T.C.
BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİ BİLİM DALI

MISIRLI ÖĞRENCİLERİN YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE KARŞILAŞTIKLARI ORTAK KELİMELER ÜZERİNE BİR İNCELEME: ULUTÖMER TÜRKÇE ÖĞRETİM SETİ A1 DERS KİTABI ÖRNEĞİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HebatAllah OSMAN
0009-0008-3121-8180

BURSA - 2024

T.C.
BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİ BİLİM DALI

MISIRLI ÖĞRENCİLERİN YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE KARŞILAŞTIKLARI ORTAK KELİMELER ÜZERİNE BİR İNCELEME: ULUTÖMER TÜRKÇE ÖĞRETİM SETİ A1 DERS KİTABI ÖRNEĞİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HebatAllah OSMAN
0009-0008-3121-8180

Danışman
Doç. Dr. Minara ALİYEVA ÇINAR

BURSA 2024

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK

Bu çalışmadaki tüm bilgilerin akademik ve etik kurallara uygun bir şekilde eldeedildiğini beyan ederim.

HebatAllah OSMAN

Tarih: 26/06/2024

TEZ YAZIM KILAVUZU'NA UYGUNLUK ONAYI

"Mısırlı öğrencilerin yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde karşılaştıkları ortak kelimeler üzerine bir inceleme: ULUTÖMER Türkçe Öğretim Seti A1 Ders Kitabı Örneği" adlı Yüksek Lisans tezi, Bursa Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanmıştır.

Tezi Hazırlayan	Danışman
HebatAllah OSMAN	Doç. Dr. Minara ALİYEVA ÇINAR

Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Ana Bilim Dalı Başkanı
Prof. Dr. Abamüslim AKDEMİR

BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
YÜKSEK LİSANS/DOKTORA İNTİHAL YAZILIM RAPORU

BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI BAŞKANLIĞINA

Tarih: 26/06/2024

Tez Başlığı / Konusu: "Mısırlı öğrencilerin yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde karşılaştıkları ortak kelimeler üzerine bir inceleme: ULUTÖMER Türkçe öğretim seti A1 ders kitabı örneği"

Yukarıda başlığı gösterilen tez çalışmamın a) Kapak sayfası, b) Giriş, c) Ana bölümler ve d) Sonuç kısımlarından oluşan toplam 146 sayfalık kısmına ilişkin, 26/06/2024 tarihinde şahsım tarafından *Turnitin* adlı intihal tespit programından aşağıda belirtilen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan özgünlük raporuna göre, tezimin benzerlik oranı %20'dir.

Uygulanan filtrelemeler:
1. Kaynakça hariç
2. Ekler hariç
3. 5 kelimeden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç

Bursa Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Tez Çalışması Özgünlük Raporu Alınması ve Kullanılması Uygulama Esasları'nı inceledim ve bu Uygulama Esasları'nda belirtilen azami benzerlik oranlarına göre tez çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

26/06/2024

Adı Soyadı:	HebatAllah OSMAN
Öğrenci No:	802073009
Ana Bilim Dalı:	Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi
Programı:	Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi
Statüsü:	☒ YL ☐ Doktora

Danışman
Doç. Dr. Minara ALİYEVA ÇINAR
26/06/2024

*** Turnitin programına Bursa Uludağ Üniversitesi Kütüphane web sayfasından ulaşılabilir.**

T.C.
BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda 802073009 numara ile kayıtlı HebatAllah OSMAN'ın hazırladığı "Mısırlı öğrencilerin yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde karşılaştıkları ortak kelimeler üzerine bir inceleme: ULUTÖMER Türkçe öğretim seti A1 ders kitabı örneği" konulu Yüksek Lisans çalışması ile ilgili tez savunma sınavı, .../.../2024 günü 00:00-00:00 saatleri arasında yapılmış, sorulan sorulara alınan cevaplar sonunda adayın tezinin **(başarılı/başarısız)** olduğuna **(oybirliği/oy çokluğu)** ile karar verilmiştir.

Üye (Tez Danışmanı ve Sınav Komisyonu Başkanı)
Doç. Dr. Minara ALİYEVA ÇINAR
Bursa Uludağ Üniversitesi

Üye
Prof. Dr. Namık Kemal ŞAHBAZ
Mersin Üniversitesi

Üye
Doç. Dr. Mustafa ULUOCAK
Bursa Uludağ Üniversitesi

ÖN SÖZ

İnsanların duygularını, düşüncelerini, deneyimlerini ve hayallerini ifade etmek için kullandığı, henüz tam olarak çözümlenememiş bir gizem olan dil, tarih boyunca insan hayatında önemli bir rol oynamıştır. Dil, bireylerin sosyalleşme sürecinde ciddi bir işleve sahiptir. Zaman içinde insan varlığının toplumsal deneyimleri dilde kristalleşmiş anlamlar ve özlerle aktarılmıştır. Dolayısıyla, dilin içerdiği on binlerce kelime ve yapı incelendikçe, insan, toplum, millet ve kültürün derin ve çok yönlü bir sistemiyle karşılaşılır.

Yabancı bir dil öğrenmek, çeşitli avantajlar sunabilir. Dil ile kültür arasında sıkı bir bağ vardır. Sıkı bir bağ olduğundan dolayı bir kişinin bir dilde ustalaşması, o dilin konuşulduğu toplumun kültürünü anlaması anlamına gelir. Yabancı dil öğrenirken, o dilin konuşulduğu toplumun kültürü de öğrenilir. Kültür, bir milletin düşüncelerini, geleneklerini ve duygularını içerir. Bu nedenle, yabancı dil öğrenmek hem öğrenciye hem de hedef dilin toplumuna katkı sağlar. Türk kültüründe "Bir dil, bir insan; iki dil, iki insan." sözü yabancı dil öğrenmenin önemini vurgular. Ayrıca, yabancı dil öğrenmek, farklı toplumlar arasında bir köprü kurmaktır. Bu köprü vasıtasıyla düşünceler, duygular ve deneyimler aktarılır. Dolayısıyla, dil insanlar arasında iletişim kurmanın bir yoludur. Bu iletişimin etkili bir şekilde gerçekleşmesi için iletişimde karşılaşılan engellerin aşılması önemlidir.

Arapça ve Türkçe, farklı dil ailelerine aittir. Bunun yanı sıra, her iki dilin de tipolojik özellikleri birbirinden farklıdır. Ancak tarihî sebeplerden dolayı Arap ve Türk kültürleri arasında bazı ortaklıklar vardır. Her iki kültürün dilinde ortak noktalar olduğu gibi farklılıklar da mevcuttur. Bu iki kültür arasındaki etkileşimin bir sonucu olarak, Arapçadan Türkçeye, Türkçeden Arapçaya kelime katkıları olmuştur. Bu çalışmada, *ULUTÖMER Türkçe Öğretim Seti A1 Ders Kitabı*'nda yer alan Mısır Arapçası ile Türkçe arasında ortak kelimeler üzerinde durulmuştur. Günümüze kadar bu kelimeler, hem Türkçede hem de Mısır Arapçasında ağırlıklı olarak kullanılmıştır. Çalışmada bu kelimelerin fonetik, morfolojik ve semantik açıdan durumları irdelenmiştir. Günümüzde Türkçe ile Mısır Arapçası arasında ortak kelimeler üzerinde yapılan çalışmaların sınırlı olduğundan bu çalışmanın gelecekte belli bir topluma yönelik hazırlanacak olsa ders kitaplarına katkı sağlayabileceği kanaatindeyiz.

ÖZET

Yazar Adı ve Soyadı	HebatAllah OSMAN
Üniversite	Bursa Uludağ Üniversitesi
Enstitü	Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Ana Bilim Dalı	Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi
Bilim Dalı	Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi
Tezin Niteliği	Yüksek Lisans Tezi
Sayfa Sayısı	
Mezuniyet Tarihi	26/06/2024
Tez Danışmanı	Doç. Dr. Minara ALİYEVA ÇINAR

MISIRLI ÖĞRENCİLERİN YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE KARŞILAŞTIKLARI ORTAK KELİMELER ÜZERİNE BİR İNCELEME: ULUTÖMER TÜRKÇE ÖĞRETİM SETİ A1 DERS KİTABI ÖRNEĞİ

Türkler, dünya üzerinde geniş sahalara yayıldığı için pek çok dille temasa geçmişlerdir. Onlar, İslamiyet'i kabul ettikten sonra Arap muhiti ile sıkı ilişki ve bağlar kurmuşlardır. Ticari ve siyasi ilişkilerin yanı sıra Arapça ile Türkçenin dilsel ilişkileri de yoğunlaşmıştır. İslam dinine hâkim olup daha iyi anlayabilmek ve halka ulaştırabilmek için yapılan çalışmalar neticesinde Arapçadan Türkçe yazı ve konuşma diline pek çok kelime, deyim, ek ve bazı dil bilgisi kuralları girmiştir.

Günümüzde Türkçe, yabancı dil olarak öğrenilen popüler dillerden biridir. Dünyanın pek çok ülkesinde Türkçe eğitim veren kurumların sayısı çok fazladır. Bu ülkelerden biri de Mısır Arap Cumhuriyeti'dir. Gerek Mısır'da gerekse Türkiye'de eğitim alan Arap kökenli kişilerin sayıları gün geçtikçe artmaktadır. Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen Mısırlı öğrencilerin eğitiminde Türkçeye giren Arapça ve Mısır Arapçasına giren Türkçe kelimelerin varlığı eğitimi kolaylaştıran bir husustur.

Bu çaılmanın amacı, Bursa Uludağ Üniversitesin ULUTÖMER'de kullanılan *Türkçe Öğretim Seti A1 Ders Kitabı*'nda geçen Arapça ve ortak Türkçe kelimeleri tespit ederek bu kelimelerin fonetik, morfolojik ve semantik açıdan durumunu irdelemek ve bu kelimelerin Arap kökenli öğrencilerin Türkçe öğrenirken sağladığı katkıları ortaya koymaktır. Çalışmanın, ileride öğrencilerin konuştuğu ana dili dikkate alınarak hazırlanacak olan ders kitaplarına materyal sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Sözcükler: Arapça kelimeler, dil bilgisel inceleme, diller arası etkileşim, Türkçe

kelimeler, Türkçe Öğretim Seti A1 Ders Kitabı, Yabancılara Türkçe öğretimi.

ABSTRACT

Name and Surname	HebatAllah OSMAN
University	Bursa Uludağ University
Institution	Graduate School of Educational Sciences
Field	Turkish Language and Social Sciences Education
Branch	Teaching Turkish as a Foreign Language
EducationDegree Awarded	Master Thesis
Page Number	
Degree Date	26/06/2024
Supervisor	Assoc. Prof. Dr. Minara ALİYEVA ÇINAR

A STUDY ABOUT COMMON WORDS AND PHRASES BETWEEN EGYPTİAN AND TURKİSH LANGUAGE TO HELP EGYPTİAN STUDENTS LEARN TURKİSH AS A FOREİGNER LANGUAGE A1 STUDENT BOOK İN ULU TÖMER TURKİSH TEACHİNG BOOK SERİES WİLL BE TAKEN AS AN EXAMPLE

Turkish people, having spread across vast territories of the world, have come into contact with many languages. After embracing Islam, they established close relations with the Arab world. In addition to commercial and political relationships, the linguistic relationship between Arabic and Turkish also deepened. Many words, idioms, affixes, and some grammar rules from Arabic entered Turkish writing and speech to better understand and convey Islamic religion to the people.

Today, Turkish is one of the most popular languages learned as a foreign language, with many institutions providing Turkish education in many countries around the world. One of these countries is the Arab Republic of Egypt, where the number of people receiving education in both Egypt and Turkey is increasing day by day. The presence of Arabic words within Turkish and Turkish words within Egyptian Arabic facilitates education for Egyptian students learning Turkish as a foreign language. The Turkish Teaching set used at Bursa Uludağ University's ULUTÖMER will be examed; Arabic and common Turkish words mentioned in the Turkish Teaching set A1 textbook from phonetic, morphological, and semantic perspectives. It is thought that the study will provide material for future textbooks to be prepared, taking into account the native language spoken by the learner.

Keywords: Arabic words, interlanguage interaction, linguistic analysis, teaching Turkish to foreigners, Turkish words, Ulutömer student book.

Teşekkür

Bu çalışmanın ortaya çıkması ve öğrencisi olma şansını bana verdiği için tavsiyelerini, büyük yardımını ve desteğini esirgemeyen ve yol gösteren değerli tez danışmanım Doç.Dr. Minara Aliyeva Çınar'a sonsuza teşekkürlerimi sunarım.

Bursa Uludağ Üniversitesi ULUTÖMER'de uygulamanın gerçekleştirilmesi için yardım eden gönüllü katılımcılara şükran borçluyum.

Hayatım boyunca beni destekleyen haklarını asla ödeyemeyeceğim annem Faten Fouad Hanım'a ve babam Adel Refaey Bey'e teşekkürlerimi sunarım.

İÇİNDEKİLER

TEZ ONAY SAYFASI……..…….... v

ÖN SÖZ ……...…..... vi

ÖZET ……..... vii

ABSTRACT …….…... ix

TEŞEKKÜR ……..... x

İÇİNDEKİLER …… xi

TABLOLAR LİSTESİ …… xviii

KISALTMALAR LİSTESİ …….. xxi

1. BÖLÜM

GİRİŞ

1.1. Problem Durumu ……..... 1

1.2. Araştırma Soruları ……..... 2

1.3. Araştırmanın Amacı.....……..... 3

1.4. Araştırmanın Önemi…….……..... 3

1.5. Varsayımlar …….....…….....…..... 3

1.6. Sınırlılıklar …….....…….....3

1.7. Tanımlar …….....…….....3

2. BÖLÜM

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Dil Nedir? …….....…….....5

2.1.1. Yeryüzünde Konuşulan Diller ve Dil Aileleri …….…… 6

2.1.1.1. *Yapılarına göre Dil Grupları* …….....…… 6

2.1.1.2. *Kökenlerine göre Dil Aileleri* ……..…… 6

2.1.2. Türkçenin Dünya Dilleri Arasındaki Yeri ……...…… 7

2.1.3. Türkçenin Günümüzdeki Durumu …….....…….. 8

2.1.4. Türkçenin Diğer Dillere Etkisi …….....…….....9

2.1.5. Türkçe-Arapça Dilsel İlişkiler …….....……..…….. 10

2.1.5.1. *Türkçenin Arapçadan Etkilenmesi* ……..…… 10
2.1.5.2. *Arapçanın Türkçeden Etkilenmesi* ……..…..…… 12
2.2. Türkçenin İkinci Dil Olarak Öğretimi ……..... 14
2.2.1. Arap ve Farslara Türkçe Öğretimi ……...…...…… 15
2.2.1.1. *Divanü Lügati't-Türk* ……..…… 15
2.2.1.2. *Muhakemetü'l-Lügateyn* ……...….....……. 16
2.2.2. Rusya'da Türkçenin Öğretimi.....…….....……..... 16
2.2.3. Balkanlarda Türkçe Öğretimi ….....….....……..… 16
2.2.3.1. *Bosna-Sırbistan ve Hırvatistan'da Türkçe Öğretimi* …….....……... 16
2.2.3.2. *Bulgaristan-Makedonya-Arnavutluk ve Yunanistan'da Türkçe Öğretimi*..... 17
2.2.4. Batıda Türkçe Öğretimi ……..…….....…… 17
2.2.5. Çağdaş Türkçe Öğretimi ……..……. 17
2.2.5.1. *Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminin Önemi* …….....….....… 17
2.2.5.2. *Yabancılara Türkçe Öğretiminde Başlıca İlkeler* …….....…… 18
2.2.6. Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Kelime Öğretimi ……..... 19
2.2.7. Dil Öğretiminde Yaklaşım, Yöntem ve Teknikler ….....…. 21
2.2.7.1. *Dil Öğretiminde Yaklaşımlar* ……...…… 21
2.2.7.1.1. *Geleneksel Yaklaşım* ……..…… 21
2.2.7.1.2. *Sözel Yaklaşım* ……..…… 22
2.2.7.1.3. *Doğal Yaklaşım* ……. 23
2.2.7.1.4. *Bilişsel Yaklaşım* ……..…… 23
2.2.7.1.5. *İletişimsel Yaklaşım* …….....….....…… 24
2.2.7.1.6. *İşlevsel Kavramsal Yaklaşım* …….....…… 24
2.2.7.1.7. *Bildirişim Odaklı Yaklaşım* ……...…… 25
2.2.7.1.8. *Eylem Odaklı Yaklaşım* ……..…….....…… 25
2.2.7.2. *Dil Öğretiminde Yöntemler* ……..…… 26
2.2.7.2.1. *Dil Bilgisi-Çeviri Yöntemi* ……...…… 26
2.2.7.2.2. *Doğal Yöntem* ……..…….....…… 26
2.2.7.2.3. *İşitsel-Dilsel Yöntem* ……..…… 27
2.2.7.2.4. *Tüm Fiziksel Tepki Yöntemi* ……..…… 27

2.2.7.2.5. *Görsel-İşitsel Yöntem* ……. 28
2.2.7.2.6. *İletişimsel Yöntem* ……..…..……. 28
2.2.7.2.7. *Seçmeli Yöntem* ……..……. 28
2.2.7.3. *Dil Öğretiminde Teknikler* ……..……..……. 29
2.2.7.3.1. *Grupla Öğretim Teknikleri* ……..…….. 29
2.2.7.3.2. *Bireysel Öğretim Teknikleri* ……..……. 29
2.2.8. Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Kullanılan Ders Kitapları …..… 30
2.2.8.1. *Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Seti* ……..……. 30
2.2.8.2. *Gazi Üniversitesi TÖMER Yabancılar için Türkçe Öğretim Seti* …….. 30
2.2.8.3. *Yedi İklim* ……..……..... 30
2.2.8.4. *İstanbul Yabancılar için Ders Kitabı* ……..……..... 31
2.2.8.5. *İzmir Yabancılar için Türkçe* ……..……..…… 31
2.3. Mısır ve Türkçe Öğretimi …… 31
2.3.1. Mısır ile İlgili Temel Bilgiler ……..…… 31
2.3.2. Mısır-Türkiye İlişkileri ……..…… 31
2.3.3. Mısır Arapçasında Türkçenin Varlığı ……..…… 34
2.3.3.1. *Mısır'da Türkçe Üzerine Kaleme Alınan Eserler* …..... 34
2.3.3.1.1. *Kâmüsü'l-Adet ve Taklîd ve Tabir El Massriye* ……..…… 34
2.3.3.1.2. *Kamusü'l-Mustalahti El-Askeriyye: Askeri Terimler Sözlüğü*... 34
2.3.3.1.3. *Emsalu'l- Ammiyye: Yerel Atasözler* ….....……. 34
2.3.3.1.4. *Mu'cemü'l-Mustalahti EL-Fenniya: Teknik Terminoloji Sözlüğü*……..... 34
2.3.3.1.5. *El-Kinayetü'l-Ammiyye El-Massriye: Mısır Yerel İfadeler*….. 34
2.3.3.2. *Mısır Arapçasında Türkçe Kelimeler* ……..... 35
2.3.3.2.1. *Akrabalık adları ile ilgili Kelimeler*…..…… 35
2.3.3.2.2. *Meslek adları ile İlgili Kelimeler* ……..…..…… 35
2.3.3.2.3. *Askerî, İdari Alanla İlgili Kelimeler*…..... 35
2.3.3.2.4. *Giyim-Kuşam ile İlgili Kelimeler* ……..…… 36
2.3.3.2.5. *Beslenme ile İlgili Kelimeler* ……..…….. 36
2.3.3.2.6. *Ev ile İlgili Kelimeler* ……..…….. 36
2.3.3.2.7. *Mimari ve Yapı ile İlgili Kelimeler* …..... 36

2.3.3.2.8. *Araç-Gereç ile İlgili Kelimeler* ……..…. 37
2.3.3.2.9. *Kimyasal Maddeler ile İlgili Kelimeler* ……..... 37
2.3.3.2.10. *Tıp ile İlgili Kelimeler* ……..…… 37
2.3.3.2.11. *Denizcilik ile İlgili Kelimeler* ……..... 37
2.3.3.2.12. *Soyut Kelimeler* ……..……. 37
2.3.4. Mısırlı Öğrencilere Türkçe Öğretimi ……..……. 38
2.3.4.1. *Mısır'da Türkçe öğretimi* ……...……. 38
2.3.4.2. *Türkiye'de Mısırlı öğrencilerin durumu* ….....…… 39
2.3.5. Bursa Uludağ Üniversitesinde Türkçe Eğitimi Alan Mısırlı Öğrenciler …. 39
2.3.5.1. *Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi (ULUTÖMER)* … 40
2.3.5.2. *ULUTÖMER'de Kullanılan Ders Kitapları* ……..... 40
2.3.5.3. *Uludağ Türkçe Öğretim Seti A1 Ders Kitabı* …..... 41

3. BÖLÜM

YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli ……..……. 43
3.2. Evren ve Örneklem ……..……. 44
3.3. Veri Toplama Araçları ……..……. 44
3.4. Verilerin Toplanması ve Çözümlenmesi ……..…… 44

4. BÖLÜM

BULGULAR VE YORUM

4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgu ve Yorumlar ……..…. 46
4.1.1. Arapçadan Türkçeye Geçen Dilek Sözleri ……..…… 47
4.1.2. Arapçadan Türkçeye Geçen Bedenle İlgili Kelimeler ……. 48
4.1.3. Arapçadan Türkçeye Geçen Ders İsimleri ile İlgili Kelimeler ……..…… 48
4.1.4. Arapçadan Türkçeye Geçen Zaman Kavramı ile İlgili Kelimeler ……..…… 49
4.1.5. Arapçadan Türkçeye Geçen Dinî Sözcükler ……..…… 50
4.1.6. Arapçadan Türkçeye Geçen Hayvanla İlgili Kelimeler ……...…… 51
4.1.7. Arapçadan Türkçeye Geçen Duygu ile İlgili Kelimeler ……..…….. 52
4.1.8. Arapçadan Türkçeye Geçen Unvan ile İlgili Kelimeler ……....…….. 52
4.1.9. Arapçadan Türkçeye Geçen Elbise ve Takı ile İlgili Kelimeler ……..... 52

4.1.10. Arapçadan Türkçeye Geçen Aile ile İlgili Kelimeler ……. 53
4.1.11. Arapçadan Türkçeye Geçen Sanat ile İlgili Kelimeler ……..… 53
4.1.12. Arapçadan Türkçeye Geçen Yerlerle İlgili Kelimeler ……..……. 54
4.1.13. Arapçadan Türkçeye Geçen Tıp ile İlgili Kelimeler …….....…... 54
4.1.14. Arapçadan Türkçeye Geçen Ev ile İlgili Kelimeler ……...……..... 55
4.1.15. Arapçadan Türkçeye Geçen Sıfat ile İlgili Kelimeler ……..... 56
4.1.16. Arapçadan Türkçeye Geçen Meslek ile İlgili Kelimeler ……... 57
4.1.17. Arapçadan Türkçeye Geçen Coğrafya ile İlgili Terimler ……..… 58
4.1.18. Arapçadan Türkçeye Geçen Eğitim ile İlgili Kelimeler ……..... 58
4.1.19. Arapçadan Türkçeye Geçen Devletlerle İlgili Kelimeler …….……..… 59
4.1.20.Arapçadan Türkçe ve Arapça Kullanılan Yalancı Eş Değerler ……..... 60
4.1.21. Arapçadan Türkçeye Geçen Yemek ve İçecek ile İlgili Kelimeler ……..... 61
4.1.22. Arapçadan Türkçeye Geçen Kişi Adları …….....……. 63
4.1.22.1. *Kız İsimleri* …….....…… 63
4.1.22.2. *Erkek İsimleri* …….....…….....…….. 63
4.1.23. Arapçadan Türkçeye Geçen Eşya ile İlgili Kelimeler …….....… 65
4.1.24. Arapçadan Türkçeye Geçen Somut Kelimeler ……..... 67
4.1.25. Arapçadan Türkçeye Geçen Soyut Kelimeler ……..... 68
4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgu ve Yorumlar ……..... 70
4.2.1. Türkçeden Arapçaya Geçen Ulaşım ile İlgili Kelimeler …… 71
4.2.2. Türkçeden Arapçaya Geçen Unvan ile İlgili Kelimeler …...…… 71
4.2.3. Türkçeden Arapçaya Geçen Aile ile İlgili Kelimeler …….....…… 71
4.2.4. Türkçeden Arapçaya Geçen Ev ile İlgili Kelimeler …...…….....…… 72
4.2.5. Türkçeden Arapçaya Geçen Eşya ile İlgili Kelimeler ……..… 72
4.2.6. Türkçeden Arapçaya Geçen Giyim-Kuşam ve Aksesuar ile İlgili Kelimeler … 72
4.2.7. Türkçeden Arapçaya Geçen Yiyecek ile İlgili Kelimeler …….……... 72
4.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgu ve Yorumlar ……..... 73
4.3.1. Batıdan Gelen Zaman ile İlgili Kelimeler ……..…….. 73
4.3.2. Batıdan Gelen Hayvan Âlemi İlgili Kelimeler …..……..…….. 73
4.3.3. Batıdan Gelen Ulaşım ile İlgili Kelimeler …..…….. 74

4.3.4. Batıdan Gelen Unvan ile İlgili Kelimeler ….....…… 74
4.3.5.Batıdan Gelen Elbise ve Takı ile İlgili Kelimeler ……...…… 75
4.3.6. Batıdan Gelen Sanat ile İlgili Kelimeler ……....……..…… 75
4.3.7. Batıdan Gelen Mekân ile İlgili Kelimeler …… 76
4.3.8. Batıdan Gelen Tıp ile İlgili Kelimeler …..…… 77
4.3.9. Batıdan Gelen Ev ile İlgili Kelimeler ……...……... 78
4.3.10. Batıdan Gelen Meslek ile İlgili Kelimeler …….…… 79
4.3.11. Batıdan Gelen Spor ile İlgili Kelimeler …..……...…… 80
4.3.12. Batıdan Gelen Eğitim ile İlgili Kelimeler …….. 81
4.3.13. Batıdan Gelen Deniz ve Denizcilik ile İlgili Kelimeler ……..... 82
4.3.14. Batıdan Gelen Teknoloji ile İlgili Kelimeler ……...……... 82
4.3.15. Batıdan Gelen Sebze ve Meyve ile İlgili Kelimeler ……..……. 83
4.3.16. Batıdan Gelen Yemek ve İçecek ile İlgili Kelimeler …….. 84
4.3.17. Batıdan Gelen Eşya ile İlgili Kelimeler ……...…….. 85
4.3.18. Batıdan Gelen Somut Kelimeler ……....…….. 87
4.3.19. Batıdan Gelen Diğer Kelimeler ……..…….. 87
4.3.20. Türkçe ve Arapçada Kullanılan Farsça Kelimeler ……....……... 88
4.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgu ve Yorumlar ……..... 90
4.4.1. Türkçe ve Arapçada Kullanılan Yalancı Eş Değerler ….....…… 90
4.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgu ve Yorumlar ……..... 91
4.5.1. Türemiş Kelimeler …….....……. 92
4.5.2. Birleşik Kelimeler …….....…… 93
4.5.3. Dil Bilgisel Terimler …….....……...…… 96
4.5.4. Diğer Kelimeler …….....…… 97
4.6. Ders Kitaplarında Ortak Kelimelerin Kullanımına İlişkin Öğrenci Görüşleri ..…..... 98
4.6.1. Türkçe Öğrenme Üzerine Genel Sorular ……..... 101

5. BÖLÜM

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

5.1. Sonuç …….....…… 110
5.2. Tartışma ……...……..... 113
5.3. Öneriler …….....……..... 115

KAYNAKÇA……..…….…… 117
Ek..... 120
ÖZ GEÇMİŞ …….…… 123

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo *Sayfa*

1. Arapçadan Türkçeye Geçen Dilek Sözleri Tablo..... .47
2. Arapçadan Türkçeye Geçen Bedenle İlgili Kelimeler Tablosu 48
3. Arapçadan Türkçeye Geçen Ders İsimleri ile İlgili Kelimeler Tablosu..... 48
4. Arapçadan Türkçeye Geçen Zaman Kavramı ile İlgili Kelimeler Tablosu 49
5. Arapçadan Türkçeye Geçen Dinî Sözcükler Tablosu..... 50
6. Arapçadan Türkçeye Geçen Hayvanla İlgili Kelimeler Tablosu..... 51
7. Arapçadan Türkçeye Geçen Duygu ile İlgili Kelimeler Tablosu..... 52
8. Arapçadan Türkçeye Geçen Unvan ile İlgili Kelimeler Tablosu..... 52
9. Arapçadan Türkçeye Geçen Elbise ve Takı ile İlgili Kelimeler Tablosu..... 52
10. Arapçadan Türkçeye Geçen Aile ile İlgili Kelimeler Tablosu..... 53
11. Arapçadan Türkçeye Geçen Sanat ile İlgili Kelimeler Tablosu..... 53
12. Arapçadan Türkçeye Geçen Yerlerle İlgili Kelimeler Tablosu..... 54
13. Arapçadan Türkçeye Geçen Tıp ile İlgili Kelimeler Tablosu..... 54
14. Arapçadan Türkçeye Geçen Ev ile İlgili Kelimeler Tablosu..... 55
15. Arapçadan Türkçeye Geçen Sıfat ile İlgili Kelimeler Tablosu..... 56
16. Arapçadan Türkçeye Geçen Meslek ile İlgili Kelimeler Tablosu..... ..57
17. Arapçadan Türkçeye Geçen Coğrafya ile İlgili Terimler Tablosu..... 58
18. Arapçadan Türkçeye Geçen Eğitim ile İlgili Kelimeler Tablosu..... 58
19. Arapçadan Türkçeye Geçen Devletlerle İlgili Kelimeler Tablosu..... 59
20. Arapçadan Türkçeye Geçen Türkçe ve Arapça Kullanılan Yalancı Eş Değerler Tablosu..... .60
21. Arapçadan Türkçeye Geçen Yemek ve İçecek ile İlgili Kelimeler Tablosu..... .61
22. Arapçadan Türkçeye Geçen Kişi Adları Tablosu..... 63
23. Kız İsimleri Tablosu..... 63
24. Erkek İsimleri Tablosu..... 63
25. Arapçadan Türkçeye Geçen Eşya ile İlgili Kelimeler Tablosu.....65
26. Arapçadan Türkçeye Geçen Somut Kelimeler Tablosu..... 67
27. Arapçadan Türkçeye Geçen Soyut Kelimeler Tablosu..... 68
28. Türkçeden Arapçaya Geçen Ulaşım ile İlgili Kelimeler Tablosu..... 71
29. Türkçeden Arapçaya Geçen Unvan ile İlgili Kelimeler Tablosu..... 71
30. Türkçeden Arapçaya Geçen Aile ile İlgili Kelimeler Tablosu..... 71
31. Türkçeden Arapçaya Geçen Ev ile İlgili Kelimeler Tablosu.....72
32. Türkçeden Arapçaya Geçen Eşya ile İlgili Kelimeler Tablosu..... 72
33. Türkçeden Arapçaya Geçen Giyim-Kuşam ve Aksesuar ile İlgili Kelimeler Tablosu..... .72
34. Türkçeden Arapçaya Geçen Yiyecek ile İlgili Kelimeler Tablosu..... 72
35. Batıdan Gelen Zaman ile İlgili Kelimeler Tablosu..... 73
36. Batıdan Gelen Hayvan Âlemi İlgili Kelimeler Tablosu..... 73
37. Batıdan Gelen Ulaşım ile İlgili Kelimeler Tablosu..... 74
38. Batıdan Gelen Unvan ile İlgili Kelimeler Tablosu..... 74

39. Batıdan Gelen Elbise ve Takı ile İlgili Kelimeler Tablosu....75
40. Batıdan Gelen Sanat ile İlgili Kelimeler Tablosu....75
41. Batıdan Gelen Mekân ile İlgili Kelimeler Tablosu....76
42. Batıdan Gelen Tıp ile İlgili Kelimeler Tablosu....77
43. Batıdan Gelen Ev ile İlgili Kelimeler Tablosu....78
44. Batıdan Gelen Meslek ile İlgili Kelimeler Tablosu....79
45. Batıdan Gelen Spor ile İlgili Kelimeler Tablosu....80
46. Batıdan Gelen Eğitim ile İlgili Kelimeler Tablosu....81
47. Batıdan Gelen Deniz ve Denizcilik ile İlgili Kelimeler Tablosu....82
48. Batıdan Gelen Teknoloji ile İlgili Kelimeler Tablosu....82
49. Batıdan Gelen Sebze ve Meyve ile İlgili Kelimeler Tablosu....83
50. Batıdan Gelen Yemek ve İçecek ile İlgili Kelimeler Tablosu....84
51. Batıdan Gelen Eşya ile İlgili Kelimeler Tablosu....85
52. Batıdan Gelen Somut Kelimeler Tablosu....87
53. Batıdan Gelen Diğer Kelimeler Tablosu....87
54. Türkçe ve Arapçada Kullanılan Farsça Kelimeler Tablosu....88
55. Türkçe ve Arapçada Kullanılan Yalancı Eş Değerler Tablosu....90
56. Türemiş Kelimeler Tablosu....92
57. Birleşik Kelimeler Tablosu....93
58. Dil Bilgisel Terimler Tablosu....96
59. Diğer Kelimeler Tablosu....97
60. Öğrencilerin Türkçe Öğrenme Amaçlarıyla İlgili Sorudan Elde Edilen Sonuçlar Tablosu....98
61. Öğrencilerin Türkçe Öğrenme Tercihleriyle İlgili Sorudan Elde Edilen Sonuçlar Tablosu....99
62. Öğrencilerin Türkçe Öğrenirken Hangi Dil Becerilerinde Güçlük Çektiklerine İlişkin Sorudan Elde Edilen Sonuçlar Tablosu....99
63. Öğrencilerin Türkçenin En Çok Hangi Yönünü Sevdiklerine İlişkin Sorudan Elde Edilen Sonuçlar Tablosu....100
64. Öğrencilerin Türkçe Öğrenirken En Çok Hangi Konularda Zorlandıklarına İlişkin Sorudan Elde Edilen Sonuçlar Tablosu....100
65. Türkçe Öğrenirken, Sizin için Türkçenin En Çok Hangi Özelliği Kolaylaştırıcıdır?" Sorusuna İlişkin Sonuçlar Tablosu....101
66. Yabancılara Türkçe Öğretiminde Kullanılan Ders Kitaplarında Arapça Kelimelerin Yer Almasının, Türkçe Öğrenmenizde Faydalı Olup Olmadığına İlişkin Sorudan Elde Edilen Sonuçlar Tablosu....102
67. Yabancılara Türkçe Öğretiminde Kullanılan Ders Kitaplarında Arapça Kökenli Türkçe Kelimelerin Yer Almasının, Türkçe Öğrenmenizde Faydalı Olup Olmadığına İlişkin Sorudan Elde Edilen Sonuçlar Tablosu....102
68. Kelimelerin Telaffuzunda Ünsüzler Açısından Güçlük Yaşayıp Yaşamadıklarına İlişkin Sorudan Elde Edilen Sonuçlar Tablosu....103

69. Kelimelerin Telaffuzunda Ünlüler Açısından Güçlük Yaşayıp Yaşamadıklarına İlişkin Sorudan Elde Edilen Sonuçlar Tablosu..... .103
70. Yazılışı Aynı Anlamları Farklı Olan Arapça Yalancı Eşdeğerli Kelimeleri Kullanmada Zorluk Yaşayıp Yaşamadıklarına İlişkin Sorudan Elde Edilen Sonuçlar Tablosu..... .104
71. "Türkçe Öğretiminde Kullanılan Ders Kitaplarında Özellikle Başlangıç Seviyesinde Arapça ile Türkçe Ortak Kelimeler Kullanılmalı mıdır?" Sorusuna İlişkin Elde Edilen Sonuçlar Tablosu... .104
72. "Arapçadan Türkçeye Geçen Telaffuz Değişikliklerine Uğrayan Kelimelerin Öğretiminde Öğretmenlerin Nasıl Bir Yol İzlemelerini İsterdiniz? Sorusuna İlişkin Elde Edilen Sonuçlar Tablosu..... .105
73. "Ders Kitaplarında Yalancı Eş Değerli Kelimelerin Anlamları Öğretilirken Hangi Anlama Geldiğinin Açıklanarak Öğretilmesi mi Yahut Metnin İçindeki Kullanımına Göre Öğretilmesi mi Daha Etkili Olur? " Sorusuna İlişkin Elde Edilen Sonuçlar Tablosu..... .106
74. "Yalancı Eşdeğerli Kelimelerin Türkçedeki Anlamlarını Karıştırmamak için Nasıl Bir Yöntem Kullanıyorsunuz?" Sorusuna İlişkin Elde Edilen Sonuçlar Tablosu..... .107
75. Arap Kökenli Öğrencilere Yönelik Bir Ders Kitabı Hazırlanırsa Bu Ders Kitabında Türkçe ile Arapça Ortak Kelimelere Yönelik Alıştırmalar Yer Almalı mıdır? " Sorusuna İlişkin Elde Edilen Sonuçlar Tablosu..... ..108

KISALTMALAR LİSTESİ

Alm.	: Almanca
Ar.	: Arapça
CEFR	: The Common European Frame Work Of Reference For Languages (Ortak Avrupa Dil Referans Çerçevesi)
Çin.	: Çince
Far.	: Farsça
Fr.	: Fransızca
İng.	: İngilizce
İsp.	: İspanyolca
İt.	: İtalyanca
OBM	: Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni
Osm. T.	: Osmanlı Türkçesi
Rum.	: Rumca
T.	: Türkçe
TAOAL	: The Academy Of Arabic Language
TDK.	: Türk Dil Kurumu
TÖMER	: Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi.
TS.	: Türkçe Sözlük
TT.	: Türkiye Türkçesi
ULUTÖMER	: (Uludağ Bursa Öğretim Merkezi) Türkçe Öğretimi uygulama ve Araştırma Merkezi
vb.	: Ve başkası, ve başkaları, ve benzeri
vd.	: Ve devamı, ve değerleri
Yun.	: Yunanca

Transkripsiyon İşaretleri

ʿ	: Ayın Harfi
Ā	: Uzun Elif
Ġ	: Gayın harfi

Ḥ : (Ha) harfi

Ḫ : (Ḫa, Ḫı) harfi

Ī : (Ye) Harfi

Ḳ : Kaf harfi

Ş : (Se) harfi

Ṣ : Sad harfi

Ṭ : (Tı) harfi

Ū : Vav Harfi

Ẓ : (Zı) harfi

Ż : Dad harfi

Ẕ : Zel harfi

1. BÖLÜM
GİRİŞ

"Bir milletin bireyleriyle iletişim kurmak isteyen farklı milletlerin mensupları, o milletin dilini öğrenmek durumundadır. Özellikle coğrafi sınırların önemini gün geçtikçe yitirmesi, bir iletişim aracı olan yabancı dil öğreniminin önemini daha da arttırmaktadır" (Tarcan, 2004, aktaran Aykaç, 2002). Günümüzde küreselleşen dünyada ülkeler arası yakın etkileşimin doğal sonucu olarak yabancı dil öğrenimi ve öğretimi daha fazla önem kazanmıştır. Bu bağlamda yabancı bir dili öğrenme ihtiyacı, daha çok dinî ve ticarî etkenlere dayanmaktadır. Tarihî süreç içinde yoğun bir biçimde dinî ve ticari etkileşim içerisinde bulunan milletlerden biri de Türklerdir.

Türkler, tarihsel bağlamda dünya üzerine geniş sahalara yayılmışlardır. Bunun sonucu olarak da pek çok dille temasa geçmişlerdir. Bu temaslar neticesinde Türkçe ile bu diller arasında karşılıklı etkileşimeler olmuştur. Batı ve Güney-Batıya yayılan Türkler, Hint, İran ve Bizans medeniyetleriyle tanışmıştır. Bu yayılma dönemlerinde de Maniheizm, Budizm, Hıristiyanlık vd. dinlerden etkilenip bu inanç sistemleri de benimsemişlerdir. Türkler İslamiyet ile tanıştıktan sonra bir yandan Arap ve İran muhiti ile bağlar kurarak ilişkileri sürdürürken diğer taraftan Avrupa devletlerinin üç kıtasına yayılmış Osmanlı İmparatorluğu ile elçiliklerin aracılığıyla yürüttüğü ticarî ve diplomatik ilişkiler, söz konusu elçiliklerde çalışan görevliler ve tercümanlar tarafından Türkçenin yabancı dil olarak öğrenimini zorunlu kılmıştır (Ağıldere, 2010). Bu da göstermektedir ki; Türkçe, bir yandan konuşulan anadil, diğer yandan da yabancı dil olarak öğrenilen Türkçe bazında görevini bütün dünyada sürdürmüştür. Bunun neticesinde de komşu dillerden kelime aldığı gibi başka dillere de pek çok kelime vermiştir.

Günümüzde ise Türkçe, yabancı dil olarak öğrenilen popüler dillerden biri haline gelmiştir. Dünyanın değişik ülkelerinde Türkçe eğitim veren pek çok kurum bulunmaktadır. Bu kurumlardan biri de Mısır Arap Cumhuriyeti'nde faaliyet göstermektedir. Gerek Mısır'da gerekse Türkiye'de eğitim alan Arap kökenli kişilerin sayıları gün geçtikçe artmaktadır. Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen Mısırlı öğrencilerin eğitiminde Türkçeye giren Arapça, Arapçada kullanılan Türkçe kelimelerin varlığı eğitimi kolaylaştıran bir husus olarak görülmektedir.

1.1.Problem Durumu

Yabancı dil ediniminde büyük rol oynayan unsurlardan biri kelimedir. Kelime, yabancı dil öğreniminde dört temel dil becerilerinin kazanılmasında önemli yer tutmaktadır. Kişi kelime hazinesini genişlettikçe kendini, duygularını, ihtiyaçlarını ve düşüncelerini doğru kavramları kullanarak ifade edebilme yetisine sahip olabilmektedir. Zengin kelime hazinesine sahip olan

biri, günlük hayatta kullanılan önemli kelimeleri hem dinleyerek hem de okuyarak rahat bir şekilde anlayabilir. Bundan dolayı yabancı dil öğretimi için hazırlanacak olan ders kitaplarında yer alacak ortak kelimelerin kullanımı öğrenim sürecini daha da hızlandıracaktır.

Günümüzde Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılan ders kitapları öğrenicinin ana dilini gözetmeksizin genel olarak hazırlanmıştır. Türkçe öğrenenler arasında da aynı sınıfta eğitim gören Türk soylu ile diğer dil ailelerine mensup olan öğrenicilerin eşit derecede bu dili öğrenmeleri de imkânsızdır. Artık yabancılara Türkçe öğretimi alanında belli bir mesafeyi katetmiş olan araştırmacı ve eğitimcilerin bu hususu dikkate alarak yeni ders kitaplarının hazırlanmasına ağırlık verilmesi de kaçınılmazdır.

Araştırmacılar tarafından yapılan tez ve çalışmalara bakıldığında yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kelime öğretiminin genel olarak veya özellikli olarak iki dil arasında kullanılan ortak kelimeler ile yalancı eş değerliklerin ele alındığı görülmektedir. Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitaplarındaki ortak kelimeler üzerinde derinlemesine bir çalışma yapılmamıştır.

Bu çalışmada Bursa Uludağ Üniversitesin ULUTÖMER'de kullanılan Türkçe Öğretim Seti A1 Ders Kitabı'nda geçen Arapça ve Arapçaya geçen Türkçe kelimeler irdelenmiştir. Tespit edilen kelimelerin gerek fonetik gerek morfolojik gerekse semantik durumları analiz edilmiş ve bu kelimelerin ders kitabında yer alması Arap kökenli öğreniciler üzerindeki etkisi araştırılmıştır.

1.2. Araştırma Soruları

Bu çalışmada yer alan aşağıdaki araştırma sorularına cevap aranmıştır:

1. ULUTÖMER Türkçe Öğretim Seti A1 Ders Kitabı'nda Arapça kökenli kelimeler var mıdır?

2. ULUTÖMER Türkçe Öğretim Seti A1 Ders Kitabı'nda Mısır Arapçasına geçen Türkçe kökenli kelimeler var mıdır?

3. ULUTÖMER Türkçe Öğretim Seti A1 Ders Kitabı'nda kullanılan ortak uluslararası kelimeler var mıdır?

4. ULUTÖMER Türkçe Öğretim Seti A1 Ders Kitabı'nda yer alan ortak kelimeler dil bilgisel bağlamda değişime uğramış mıdır?

5. ULUTÖMER Türkçe Öğretim Seti A1 Ders Kitabı'nda kullanılan ortak kelimelerin Arap kökenli öğrencilerin Türkçe öğrenimine etkisi var mıdır?

1.3. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı, Bursa Uludağ Üniversitesin ULUTÖMER'de kullanılan *Türkçe Öğretim Seti A1 Ders Kitabı*'nda Türkçeye geçen Arapça, Arapçada kullanılan Türkçe ve her iki dilde kullanılan ortak uluslararası kelimeleri tespit ederek bu kelimelerin fonetik, morfolojik ve semantik açıdan değişikliğe uğrayıp uğramadıkları dikkate alınarak Arap kökenli öğrenicilerin Türkçe öğrenimine etkisini ortaya koymaktır.

1.4. Araştırmanın Önemi

Bu çalışmada elde edilen bulgular, yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde öğrenicilerin ana dil özellikleri dikkate alınarak hazırlanacak olan ders kitapları için kaynaklık edeceği düşünülmektedir.

1.5. Varsayımlar

1. ULUTÖMER Türkçe Öğretim Seti A1 Ders Kitabı'nda Arapça kökenli kelimeler vardır.
2. ULUTÖMER Türkçe Öğretim Seti A1 Ders Kitabı'nda Mısır Arapçasına giren Türkçe kökenli kelimeler vardır.
3. ULUTÖMER Türkçe Öğretim Seti A1 Ders Kitabı'nda Türkçe ve Mısır Arapçasında kullanılan ortak uluslararası kelimeler vardır.
4. ULUTÖMER Türkçe Öğretim Seti A1 Ders Kitabı'nda yer alan ortak kelimelerden bazıları dil bilgisel bağlamda değişime uğraşmıştır.
5. ULUTÖMER Türkçe Öğretim Seti A1 Ders Kitabı'nda kullanılan ortak kelimelerin Arap kökenli öğrencilerin Türkçe öğrenimine etkisi vardır.

1.6. Sınırlılıklar

Bu çalışmanın örneklemini Bursa Uludağ Üniversitesi ULUTÖMER'in çıkardığı Uludağ Türkçe Öğretim Seti A1 ders kitabı ve bu ders kitabıyla eğitim gören Mısırlı öğrenciler oluşturmaktadır.

1.7. Tanımlar

Alıntı kelimeler: "Başka bir dilden alınmış kelime" (TS., 2005, s. 74).

Diller arası etkileşim: İki farklı dilin aynı anda ve aynı çevrede konuşulması sonucu dillerin birbirlerini çeşitli açılardan etkilemesi.

Verinti kelimeler: "Bir dilden başka bir dile verilen söz" (TS., 2005, s. 2088).

Yabancılara Türkçe Öğretimi: "Bir dili yabancılara öğretmek demek, o dili öğrenen kişilere okuma, anlama, dinleme, yazma ve konuşma becerisini kazandırmak anlamına gelmektedir. Yabancılara dil öğretiminin temel alanlarından birisi, öğretilen dilin söz varlığının

o dili öğrenen kişilere aktarılarak kullanım becerisinin kazandırılmasıdır" (Gökdayı, 2016, s. 380).

Yalancı Eş Değerlik: "İki ayrı dilde veya bir dilin iki ayrı lehçesinde yer alan bir kelimenin köken, yazılış ve söylenişlerinin aynı, anlamlarının ayrı olma durumu"dur (Resulov, 1995, s. 916).

İKİNCİ BÖLÜM
KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Dil Nedir?

Dil; insanların başkalarına hissettiği duyguları, ihtiyaçları ve zihnindeki düşünceleri aktarmak için kullanılan en önemli araçtır. Toplumların kültür, gelenek-görenek, edebiyat, ilim, din, tarih, müzik, sanat ve folkloru yansıtan, toplumun bir nevi yaşam biçiminin aynası dildir. Dil olmadan insanların başkalarıyla sağlıklı ve etkili bir iletişim kurmaları da imkânsızdır. Her toplumun kendine has bir dili vardır. Fertler, bu dili kullanarak iletişim kurma, problem çözme, zihindeki bütün düşünceleri anlatma gibi hayattaki bütün işlemleri gerçekleştirebilir.

Dil üzerine pek çok tanımlama yapılmıştır. Bunlardan bazıları şöyledir:

Türk Dil Kurumunun *Türkçe Sözlüğü*'ne (2005, 526) göre, dil "insanların düşündüklerini ve duyduklarını bildirmek için kelimelerle veya işaretlerle yaptıkları anlaşma, lisan, zeban" anlamına gelir.

Banguoğlu'na (1974, s. 9) göre "Dil, insanların meramlarını anlatmak için kullandıkları bir sesli işaretler sistemidir. Elle, başla, gözle, kaşla işaretler yaparak da bazı duygularımızı, düşünce ve dileklerimizi anlatırız. Fakat en mükemmel anlatma vasıtamız dildir." Ediskun'a (1992, s. 9) göre ise dil; "bir toplumdaki insanların anlaşmalarını konuşma ya da yazı ile sağlayan işaretler sistemidir."

Aksan (1979, s. 55) dili şöyle tanımlıyor: "Dil, düşünce, duygu ve isteklerin, bir toplumda ses ve anlam yönünden ortak olan ögeler ve kurallardan yararlanarak başkalarına aktarılmasını sağlayan çok yönlü, çok gelişmiş bir dizgedir."

Dil üzerine yapılmış kapsamlı tanımlardan bir diğeri de M. Ergin'e aittir. Ona göre "dil, insanlar arasında anlaşmayı sağlayan tabiî bir vasıta, kendisine mahsus kanunları olan ve ancak bu kanunlar çerçevesinde gelişen canlı bir varlık, temeli bilinmeyen zamanlarda atılmış bir gizli antlaşmalar sistemi, seslerden örülmüş içtimaî bir müessesedir." (Ergin, 1977, s. 1)

"Dil ve özellikle yazı dili uygarlığın ve kültürün en güçlü taşıyıcısıdır. Dil, aynı zamanda, yeni atılımların ve buluşların ifade aracıdır. Diline böyle bir görevi yeterince veremeyen, dilini bu bakımdan gereği gibi değerlendiremeyen bir ulus, uygarlıkta ve toplumlararası uygarlık yarışmasında geri düşmeyi peşinen kabullenmiş demektir." (Sayılı, 2001, s. VII).

Dil, bir milletin bütün bir hayatını içinde barındırır. M. Kaplan'ın (1982, s. 177-178) da belirttiği gibi "Dil, tıpkı ev gibi bir milletin duygu, düşünce ve hayatının barınağı, korunağıdır… Dilin bütünü milletin evidir. Bin bir odalı bir ev! Buna şehir, ülke demek daha doğru olur. Milletler dillerini tıpkı medeniyetleri gibi korurlar."

Bir milletin kültürel değerlerinin başında dil gelir. "Dil, bir milletin kimlik belgesidir; yaşayış tarzının aynasıdır. Dil insan vücudundaki birden fazla sistemin oluşturduğu sistemler bütünüdür." (Karakuş, 2005; Akt. İnce, 2006, s. 2).

"…dil sadece insanlar arasında düşünce, tecrübe ve duygu aktarmaktan ibaret değildir; o aynı zamanda toplumlar arasında ticari, siyasi ve kültürel bağlar kurmak için de kullanılan bir araçtır. Bu yüzden insanlar eskiden beri çeşitli nedenlerden dolayı dil öğrenmeye ihtiyaç duymaktadır" (Aldaraghmen, 2020, s. 22).

2.1.1. Yeryüzünde Konuşulan Diller ve Dil Aileleri: Dünya üzerindeki her topluluğun yapısal özelliklerine göre oluşturulmuş olan diller, sayıları kadar çeşitlilik gösterir. Bazı az bilinen bölgelerde, üzerinde çalışılmamış ve yazılı hale gelmemiş diller bulunmaktadır. Aynı şekilde, hangi dile veya dil ailesine ait oldukları kesinleşmemiş diller de mevcuttur. Bu nedenle, dünyadaki konuşulan dillerin kesin sayısını belirtmek oldukça güçtür.

Yeryüzünde konuşulan diller, yapılarına ve kökenlerine göre sınıflandırılmaktadır.

2.1.1.1. Yapılarına göre Dil Grupları: Yapı açısından dünya dilleri üç grupta sınıflandırılmaktadır:

a. Tek heceli diller: Bu gruba mensup olan dillerin özellikleri şöyledir;

- Bu dillerde sözcükler, tek heceden oluşur;
- Sözcükler, ek almayıp hiç değişikliğe uğramaz;

Bu grubun tipik dilleri arasında Çince ve Tibetçe yer almaktadır. Ayrıca bazı Himalaya, Endenozya dilleri, Afrika dilleri ve Vietnam dili de bu gruba dâhil edilir.

b. Eklemeli diller: Bu gruba mensup olan dillerin özellikleri şöyledir:

- Tek heceli veya çok heceli olan kelimelerle ekler vardır.
- Kelime köklerine eklerin eklenmesiyle yeni kelimeler türetilir ya da çekimler yapılır.
- Türetme veya çekim esnasında sözcük kökünde hiç değişiklik olmaz ama anlam ve görev açısından değişiklik olur.

Bu gruba ait olan Türkçe, Macarca vd. gibi çok sayıda eklemeli dil vardır.

c. Çekimli diller: Sözcüklerle ekler vardır, ama yeni kelimeleri türetmek amacıyla ekler eklendiğinde sözcük kökünde değişiklik olur. Başka bir deyişle, bazen ekler kullanılır ama genel olarak dil bilgisi ifadeleri, kökün bir içten kırılma ile aldığı farklı biçimlerle buluşur (Karaağaç, 2016, s. 71).

2.1.1.2. Kökenlerine göre Dil Aileleri: Bir dil ailesinde yer alan diller birbiriyle soy bağı olmamasına rağmen birçok toplum tarafından konuşulmaktadır. Bu bağlamda bu diller arasında kültür bağının olduğu kabul edilmektedir. Bundan dolayı bir dil ailesinin dilleri de ortak bir ana dile dayalı olarak birbirinden türemiştir. Köken akrabalığına ait olan temel dil aileleri şöyledir:

A. Hint-Avrupa dil ailesi:

Avrupa kolu:

- Latin Dilleri: Fransızca, İspanyolca, portekizce, katalanca, Romence.
- Slav dilleri: Rusça, Bulgarca, Sırpça, Hırvatça, Boşnakça, De lehçe ve Makedonca.
- Germen Dilleri: Almanca, İngilizce, Felemenkçe, İsveççe, Danca ve Norveççeden.
- Kelt Dilleri: Galce, Bretonca, İrlanda Galcesi ve İskoçya Galcesi.

Asya kolu: Hint-İran dilleri:

- Hint Dili: Hintçe, Urduca ve Bengali.
- İran Dilleri: Farsça, Peştunca, Tacikce ve Osetçe.

B. Çin-Tibet Dilleri: Çince, Guangzhu, Tibetçe ve Burmaca.

C. Hami-Sami Dilleri: Arapça, İbranice, Habeşçe, Çad, Berberi ve Ölmüş olan Akadca ve Aramca.

Ç. Altay Dilleri: Türkçe, Moğolca, Mançu-Tunguzca, Korece ve Japonca.

D. Bantu Dilleri: Swahili, Zulu, Çuana, Kongo, Mongo, Gonda.

E. Kafkas Dilleri:

- Altay dilleri: Türkçe grubundan: Azerbaycan, Karaçay-Balkar ve Türkmen Türkçeleri
- Hint-Avrupa dilleri: (Ermenice, İran dilleri)
- Kafkas Dilleri: Gürcüce, Abhazca, Çeçen-Lezgi.

F. Fin-Ugor Dilleri: Fince, Macarca, Laponca ve Livonca.

G. Avustronezya Dilleri: Khmer dili, Tay dili, Vietnam dili, lao dili ve Birman dili.

H. Amerika Yerli Dilleri: Avrupa dillerinin yanında Atabask, Algonkin ve Sui dilleri (Akar, 2006, s. 13-18).

2.1.2. Türkçenin Dünya Dilleri Arasındaki Yeri: Türkçe; yapılan son çalışmalara göre Altay dil ailesinde yer alan bir dildir. 19. yüzyılda dil bilimciler tarafından yapılan çalışmalara göre bu dil Ural-Altay dil grubunun Altay kolunda yer aldığı görülmekteydi. Çalışmalar devam ettikçe bu dil grubunda yer alan diller arasında yapı bakımından değil köken bakımından ortaklığın olduğunu göstermiştir. Böylece bu dil grubu, Ural-Altay dil ailesi olarak değerlendirmeye başlandı. Ancak yapılan son çalışmalar Altay ve Ural olarak ikiye ayrılan iki koldaki diller arasında köken bakımından ortaklığının olmadığını göstermiştir. Dolayısıyla günümüzde Türkçe; Moğolca, Mançuca, Tunguzca, Korece ve Japonca ile birlikte Altay dil ailesinin içinde yerini almaktadır.

Bu ailede Türkçeye en yakın olan dil Moğolcadır çünkü Türkçe ile Moğolca arasında dil ilişkileri açısında benzerlikler vardır. Macarca, Fince gibi dillerden oluşan Ural dilleri ise Türkçeye uzak dillerdir.

Altay kolu içinde yer alan Türkçe ile Altay dilleri arasında başlıca ortak özellikler şöyle toplanabilir:

a. Bu ailede bulunan bütün diller de eklemeli dillerdir.

b. Hem türetmede hem de çekimde ekler sürekli son ek olarak gelir, çünkü bu diller ön ek yöntemini kullanmaz.

c. Altay dillerinde cinsiyet bulunmadığı için kelimelerin biçimi değişmez ve muhatap, bağlamdan anlaşılır.

d. Genellikle isimler, sayı sıfatlardan sonra teklik şeklinde gelir.

e. Altay dilleri, eklemeli bir özelliği taşıyan bir dil yapısına sahip olduğu için kelime kökleri ve gövdeleri değişmez.

f. Eş kökenli ekler, diller arasında yaygın olup Moğolca ve Türkçe arasında görülmektedir.

g. Cümle yapısı açısından genel olarak özne cümlenin başına ve fiil cümlenin sonuna gelir.

h. Cümle yapımında sıfat-fiil, paralel kullanımda sıfat veya zarf olarak kullanılır (Korkmaz, 2003, s. LXIX-LXX).

2.1.3. Türkçenin Günümüzdeki Durumu: Çok eskiden beri Türkler, hayatını idame ettirmek sebebiyle yeni yerlere göç etmek zorunda kalmışlardır. Çeşitli halklarla bir araya gelerek ve onlarla bir arada yaşayarak dil ve kültür bağlamında hem etkilenmişler hem de başkalarını etkilemişlerdir. Günümüzde " Kuzey Buz Denizden başlayıp Hindistan'ın kuzeyine, Çin Halk Cumhuriyeti'nin içlerinden Avrupa'nın en uç noktasına kadar uzanan yaklaşık 12 milyon kilometrekarelik bu coğrafyada en geçerli dil, Altay dil ailesinin en büyük kolu olan Türk dilidir." (Akalın, 2009, s. 196).

1960'lı yıllardan itibaren değişik sebeplerle Türklerin Avrupa ülkelerine hicret etmesi, Türk dilinin yayılıp dağılma alanı daha genişlemiştir. Yakın dönemde hem tarihî olaylar hem de çeşitli ilişkiler sonucunda Orta Asya ve Orta Doğu'ya uzanan Türk dili; Türkiye, Balkan ülkeleri, Azerbaycan, Rusya Federasyonu, Türkmenistan, İran, Özbekistan, Irak, Kırgızistan ve Afganistan gibi devletler içinde hem konuşma dili hem de yazı dili olarak yaşamıştır. Osmanlı döneminde bile Osmanlı Devleti yöntemi altında olan bütün ülkelerde Türkçenin etkisinin olduğu görülmektedir. 20. yüzyılda bu ülkelerde Türkçe çeşitli kollara ayrılıp yazı dilini oluşturmuştur. Bunlar şöyledir: Türkiye, Azerbaycan, Türkmen, Özbek, Kazak, Kırgız, Kırım Tatar, Kazan Tatar, Başkurt, Uygur, Gagavuz, Karakalpak, Kumuk, Karaçay, Balkar, Nogay, Hakas, Altay, Tuva, Çuvaş ve Yakut Türkçeleridir (Akalın, 2009, s. 197).

Diğer taraftan, gerek Romanya ve Bulgaristan gibi Avrupa Birliği'nde olan gerekse Makedonya ve Kosova gibi Avrupa Birliği'nde olmayan bazı ülkelerde çok sayıda Türk vatandaşı yaşamaktadır. Türk nüfusunun tüm Avrupa kıtasında 7 milyonu geçtiği tahmin edilmektedir. Bu ülkelerde Türkler vasıtasıyla çıkan dergiler ve gazeteler gibi iletişim araçlarında kullanılan dil Türkiye Türkçesidir. Hatta Türkler İslamiyet'i kabul ettikten sonra Türk dili üzerinde bir taraftan Arapçanın diğer bir taraftan Farsçanın tesirleri olmuştur. Türk dili ile Arapça ve Farsça birbirlerinden etkilenmiştir (Akalın, 2009, s.198).

Günümüzde konuşulan diller arasında Türkçe en çok konuşulan yedinci dildir. Yaklaşık iki yüz milyondan fazla kişi tarafından konuşulmaktadır. Bu gelişmeler, hem Türkiye Cumhuriyeti'nde hem de diğer ülkelerde Türkiye Türkçesinin öğretimi konusuna katkı sağlamıştır. Türkçeye gösterilen büyük rağbet sayesinde bazı ülkelerde orta öğretim kurumlarında, özel kurslarda, dershanelerde ve üniversitelerde açılan Türkoloji bölümlerinde Türkiye Türkçesinin öğretildiği görülmektedir.

2.1.4. Türkçenin Diğer Dillere Etkisi: "Türkiye Türkçesinin dünya dillerine verdiği sözcüklerin sayısı 11 binin üzerindedir. Özellikle giyim, yiyecek, askerlik başta olmak üzere hemen her alanda çok sayıda Türk dili kökenli sözcük ile tarihte ve bugün Türk soylu halkların yaşadığı coğrafyalardaki Türk dili kökenli çok sayıda yer adı dünya dillerinde varlığını bugün de sürdürmektedir" (Akalın, 2009, s. 196).

Tarih boyunca Türk dili, çeşitli dillerle etkileşim içinde olmuştur. Bu etkileşim sadece ödünç kelime alışverişiyle sınırlı kalmamış, aynı zamanda cümle yapıları da benzerlik göstermiştir. Göktürkler döneminden itibaren, özellikle dinlerin ve kültürlerin etkisiyle, Türk toplumunun istikrarlı hayata geçmesiyle bu etkileşim daha da artmıştır. Göktürkler döneminde bu etkileşim sınırlıyken, Uygur döneminden itibaren belirgin bir artış göstermiştir. Uygurların Budizm ve Maniheizm gibi inançları benimsemesiyle Çince, Sanskritçe, Toharca ve Soğdca gibi dillerden kelimeler ödünç alınmıştır. Türklerin İslamiyet'i kabul etmesiyle doğal olarak Arapça ve Farsça ile olan etkileşim önemli ölçüde artmıştır (Zengin, 2017, s. 294).

Yapılan çalışmalara göre Türkçeden en fazla Sırpça ve Bulgarcaya kelime geçmiştir. Sırp, Hırvat dillerine geçen Türkçe kelimeler "avlu, baca, bağlama, bahçe, basamak, bedesten, bodrum, bostan, çardak, çeşme, çarşı, dükkân, hamam, hambar, hendek, kahvehane, kafes, kapı, karakol, kasaba, kat, konak, kerpiç, köprü, kule, mağaza, mahalle, meydan, meyhane, oda, ocak, pencere, raf, sokak"tır. Türk egemenliği, Balkan ülkelerinin mutfağında da değişikliklere neden olmuş ve hatta mutfak eşyalarıyla ilgili isimler Türk yemek isimleriyle birlikte öne çıkmıştır (Birinci, 1995, s. 84).

Arnavutça, Macarca, Rusça ve Farsça gibi diğer diller de Türkçeden kelime almışlardır. Bununla birlikte Avrupa dillerine az sayıda kelime geçmiştir. Balkan dilleri üzerindeki Türkçe etkisi 19. yüzyılın sonuna kadar devam ettiği, ancak Osmanlı İmparatorluğu'nun çöküşüyle zayıflamaya başladığı da görülmektedir. Bu dönemden sonra, Balkan dilleri ve diğer Avrupa dilleri, Türkçenin yerine İngilizce, Almanca, Fransızca gibi dillerin etkisine girmeye başlamıştır. Osmanlı Devleti döneminde Türkçe, komşu ülkelerin dillerine birçok kelime vermiştir. Türkçenin diğer dillere kelime verme miktarı hususunda kaynaklar değişik rakamlar sunmaktadır. Ödünç verilen kelimeler ile ilgili önemli eserler arasında Karaağaç'ın "Türkçe Verintiler Sözlüğü" (2008) adlı çalışması yer almaktadır. Bu çalışmaya göre Rusçaya 2 bin 500, Bulgarcaya 3 bin 500, Sırpçaya 9 bin, Rumenceye 3 bin, Farsçaya 3 bin, Çinceye 300, Ukraynacaya 800 ve Finceye 118 kelime verilmiştir. Bu karşılıklı etkileşim, dil yapılarında morfolojik ve sentaktik değişimlere neden olmuştur. Bu süreç hâlâ devam etmektedir. Çeşitli medeniyetlerle olan kültürel, siyasi ve teknik ilişkiler gibi nedenlerle yeni terimler gereksinimi doğmuştur. Bu terimlerin bir kısmı Türkçeye uyarlanmış ve kullanılmış, bazıları ise orijinal halleriyle muhafaza edilmiştir (Zengin, 2017, s. 297).

2.1.5. Türkçe-Arapça Dilsel İlişkiler

2.1.5.1. Türkçenin Arapçadan Etkilenmesi: Türkler, İslamiyet'i kabul ettikten sonra Kuran-ı Kerim'i daha iyi anlayabilmek için Arapçayı öğrenmek zorunda kalmıştır. Arap alfabesinin kabul edilmesiyle birlikte Türk toplumu gerek kutsal kitabı anlayabilmek gerek Araplarla ticarî ilişkileri sürdürmek için Arapçadan Türkçeye kelimeler almaya başlamışlardır.

Türkler, İslami dönemin başlaması ile birlikte eğitimde de köklü değişiklikler yapmaya başlamışlardır. Kur'an, Hadis, Tefsir, Kelam ve Fıkıh gibi dinî bilgileri öğretmek amacıyla medreseler kurulmuş ve bu medreselerde din ile ilgili dersler verilmeye başlanmıştır. Medreselerde bu ilimlerin öğretilmesi neticesinde fertler arasında Arapça yayılmış ve doğudan batıya, kuzeyden güneye uzanan Arapça, dünya dilleri arasında önemli bir yer kazanmaya başlamıştır. Böylece bütün Müslüman toplumlar ve İslam dinini yeni kabul edenler, Arapçadan etkilenmiştir. Farsça, Osmanlı Türkçesi, Urduca, Keşmirce, Kürtçe ve diğer pek çok dilde Arap alfabesi kullanılmıştır (Yaqoop, 2021, s.302). Böylece Arapça, İslamiyet'in yayıldığı coğrafyalara hâkim olmuştur.

Aynı şekilde 10. yüzyılda İslamiyet'le tanışan Türkler, Arapça olan Kur'an-ı Kerim'i, İslam'ın emirlerini, yasaklarını ve dinle ilgili bütün referansları okuyabilmek ve anlayabilmek amacıyla İran muhiti ile sıkı bağlar olduğu için önce Farsların yaptıkları Kur'an çevirilerinden faydalanmıştır. Bu yüzyıldan sonra Arap alfabesi, Uygur alfabesinin yerini almıştır. Selçuklular döneminde Farsça resmî devlet dili, Arapça ise ilim ve din dili olarak kullanılmıştır. Osmanlı

döneminde bilhassa İstanbul fethedildikten sonra Arapça, sadece medreselerde bilim ve din dili olarak kullanılmıştır. Aynı zamanda insanlar, günlük konuşmalarında ve hayatlarında Arapça kelimeleri kullanarak Türkçe konuşmuşlardır. Bu ilgi, sadece Türk milletinde görülmemiştir. Aynı zamanda, Türk devletinin yöneticileri, medreselerde Arapçaya dayalı eğitim sisteminin olmasına karar vererek Arapçaya büyük saygı ve itibar göstermişlerdir. Bu dönemde Arapça, bilim, din ve kültür dili olduğu için tıp, matematik, astronomi ve edebiyat alanlarında çok sayıda Arapça eserler yazılmıştır.

Aslında Türkler İslamiyet'i kabul ettikten sonra özellikle Osmanlı dönemindeki medreselerde Arapça, din, bilim ve kültür dili olduğundan Türkçede Arapçadan dinî, ticarî ve askerî terimler ve kelimelerle ilgili çok sayıda alıntı kelime yer almıştır. Dinî alıntılardan bazıları şunlardır: ayet, bereket, cami, aziz, cennet, cehennem, dua, enbiya, fitne, günah, hac, hadis, helal, haram, hicret, ihlas, imam, iman, irfan, İslam, İslamiyet, irşat, Kâbe, kader, kelam, kıyamet, kurban, manevi, minare vd. Askerî alıntılardan ise bazıları şunlardır: cephe, silah, sefer, tabur, tabya, muhabere, harp, asker, hizmet, gazi, ferik vd. (Akar, 2010, s.11-13).

Türkiye'de Batılılaşma ve sadeleşme hareketleriyle Türkçeden Arapça kelimelerin çıkarılması için çabalar sarf edilse bile günümüzde Arapça kelimelerin hâlâ yoğun olarak kullanıldığı görülmektedir. Artık Arapça kökenli kelimeler gerek fonetik gerekse semantik bakımından birtakım değişikliklerle birlikte Türkçenin malı olmuştur (Dursunoğlu, 2014, s. 526).

Araştırmacılara göre Arapça, çeşitli yönleriyle Türkçeyi etkilemiştir. Örneğin; Yaqoob'a göre (2021, s. 304-307) "m" sesi ile başlayan kelimelerin çoğu Arap kökenlidir. Türkçede kullanılan bu kelimelerden bazıları şunlardır: Muallim: معلم, Mühendis: مهندس, Mensup: منسوب , Menşe: منشأ , Mezhep: مذهب, Müsabaka: مسابقة, Müstakil: مستقل, Müzakere: مذاكرة, Münasebet: مناسبة, Mazlum: مظلوم

Türkçede "et-" yardımcı fiiliyle kurulan birleşik filler kullanılmaktadır. Türkçede "et-" yardımcı fiiliyle kurulan birleşik fiillerin çoğunda isim unsuru olarak kullanılan kelimelerin çoğu Arapça kökenlidir. Bu fiillerden bazıları şunlardır: Affetmek: يعفو, Bahsetmek: يتحدث عن, Sabretmek: يصبر, Farz etmek: يفترض, İdrak etmek: يدرك, Reddetmek: يرفض, Kabul etmek: يقبل, Taahhüt etmek: يتعهد, Rağbet etmek: يرغب, Şükretmek: يشكر, Emretmek: يأمر , Davet etmek: يدعو

Türk Dil Kurumunun *Türkçe Sözlük*'üne (2005) göre "6,463 kelimeyle Arapça, Türkçe söz varlığının oluşumuna yardımcı diğer diller arasında ilk sırada yer almıştır." Bu sayı, bu kelimelerin uğradıkları fonetik değişiklikleri bir yana Arapça kökenli kelimelerin her iki dilde aynı anlamda kullanıldığını ve böylece Arap dilinin Türk dilini ne ölçüde etkilediğini

göstermektedir. Bu kelimelerden bazıları şunlardır: Ahlak: أخلاق, Dikkat: دقة, Ticaret: تجارة, Karar. قرار, Aile: عائلة, Belediye: بلدية, Bülbül: بلبل, Haber: خبر, Netice: نتيجة, İrade: إرادة, Sahip: صاحب, Rakam: رقم, Vatan: وطن, Saat: ساعة, Cesur: جسور, Hava: هواء, İlan: إعلان, Kahve: قهوة, Şifa: شفاء, Ressam: رسام

2.1.5.2. Arapçanın Türkçeden Etkilenmesi: Türkçe ile Arapça arasında uzun tarihî bir dil ilişkisi mevcuttur. Bilinir ki Arapça, Türkçeyi etkilemiştir. Türkçe de Arapçayı etkilemiş olmakla birlikte, bu etki Arapça kadar belirgin değildir. İslamiyet'in kabulünden önce başlayan bu etkileşim süreci, İslamiyet'in yayılmasıyla birlikte devam etmiştir. İslam fetihlerinden sonra Türkler, hilafet ordularında önemli makam ve rütbelere ulaştılar. Karahanlılar, Gazneliler, Tolunoğulları, Büyük Selçuklular ve Anadolu Selçukluları dönemlerinden Osmanlılara kadar olan Türk devletleri zamanında, Araplarla Türklerin yakınlığı ve benzeyen yaşamaları nedeniyle şüphesiz ki Türkçe Arapçayı etkilemiş ve bu dile birçok kelime kazandırmıştır (Kaymaz, 2011, s.70).

16. yüzyıl ile 19. yüzyıl sonu ve 20. yüzyıl başı arasındaki dönemde, Arap ülkelerinin Osmanlı yönetiminde kalmasının müddeti, Türkçenin Arapçayı etkilemesi ve Türkçeden Arapçaya kelimelerin geçiş süreci açısından bir öneme sahiptir. Arap dünyasında, Osmanlı egemenliğini Hristiyan Avrupa ve diğer etkilere karşı bir korunma dönemi olarak görmek mümkündür. Osmanlı hâkimiyetinin Arap ülkelerinde kolayca kurulması ve askerî faaliyetin genellikle yerel hükümdarlara karşı gerçekleştirilmesi, Osmanlıların bu bölgelerde İslam ve Arap dünyasının koruyucusu olarak görülmesiyle ilişkilendirilir. Mısır'ın fethinden sonra, Mekke-i Mükerreme ve Medine-i Münevvere'de Memluklere bağlı olarak hizmet veren Mekke emiri Şeyh Ebu Bereküt, Mekke'nin kontrolünde Osmanlı hâkimiyetini kabul ettiğini oğlu Şerif Ebu Numey aracılığıyla bildirerek, anahtarları gönderdi." 1516'da Cezayir, 1551'de Umman, 1555'te Trablusgarp, 1574'te Tunus, 1580'de Yemen, 1639'da Irak, Osmanlı hâkimiyetine katıldı. Osmanlı yönetimi, Cezayir'de 1830'a, Sudan ve Mısır'da 1914'e, Tunus'ta 1881'e, Irak, Lübnan, Suriye ve Yemen'de 1918'e, Hicaz'da 1919'a, Libya'da ise 1911'e kadar sürdü. Ancak Arap coğrafyasında dört yüzyıl boyunca devam eden Osmanlı egemenliğinin, zaman içinde bölgelere göre değişen bir yapıya sahip olduğu, Kuzey Afrika'da Mısır dışında istikrarlı bir idarenin sağlanamadığı, Cezayir, Tunus ve Trablusgarp'ta yönetimin padişahın değil, bölgedeki askerî komutanların veya zaman zaman güçlü korsanların kontrolünde olduğu ve merkezî idarenin en çok Suriye ve Irak'ta uygulandığı da belirtilmelidir. Osmanlılar, fethettikleri diğer ülkelerde olduğu gibi, Arap coğrafyasında da dil ve kültürel çeşitliliğe saygı göstermişlerdir. Osmanlı Devleti'nde yönetim dili olarak Osmanlıca ve ilim dili olarak Arapça kullanılmış, özellikle dinî açıdan önemli olan Arapça, büyük bir prestije sahip olmuş ve Arapça eğitimine

büyük önem verilmiştir. Bu durumdan dolayı Türkçe, Arapçayı etkilemiş ve birçok Türkçe kelime Arapçaya geçmiş, bu kelimeler de Arap dilinde yer edinmiştir. Mısır'ın Osmanlılar tarafından fethedilmesinin ardından, Oğuz-Türkmen Türkçesi bu ülkede yaygınlaşmış ve Osmanlı dil bilimcileri tarafından "Sultanlık Türkçesi" olarak adlandırılmıştır. Mısır'da Mehmed Ali Paşa döneminde de Türkçenin önemli bir konumu olduğunu görmekteyiz. Memur yetiştirmek için açtığı okulların çoğunda Türkçe eğitim dili olarak kullanılmıştır. Mehmed Ali Paşa'nın 1820'de kurduğu Bulak Matbaası'nda Arapça kitapların yanı sıra, birçok Türkçe kitap da basılmıştır. Bulak Matbaası'nda çalışan Mısırlılar, görevlerini tam anlamıyla yerine getirebilmek için Türkçe öğrenmişlerdir (Aytaç, 2021, s. 19-21).

Geçmişten günümüze, Türkçeden veya Türkçe aracılığıyla Arapçaya geçen kelimelerin ve dil bilgisel kuralların bazı örnekleri şöyledir (Kaymaz, 2011, s. 70-71):

a. Özel Adlar. Arapçada **"ة"** ile biten özel isimler ve sözcükler, Osmanlı Türkçesinin etkisinden dolayı "**ت**"li olmuştur. Bunlar, Türkçeye özgüdür. Bu tür isimlere sık sık Mısır Arapçasında rastlanırken, aynı zamanda Irak, Libya ve Tunus Arapçasında da görülebilir. Ar. بهجة- بهجت, فكرت, جودت, عصمت, قدرت, مدحت – Osm. T. > TT: Bahcet, Fikret, Cevdat, İsmat, Kudrat, Mithat.

Türk etkisinin yoğun olduğu zamanlarda, Mısır, Libya, Irak gibi ülkelerde asıl ada tanıtıcı eklemeler yapılmıştır: Mahmud Rüstem, Mehmed Nedim, Salim Fahrî, Ahmed Fuad, İhsan Sâdık gibi.

b. Yer Adları:

Türkçe olarak kullanılan birçok yer adı, Arap ülkelerinde hala varlığını sürdürmektedir. Coğrafi konumlar, köyler, mahalleler, çarşılar, pazarlar, binalar ve işyerleri gibi alanlarda bu tür adlar yaygındır. Bu Türkçe adlar da dikkate alınmalıdır, çünkü bunlar da sıkça kullanılmaktadır. Örneğin;

Bulak: بولاق Kahire'de bir semt adı.

Ağacık: اغاجيق Tunus'ta bir yer adı.

Başalik: باشالك Fas'ta bir yer adı.

Demerdaş دمرداش Kahire'de bir semt adı.

Mahalletu'l-Hatunıyya محلة الخاتونية Mahalle Tunus'ta bir mahelle adı.

Altun Köpri التون كوبرى Tunus'ta bir yer adı.

Cami'ul'l- agavât جامع الاغاوات Tunus'ta bir cami adı.

Mercid-i Arif Aga مسجد عارف اغا Tunus'ta bir mescit adı.

Cami'ul-bâşâ جامع الباشا Tunus'ta bir cami adı.

c. Aile Adları: örneğin:

Çadırcı: جادرجی Irak'ta bir aile adı.

Şûrbacı شوربجی Mısır'da ve Suriye'de bir aile adı.

Sabunci: صابونجی Fas'ta bir aile adı.

Haşıkci (<Kaşıkçı): خاشقجی Suudi Arabistan"da bir aile adı

Karagolli: قاراغوللی Irak-Bağdat'ta bir aile adı.

Kazanci: قـز انـجی Irak-Bağdat'ta bir aile adı.

Yazıcı: یازاجی Arap ülkelerinde aile adı olarak kullanılmaktadır (Mütevelli, 1985, Akt. Kaymaz, 2011, s. 69-70).

2.2. Türkçenin İkinci Dil Olarak Öğretimi

Dil, yalnızca bir iletişim aracı değildir, o aynı zamanda bir kültür aktarcısıdır. İkinci bir dil öğrenmek, başka bir kültürü, düşünceleri ve gelenekleri öğrenmenin ve anlamanın en kolay ve eksiksiz yoludur. Çünkü "bir dil bir insan, iki dil iki insan" demektir. Herhangi bir topluma ait olan yabancı dil öğrenimi ve öğretimi, aslında bu toplumun kültürünü öğrenmek ve öğretmektir. Zira öğrenilen kelimelerin ve kavramların arkasında toplumun geçmişi yer almaktadır. Sanki yabancı bir dil öğrenmek yeni bir dünyanın kapısını açmak gibi ve girilen o yeni yeri adım adım keşfetmeye, hayata ve düşüncelere değişik açılardan bakmaya başlamaktır.

Türkiye'de yabancı dil öğretiminin ve öğreniminin tarihçesini dikkatle incelersek Türklerin tarih boyunca farklı kültürlerle temas hâlinde olduklarını görürüz. Bunun neticesinde de Türkler pek çok dilden ve kültürden etkilenmişlerdir. Yukarıda bahsedildiği gibi Türkler İslamiyet'i kabul ettikten sonra Arapça, etkili bir şekilde Türklerin hayatına girmiştir. Selçuklular döneminde Farsça, devlet ve yazın dili olarak, Arapça ise bilim ve din dili olarak görülür. Osmanlı döneminde ise bilim, kültür ve din dili olarak Arapça; yazın dili olarak, Arapça ve Farsça görülür. Ancak Türkler temas ettikleri toplumlara Türkçenin öğretimi konusunda hiç de geride kalmamıştır. Arslan (2012, s. 169), Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesi ve öğrenilmesinin tarihsel sürecini hedef kitleye göre şöyle sınıflandırmıştır:

1. Arap ve Farslara Türkçe eğitimi:
    - Kaşgarlı Mahmud'un "Divanü Lügati't-Türk" adlı eseri,
    - Ali Şir Nevaî'nin "Muhakemetü'l-Lügateyn" eseri,
    - Memlükler döneminde Araplara Kıpçak Türkçesi öğretmek için yazılmış eserler,
    - Arap ve Farslara Türkçe öğretme amaçlı diğer eserler.
2. Rusya'da Türkçenin öğretimi:
    - Doğu Avrupa'daki ilk Türk kabilelerinin ve Slavlarla olan etkileşimler,

- Kiev Rus Devleti'nin kuruluşu ve Oğuzlarla Kıpçaklarla kurulan temaslar,
- Moğol istilası ve Kıpçak Türk unsurlarının eski Rusçaya yoğun bir şekilde geçmesi,
- Çarlık Rusyası dönemindeki Türk diliyle ilgili çalışmalar ve etkinlikleri,
- Sosyalist dönemde ve sonrasında Türk dili faaliyetleri.

3. Balkanlar'da Türkçe Öğretimi:
   - Bosna, Sırbistan ve Hırvatistan'da Türk dilinin öğretilmesi ve öğrenilmesi,
   - Bulgaristan, Makedonya, Arnavutluk ve Yunanistan'da Türk dilinin öğretilmesi ve öğrenilmesi.

4. Batı'da Türkçe öğretimi:
   - Modern Türkçe eğitimi,
   - Türkiye Cumhuriyeti'nin resmi kurumları tarafından düzenlenen ve gerçekleştirilen yabancılara Türkçe öğretim faaliyetleri,
   - Sivil toplum kuruluşları tarafından gerçekleştirilen yabancılara Türkçe öğretim faaliyetleri.

2.2.1. Arap ve Farslara Türkçe öğretimi: Araplarla Türklerin ilk tanışması Çinliler ile Araplar arasındaki Talas savaşı zamanında olmuştur. Türkler, Çinlilerin Orta Asya'ya girmelerini istemediği için Araplara yardımcı olmuşlardır. Araplar, Türkler sayesinde bu savaşı kazanmışlar. Türkler, İslamiyet'i kabul ettikten sonra Arap toplumuyla güçlü ilişkileri kurmaya başlamıştır. Bu dönemde Türklerin bilge kişileri, Araplara ve Farslara Türkçe öğretmek amacıyla eserler kaleme almış, sözlük ve gramer kitapları hazırlamışlardır. Bu eserlerden bazıları şöyledir;

2.2.1.1. Divanü Lügati't-Türk: Bu eser, yabancılar için yazılmış en eski Türkçe ders kitaplarından biridir. O dönemde Türkler, sık sık Arapça unsurları kullanmaya başlamıştır. Arap toplumu ile Türk toplumu arasında güçlü ilişkiler kurulmuştur. Kaşgarlı Mahmud, bu eseri de Araplara Türkçe öğretmek için yazıp Arapça özelliklerine dayalı hazırlamıştır. Divan-ı Lügati't-Türk adlı eserde yabancı dil öğretiminin yöntemi, Türkçenin uygulamalı öğretimi, edebî Türkçe öğretimi ve ticarî Türkçe öğretimi hedeflenmiştir (Arslan, 2012, s. 170).

Yabancılara Türkçe öğretimi çerçevesinde Kaşgarlı Mahmud'un eserinde yabancılara Türkçe öğretimi için kullanılan yöntemler şöyle özetlenebilir. Kaşgarlı;

1. Türkçe öğretirken tümevarım yöntemini kullanmıştır.
2. Dil öğretimi yaklaşımlarından kültürel aktarım uygulanmıştır.
3. Kelimelerin daha kolay öğrenilmesi için birçok kelime, söz kalıpları ve metin içerisinde verilmiştir.

4. Sözlükte pek çok deyim ve atasözü, şiir örnekleri kullanılmıştır.

Bu eserde kullanılan yöntem ve yaklaşımlar, bugün modern bir dil öğretim kitaplarıyla karşılaştırılabilecek düzeydedir.

2.2.1.2. Muhakemetü'l-Lügateyn: Çağatay sahasında yetişen büyük Türk bilgesi Ali Şir Nevaî, Muhakemetü'-l Lügateyn adını taşıyan önemli bir eser yazmıştır. Bu eser, Farslara Türkçe öğretmek amacıyla yazılmıştır. Nevaî, yabancılara Türkçe öğretimi açısından önemli eserlerden biri sayılan bu eserde Türkçe ile Farsçayı karşılaştırıp Türkçe kelimelerin Farsça karşılıklarını Türk dilinin zenginliğini ve deyimlerini örneklerle açıklamıştır. Bu eserde de günümüzde kullanılan yöntem ve yaklaşımlar benimsenmiş ve akademik Türkçe eğitimi hedeflenmiştir (Aksan, 1978, aktaran Arslan, 2012, s. 171).

2.2.2. Rusya'da Türkçe Öğretimi: Rusya, coğrafi, ekonomik, kültürel ve siyasi olarak Avrupa ile Asya arasında konumlandığından dolayı ilişkileri bu yönde şekillenmiştir. Aykaç'ın (2015, s.166) da belirttiği gibi Rusya'nın "sıcak denizlere inme politikası" giderek yerleşmiş bir strateji haline geldiği için Türkçe ile ilişki kurma ihtiyacı da artmıştır. Ayrıca komşuluk ilişkileri bu ihtiyacın karşılanması için gerekli olan siyasi, ticari, kültürel ve ekonomik etkileşimlerin devam etmesini kolaylaştırmıştır. Bu ülkeler arasındaki etkileşim şu yönde gerçekleşmektedir:

a. Doğu Avrupa'da ilk Türk Kabile Federasyonları ve Slavlar arasındaki etkileşimler.

b. Kiev Rus Devleti'nin Oluşumu ve Oğuzlarla ile Kıpçaklar arasındaki etkileşim.

c. Moğol İstilası ve Kıpçak Türk Unsurlarının Eski Rusçaya Geniş Ölçüde Yayılması.

d. Çarlık Rusyası dönemindeki Türk Dili ile ilgili etkinlikler ve faaliyetler.

e. Sosyalist döneminde ve sonrasında Türk dili inisiyatifleri.

2.2.3. Balkanlarda Türkçe Öğretimi: Türklerin Balkanlar'a geçişi, Hunlardan başlayarak gerçekleşmiştir. Hunlardan Osmanlı'ya ve sonrasında ise Balkan milletleriyle bağlantı kurulmuş ve hatta iç içe girmiştir. Bu süreç, Balkan milletlerinin dil, kültür ve yaşantılarında Türk etkisinin belirgin bir şekilde görüldüğünü ortaya koymuştur. Bununla birlikte, Bosna, Sırbistan ve Hırvatistan'dan Bulgaristan, Makedonya, Arnavutluk ve Yunanistan'a kadar Türk dilinin öğrenimi ve etkisi farklı bölgelerde çeşitli şekillerde yansımıştır (Aykaç, 2015, s. 166).

2.2.3.1. Bosna-Sırbistan ve Hırvatistan'da Türkçe Öğretimi: Balkan dilleri içerisinde Boşnakça, Hırvatça ve Sırpçadaki Türkçe kelimeleri inceleyen ve "Sırp ve Hırvatçadaki Türkçe Unsurlar" adlı bir sözlük hazırlayan Abdulah Skaljic'e göre (1989, aktaran Arslan, 2012, s.177-178) sözlükte ortalama Türkçe yahut Türkleşmiş 8000 kelime bulunmaktadır. Bu diller, genellikle ev eşyası, beslenme ve giyim isimleri gibi pek çok fazla Türkçe kelime almış ve bu dillerde Türkçeden alınan kelimelerin çoğu günümüzde dahi yaşamaktadır.

2.2.3.2. Bulgaristan-Makedonya-Arnavutluk ve Yunanistan'da Türkçe Öğretimi: Yapılan araştırmaya göre Türkçenin etkisi, Makedoncada daha kuvvetli görünmektedir. Aruç'un (2010, aktaran Arsalan, 2012, s. 178) verdiği bilgiye göre, 1994 yılında Hamdi Hasan, Makedon dili sözlüğünde 3404 Türkçe kelimenin bulunduğunu ortaya koydu. 20. yüzyılın başına kadar Osmanlı döneminden sonra, Makedonya'nın konuşma ve yazı dili Türkçe olmuştur. O dönemlerde Türkçe yayının daha çok Makedonya'da yapıldığı görülmektedir. Keza Balkan dillerinden bir diğeri olan Arnavutçaya yaklaşık 4000 Türkçe kelimenin geçtiği de ileri sürülmüştür (Arslan, 2012, s. 177-178).

2.2.4. Batıda Türkçe Öğretimi: Batı'da Türkçe öğretimi ve öğrenimi iki şekilde ele alınabilir:

a. Misyonerlik faaliyetleri: Batılı misyonerler, Batı'ya doğru hareket eden Türk topluluklarını Hristiyanlaştırmak amacıyla Türkçe öğrenmiş ve önemli eserlere imza atmışlardır. Bunlar; Kıpçak sahasında yazılmış Codex Cumanicus adlı şaheser ve Schiltberger tarafından kaleme alınmış *Thatarisch Pater Noster* adlı eseridir.

b. Batı'da Türkçe öğretimi: 19. yüzyılın ortalarından itibaren Batı'da sosyo-kültürel, ekonomik, politik ve askerî faktörlerden dolayı Türkçe üzerine çalışmalar yapılmıştır. Batı'da Türkçeye karşı büyük ilgi uyanmış, pek çok Türkoloji merkezi açılmış ve tüm bu gelişmeler Türkçe ile ilgili yapılan çalışmaları güçlendirmiştir. Türkoloji alanına önemli katkılar sağlayan bilim adamlarının çoğu bu ekollerde yetişmiştir (Arslan, 2012, s. 179).

2.2.5. Çağdaş Türkçe öğretimi: Günümüzde Türkiye ile dünya devletleri arasında kurulan ekonomik, siyasal, askerî, ticari, kültürel ve eğitimsel ilişkilere bağlı olarak ortak iletişim dilinin gereksinimini de beraberinde getirmiştir. Ortak iletişim dili bağlamında dünya devletlerinin çoğu, Türkçenin yabancı dil olarak öğrenimine büyük rağbet göstermeye başlamıştır. Bu gelişmelere bağlı olarak Türkiye, yabancılara Türkçe öğretmek amacıyla hem birçok ülkede kurs merkezleri ve dershaneler açmış hem de yabancılara Türkçe öğretimi için ders kitapları ve materyalleri geliştirmiştir.

Türkçe öğretmek amacıyla Türkiye'deki birçok üniversitede yabancı dil olarak Türkçe öğretimine dayalı hem lisans hem de lisansüstü eğitimler de verilmektedir. Bunun yanında pek çok üniversiteye ait olan Türkçe Öğretim Merkezleri (TÖMER) açılıp yabancı öğrencilere dikkatle hazırlanan ve görsel-işitsel materyalleri içeren Türkçe öğretilmektedir (Arslan, 2012, s. 181).

2.2.5.1. Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminin Önemi: Genellikle, yabancı bir dil öğreniminin önemi, birey için değişik kültürleri, gelenekleri ve sanatları bilmekten başka, yeni insanlarla tanışıp insanların nasıl düşündüklerini öğrenerek dünyaya farklı bakış açısıyla

bakmaya başlamasıdır. Şahin'e göre (2018, s. 6-7) yabancı dil öğrenmenin yararlarından bazıları şöyledir:

"1. Kültürel gelişimin teşviki ve başka bir kültürün farkındalığı.

2. Yaratıcı düşünme yeteneğine sahip olma.

3. Ana dilinden başka yabancı dili kullanarak kendini ifade etme yeteneğini kazanma.

4. Yurt dışına eğitim fırsatları elde etmek için sosyal ve iletişim becerilerinin gelişmesine imkân verme.

5. İş bulma imkânlarını artırma.

6. Global dünyaya katılabilme.

İşcan ise (2011, s. 34) Türkçenin yabancı dil olarak öğrenmenin yararlarını şu şekilde sıralamaktadır:

1. Türkçe öğrenmek, iş hayatına katkı sağlar. Hem Avrupa'nın hem de dünyanın birçok ülkesinde pek çok Türk firması ve işletmesi bulunmaktadır. Bu işyerlerinde yazı ve konuşma dili olarak Türkçe kullanabilen elemanlara ihtiyaç vardır. Bundan dolayı Türkçeyi iyi derecede öğrenenlerin, gerek Türkiye'de gerekse Türkiye dışında iş bulma olanakları daha yüksektir.

2. Türkçenin önemi ve değeri gün gittikçe artmaktadır: Türkçe, konuşulan dünya diller arasında önemli bir yer almaktadır. Asya ve Avrupa arasında kurulan siyasal, sosyal, ekonomik ilişkiler, hem Türkiye hem de Türkçenin önemini güçlendirmektedir.

3. Bu çağın amaçlarından biri, çok dilli kişileri yetiştirmektir.

4. Birçok dile göre Türkçenin öğrenilmesi daha kolaydır: Son yıllarda, Türkçe üzerine araştırma yapan araştırmacılar, Türkçenin bazı özel avantajlara sahip olduğunu ortaya çıkarmışlardır. Bu avantajlar eğitim ve öğretim sürecinde de kolaylık sağlamaktadır.

2.2.5.2. Yabancılara Türkçe Öğretiminde Başlıca İlkeler: Barın'ın (2004, s. 22-25) verdiği bilgiye göre yabancılara Türkçe öğretiminde şu ilkeler dikkate alınmaktadır:

"1. Yabancılara Türkçe öğretimi süresince, kolayca iletişim kurmayı sağlamak için hem Türk toplumunda hem de günlük hayatta kullanılan Türkçeyi aktarmak ve sunilikten uzak durmak.

2. Değişik milletlere mensup olan öğrencilerin Türkçe telaffuzuna önem göstermek.

3. Öğrencilerin öğrendiği kelimeleri kullanarak yeni cümleler kurmak, ayrıca öğrencilere verilecek metinlerin yeni kelimeleri içermesi.

4. Öğrencilerin Türkçede kendilerini, duygularını, düşüncelerini ve ihtiyaçlarını ifade edebilmesi.

5. İnsanlarla rahat bir şekilde iletişim kurmak amacıyla yabancılara dilin öğretilmesi ile birlikte kültürün aktarılması.

6. Dersin sıkıcı olmaktan kurtarılmasının yolu, yabancılara Türkçe öğretimi derslerinde şarkı, hikâye, fıkra ve bulmaca gibi çeşitli uygulamalar ve eğitimsel oyunlara yer vermektir.

7. Ders içinde öğrencilere anlayabilecekleri kadar bilgi vermek.

2.2.6. Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Kelime Öğretimi: Kelime, herhangi bir dilin anlam taşıyan önemli bir anahtarıdır. Kişinin hem dilsel hem de zihinsel yeteneklerini geliştirmesi yeterli kelime bilgisine bağlıdır. Yeterli kelime bilgisine sahip olmak, konuşmada uygun kelimeleri seçip yerinde kullanma, anlamına gelmektedir. Kelimelerin gücü, konuşma ve dinleme becerilerinde görüldüğü gibi yazma ve okumada da görülür. Kelimelerin rolü, sadece iletişim ile sınırlı değildir, çeşitli anlam ve düşünceleri taşıyan kelimeler öğrenme, düşünme, sorun çözme, duygusal ve sosyal becerileri geliştirme, düşünce zenginliğin sağlanması ve başarının arttırılması anlamına gelmektedir.

Dil öğretiminde kelime öğretiminin çeşitli amaçları vardır. Bazı uygulamalarda kelime öğretiminin hedefi, derste ele alınan metinleri iyi anlamaktır. Bir başka hedef, öğrencilerin günlük hayatta kelimeleri kullanabilmeleri ve yeteneklerini geliştirebilmeleri amacıyla onlara kelime öğretmektir (Güneş, 2013a, s. 1-2).

Kelimeler, bir dilin her alanının öğretiminde en önemli unsurdur. Demir ve Yılmaz'ın tanımından, kelimelerin ses, yazım, biçim, dil bilgisi ve anlam özelliklerine sahip olduğu anlaşılmaktadır. Dil öğretiminde, "kelime"nin anlamsal/ sözlüksel niteliği önemlidir. Elbette, dilde işlevsel bir rol oynayan edat, zamir, bağlaç ve ünlem gibi kelime türlerinin dil bilgisi öğretimi açısından taşıdığı önem de unutulmamalıdır (Tüfekçioğlu, 2023).

Günümüzde yabancı dil öğretiminin sözcük öğretiminde yapılandırıcı yaklaşım uygunlanmaktadır. Bu yaklaşıma göre kelime öğretiminin hedefi, öğrencilerin günlük hayatta öğretilecek kelimeleri kullanması ve dil becerilerine yön vermesidir. Bundan hareketle, ders içinde etkili yöntemler kullanılarak öğrencilerin kelimeleri kullanma yeteneklerini geliştirmeye ve aktif zihinsel kelimelerini genişletmeye daha fazla değer verilmektedir. Böylece zihinsel yeteneklerine bağlı olan etkinlikler uygulanarak kelimeler ve anlamları keşfedilip akılda kalmaktadır.

Türkçe öğretiminde yabancılara sunulan içerik, kuşkusuz Türk dilinin kelime dağarcığına dayanmalıdır. Bu hedef doğrultusunda, öğrencilerin iletişim becerilerini geliştirmek için başlangıçta öğretilmesi gereken, Türkçenin esas kelime dağarcığıdır. Esas kelime dağarcığında, organ adları, insanın temel ihtiyaçlarını karşılayan eylemler, akrabalık terimleri, sayılar ve maddi ile manevi kültürle ilgili çeşitli kavramlar bulunmaktadır. Barın (2003, s. 311), yabancılara öğretilmesi gereken Türkçe esas kelime dağarcığına, sıkça kullanılan ve iletişimde önemli rolü olan kalıplaşmış ifadelerin de eklenmesi gerektiğini vurgular. Yabancı dil öğretimi

bağlamında kelime öğretimi, öğrencilerin seviyeleri, ilgi alanları ve gereksinimleri göz önünde bulundurularak özenle planlanmalıdır. Bu şekilde etkili ve iletişime yönelik bir kelime öğretimi gerçekleştirilebilir. Temel, orta ve ileri seviyeler ile bunların ara düzeyleri için öğretilecek kelime türleri esnek bir şekilde önceden belirlenirse, kelime öğretiminin içeriği ve amaçlarına ulaşma süreci daha kolay olacaktır. Bu bağlamda yapılan bir araştırmada, Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen B1 seviyesindeki bir öğrencinin okuma, anlama, konuşma ve yazma becerileriyle ilişkili olarak bilmesi gereken kültürel konular ve karşılaşabileceği durumlarda anlayıp kullanması gereken kelimeler, Avrupa Dil Portföyü (CEFR) kriterlerine göre belirlenmiştir. Bu tür bir çerçevenin belirlenmesinin, yabancılara Türkçe öğretimini kolaylaştıracağı düşünülebilir (Gökdayı, 2016, s. 385-386).

Yabancılara Türkçe öğretiminde öğrencilere kelimeleri kazandırabilmek için ders içinde kelimelerin öğretimine özel bir vakit ayrılması, bağlam içindeki sözcüklerin ve kullanımlarının öğretilmesi, kelime ve kavramların anlamlarını tahmin etme etkinliklerinin uygulanması tercih edilebilir. Bazı araştırmacılara göre yabancılara Türkçe öğretiminde kelime öğretiminin püf noktası, dil ve kelime öğretiminin gerçekleştiği ortamda, meslekler, vücut organları, kıyafet, yemek, içecekler ile ilgili konulara ait kelimeler poster ya da afiş hâlinde sınıf ortamında bulundukça dil öğretimi sürecinin etkili olduğu düşünülmektedir (Gökdayı, 2016, s. 386).

Yabancılara Türkçe öğretilirken öğrencilerin seviyelerine göre öğretilecek kelimelerin tasnif edilip belirlenmesi öğretimin kolaylaşmasına katkı sağlar. Güneş'e (2013a, s. 11) göre;

- "A1 seviyesi, temel kelimelere sahiptir.
- A2 seviyesi, basit günlük görüşmeler, iletişim ve ihtiyaçlarla ilgili temel ifadelere ve kelimelere sahiptir.
- B1 seviyesi, aile, iş, okul, eğlence ve seyahat gibi günlük hayatla ve onunla ilgili kelimelere sahiptir.
- B2 seviyesi, genel konularla ilgili geniş kelimelere ve tekrarlardan kaçınan ifadelere sahiptir.
- C1 ve C2 seviyesi, deyimler, atasözleri, günlük dilde kullanılan ifadelere ve kelimelerin yan anlamlarına sahiptir."

İnsanlar, ne kadar çok kelime biliyorsa, düşüncelerini ve duygularını başkalarına o kadar kolay bir şekilde aktarabilirler. Bu yüzden kelime hazinesinin durumu zayıflık ve zenginlik açısından anlama ve anlatma becerilerini doğrudan doğruya etkilemektedir. Bir başka deyişle kişilerin birbiriyle iletişim kurmasında ve anlaşmasında kelimeler, önemli bir görev üstlenmektedir. Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde, kelime öğretimi, dil ediniminde büyük bir rol oynamaktadır. Çok sözcük bilen öğrenciler, anlama, anlatma, düşünme ve sorgulama

becerilerinin yanında iletişim kurma, sosyalleşme, düşünceleri inceleme, kendilerini ifade etme ve günlük yaşamda ihtiyaçlarını karşılama becerilerine katkı sağlamaktadır. Yabancı dil olarak Türkçe edinimi de kelimelerin öğretimi ile başlar. Bu bağlamda kelime öğretiminin önemi şöyle özetlenebilir:

Kelimeler, öğrencilerin okuduklarını ve dinlediklerini anlamasına yardım eder.

Zengin kelime hazinesine sahip olan öğrenciler, dört temel dil becerilerini doğal olarak kullanmaktadırlar.

Yazılı metinlerde, öğrencilerin kelimeleri doğru bir şekilde anlamaları, tüm anlamayı olumlu bir şekilde etkileyebilir. Aksi hâlde kelimelerin anlamlarını bilmemek veya yanlış bilmek tüm anlamayı olumsuz olarak etkilemektedir.

Öğrencilerin, okuduklarını ve dinlediklerini anladıktan sonra sözlü veya yazılı olarak anlatması, kelime hazinesinin zenginliğine dayanır.

Gramer, fonoloji ve morfoloji gibi dile ait konuların öğretilmesi kadar kelime öğretiminin de önemi büyüktür.

Dil öğretiminde kelime öğretimi, öğrencilerin okuma alışkanlığını ve zevkini kazanmasını, dil öğrenimini sevmesini ve ders başarısının artmasını sağlamaktadır (Karatay, 2007, s. 146).

2.2.7. Dil Öğretiminde Yaklaşım, Yöntem ve Teknikler: Yabancı dil öğretiminde geçmişten günümüze kadar süregelen süreç içerisinde pek çok farklı yaklaşım uygulanmıştır. Bu yaklaşımlar hedef dilin yapısına ve dilin pratik kullanımına odaklı olarak belirlenmiştir. Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi, dil öğretimine ve dilin yapısına uygun yaklaşımların uygulanmasını gerektirdiği gibi aynı zamanda gerek kültüre gerekse o kültürle ilgili dilin yapısına uygun teknik ve yöntemlerin uygulanmasını gerekli kılmaktadır. Yabancı dil olarak Türkçe öğretilirken yazma, konuşma, okuma-anlama, dinleme-anlamadan oluşan öğrenme alanlarından herbirini yabancı öğrencilere kazandırmak için farklı yöntem ve teknikler kullanılmalıdır. Bu farklı yöntem ve teknikler deneyimli ve girişimci öğretmenin, ders içinde çeşitli teknikleri kullanarak sınıfın fiziksel olanaklarını ya da olanaksızlarını gördükten sonra gerekli hazırlıkları yapmasında, öğrencilerin kusurlarını doğru bir şekilde belirlemesinde ve hedef dile karşı öğrencilerin motivasyonlarını artırmasında büyük bir rol oynamaktadır. Bu sebeple yabancı dili öğrenme ve öğretme sürecinde başarı konusu, yöntem ve teknikleri kullanmaya dayalı bir durumdur (Şahin, 2018, s. 109). Yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılan belli başlı dil öğretim yöntemleri şunlardır:

2.2.7.1. Dil Öğretiminde Yaklaşımlar

2.2.7.1.1. Geleneksel Yaklaşım: Geleneksel dil öğretimi yaklaşımları, dil öğretimi sahasında eski metotlardır. Puren (2004, Aktaran. Güneş, 2011, s. 125) bu yaklaşımları dil

bilgisi yaklaşımı, kelime ve kültür odaklı yaklaşım olarak kategorize eder ve her birinin kullanım yöntemlerini açıklar. Bu yaklaşımlar arasında dil bilgisi-çeviri yöntemi, doğrudan öğretim yöntemi ve aktif yöntem bulunmaktadır. Bunlar;

- **Dil bilgisi yaklaşımı:** Dil, bu yaklaşıma göre, belirli kuralların bir araya gelmesiyle oluşur. Bir dilin öğrenilmesi için, öncelikle o dilin kurallarını iyi bilmek gerekir. Dil kurallarını öğrenen bir kişi, dili etkin bir şekilde kullanabilir hale gelir. Bu sebeple, dil eğitiminde ilk adım, dil bilgisinin öğretilmesine ayrılır. Dilbilgisi konuları, aşamalı bir düzen içinde öğretilir. Eğitim sürecinde, dilin temel prensipleri, kuralları, kavramları, sözcükleri ve cümle yapıları özellikle vurgulanır. Dil kuralları öğrencilere öğretilir ve dilbilgisi kurallarının karmaşıklığına kadar detaylandırılır. Dil öğretiminde öncelik, okuma, anlama ve yazmaya verilirken, dinleme ve konuşmaya daha az önem verilir. Ders kitapları genellikle dil bilgisine ağırlık verir ve derslerin adı bile genellikle dil bilgisi konularıyla ilişkilidir. Örneğin; isimler, özel isimler, fiiller, zamirler gibi konular işlenir (Puren, 2004, aktaran. Güneş, 2011, s. 125-126). Bu yaklaşım, geleneksel dil bilgisi-çeviri yöntemi kullanılarak üretilen program ve kitapların üretiminde kullanılmaktadır. Kitaplarda pek çok okuma ve çeviri alıştırması yer alır.
- **Kelime yaklaşımı:** 1890'lı yıllarda, günlük hayatta kullanılamaz halde olan dil bilgisi yaklaşımına tepki olarak ortaya çıkan bir yaklaşım vardır. Bu yaklaşım, uzun süredir devam eden bir uygulama olan dilbilgisi yerine kelime dağarcığını vurgulamaktadır. O dönemde anaokulu ve ilköğretimde popüler olan dil eğitimi düşüncesi, "Öğrenciye öğretilecek ilk şey dilin öğeleridir, yani kelimelerdir." ilkesine dayanıyordu. Bu düşünceyle dil ediniminin başlangıcından itibaren kelime bilgisi öğretimine odaklama yapıldı. Ayrıca, o dönemde ilköğretim, öğrencilerin ilgi alanlarının ayrılması etrafında şekilleniyordu. Bu yüzden, ders kitaplarındaki konular ve sözcükler, öğrencilerin ilgi alanları ve yakın çevrelerinden hareketle belirlendi. Sonrasında, aşamalı olarak toplumsal yaşama geçildi. Böylece hedef dil ile günlük hayata bağlayarak doğal bir bağlamda dil eğitimi amaçlandı (Güneş, 2011, s. 125-126).

2.2.7.1.2. Sözel Yaklaşım: 1920-30'lu yıllarda ortaya çıkan "Sözel Yaklaşım", kendisinden önce gelen dil bilgisine dayalı yaklaşımların aksine, dil yeteneklerini konuşmaya odaklama temeline dayanan bir yaklaşımdır. Demircan (2013, s. 160) tarafından belirtildiği üzere, yabancı dil öğretimi sürecinin ilk aşamasını "dinlediğini anlama" ve "konuşma" oluşturur, bu beceriler, öğretim sürecinde diğer dil yeteneklerine göre önceliklidir. "Sözel Yaklaşım", dili bir alışkanlık edinme süreci olarak değerlendirir. Bu süreçte dilin yapısı ve doğru kullanımı son derece önemlidir. Konuşma becerisinin temelinde, dilin yapısının bilinmesi yatar. Öğretim süreci,

öğretmen-merkezli bir yaklaşım yerine, sözlü iletişimle başlar. Öğretim sırasında, öğrencilere, kendilerine sunulan durumlar çerçevesinde dinleme ve konuşma becerileri kazandırılır. Sözel yaklaşımın vurguladığı konulardan biri de kelime öğretimidir. Hedef kelimeler, öğretim sürecinde belirli temalar aracılığıyla sunulan durumlar üzerinden verilir. Bu süreçte hedef kelimeler, günlük hayatta sıkça kullanılan kelimeler arasından seçilir (Göçen, 2023, s. 2019).

2.2.7.1.3. Doğal Yaklaşım: Doğal Yaklaşımın esası, "sözel iletişim ihtiyaçları ve gereksinimleri, ana dili ediniminin kusursuz gelişiminin ilgi çekici bir örneği ve tecrübesidir. Dil öğretimindeki yeni eğilimler sürekli bu konuya dikkat çekmektedir" görüşüne dayanır. Bu durum, hem özel hem de genel anlamda ifade edilen görüşlere yansımaktadır. Doğal Yaklaşım terimi, genellikle çeşitli dil öğretim yaklaşımlarını ve yöntemlerini bir arada değerlendirmek için kullanılmaktadır, çünkü bunlar ortak özelliklere sahiptir. Özellikle 19. yüzyılda Dil bilgisi-Çeviri Yöntemine karşı geliştirilen ve sözlü iletişimi ön planda tutan bir dizi teorik görüş veya uygulama önerisiyle birlikte, daha sonraki dönemlerde ortaya çıkan ve öğrenme psikolojisine dayanan çeşitli yöntemler de benzer prensipleri paylaştığı için bir arada ele alınabilir (Durmuş, 2018, s. 204-206).

"Doğal Yaklaşım"da sınıf içi yabancı dil öğretiminde dil bilgisi kurallarına odaklanılmaz. Kuralların öğretimi sınıf dışında gerçekleştirilir. Sınıf içinde ise öğrencilerin dinleme, konuşma ve okuma becerilerine yoğunlaşılır. Dinleme ve okuma etkinlikleri, öğrencilerin konuşma yeteneklerini geliştirmeyi amaçlar. Bu yaklaşımda, öğrencilerin hedef dili duyması ve ona maruz kalması önemlidir, bu nedenle öğretim sürecinde hedef dil kullanılır. Ancak, öğrenciler hedef dili konuşana kadar, anladıkları şeylere ana dillerinde cevap vermelerine izin verilir. "Doğal yaklaşım", iletişime büyük önem vermektedir. Bu nedenle, eğitim süreci, dinleme ve konuşma etkinliklerine özen göstermektedir (Göçen, 2023, s. 217-242).

2.2.7.1.4. Bilişsel Yaklaşım: 1970 ve 1980'ler dünya çapında kriz yılları olarak kabul edilirken, dil öğretimi yıllar boyunca koşullandırma aracılığıyla yapıldığı için alanda kritik problemlere yol açtı. Chomsky'in, "Dil öğretimini mekanik hale getiriyor." şeklindeki yeni araştırmalara yol açan sert eleştirileri, davranışçı yaklaşımı sorgulamada etkili oldu. Bu dönemde, bilişsel psikoloji araştırmaları ve Avrupa Konseyi'nin çalışmaları, dil eğitiminde bilişsel, kavramsal işlevsel ve iletişimsel yaklaşımların ortaya çıkmasına neden oldu. Dil edinme, Chomsky'ye göre insanlarda doğuştan gelen bir yetenek olan genetik bir donanımla gerçekleşir. İnsan beyninin muayyen kısımları, dil edinme işlevini üstlenir. Bu genetik yapı, çevrede kullanılan dili içselleştirme sürecini mümkün kılar, dolaysıyla konuşma ve anlama yetenekleri gerçek olur. Chomsky'nin öne sürdüğüne göre, çocuklar dil edinme sürecinde özel bir programlama ile donatılmıştır, bu süreç zihinsel gelişimle doğrudan ilişkilendirilmez; dil

öğrenme alışkanlık ve şartlanma yoluyla değil, zihinsel ve yaratıcı süreçler aracılığıyla gerçekleşir. Krashen'e göre ise anadili edinme doğal bir süreçken, ikinci dil öğrenme ise bilinçli bir çaba gerektirir. Dil edinme ve öğrenme, birbirinden farklı kavramlardır. Krashen, ana dili edinme sürecinde dil bilgisi kurallarından ve dilin akıcılığından faydalanıldığını ifade eder. Buna karşın dil edinimi sürecinin şuurlu ve doğrudan olduğunu, üst seviye dil ve zihinsel bilgilere dayanarak geliştiğini ve dili doğru bir şekilde kullanma becerisinin öne çıktığını ifade eder (Güneş, 2013b, s. 37-54).

2.2.7.1.5. İletişimsel Yaklaşım: Fransa'da, 1970'lerin ve görsel-işitsel çağın bir ürünü olarak ortaya çıkan bu yaklaşım, işitsel-sözel yöntemlere karşı geliştirilmiştir. Aynı dönemde Avrupa, yoğun göç dalgalarıyla karşı karşıya kalmış ve göçmen yetişkinlerin dil sorunları sürekli olarak gündemdeydi. Dil bilimciler, eğitimciler, sosyologlar ve psikologlar, yeni bir toplum oluşturan göçmenlerin dil sorunlarını çözme çabası içindeydiler. Bu süreçte, iletişimsel yaklaşım önemli bir rol oynamıştır.

Bu yaklaşıma göre dil, iletişim aracı olarak görülür. Bu yaklaşımda, dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerinin geliştirilmesine odaklanılır. Bu beceriler öğrencinin dil gereksinimlerine dayanmaktadır. Öğretim sürecinde gerçek iletişimi vurgulayan alıştırmalar vardır. Dilin kullanım kurallarının öğrenilmesi de bu yaklaşımda önemlidir ve bu kurallar öğrencilere aktarılmalıdır. Öğrenciler çeşitli görsel ve işitsel araçların yardımıyla bilgiyi kavramaya ve kazanmaya motive edilir. Öğrenciler, etkin öğrenenler konumundadır ve öğretimde hata yapmak yaygın bir uygulamadır. İletişimsel yaklaşıma göre hazırlanan kitaplarda, konu başlıkları altında içerikleri karşılıklı konuşmalar şeklinde sunulmaktadır. İletişimsel yaklaşım, dil eğitimini öğrenciyi merkeze alan görüşlere dayandırarak yeniden şekillendiren bir yaklaşım olarak kabul edilir (Güneş, 2013b, s. 37-54).

2.2.7.1.6. İşlevsel Kavramsal Yaklaşım: İletişimi destekleyen bir yaklaşım olan "İşlevsel Kavramsal Yaklaşım", "İletişimsel Yaklaşım"ın özelliklerini taşımaktadır. Bu yaklaşım, 2013'te kabul edilen Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi'nde yer alan bir yaklaşımdır. Yaklaşımın, "İletişimsel Yaklaşım"dan farklı olduğu ve temel olarak dilin işlevlerine ve işlevsel kullanımına odaklandığı belirgin özellikler arasındadır. Bu yaklaşımın özellikleri şöyledir:

- Sözlü iletişim ve dil edinimi, odak noktasını oluşturur.
- Davranışçı yerine bilişsel temelli kuramlar esas alınır.
- Yöntemler ve teknikler, duruma, ödevin içeriğine ve göreve göre değişkenlik gösterebilir.
- Öğretim, konu ve öğrenci odaklı olarak yapılandırılır.

- Dilin kullanımı, şekil özelliklerinden daha önemlidir.
- İşlevsellik, oluşturmacılıkla birlikte esas alınır.
- Değerlendirme sürekli ve dinamiktir.
- Dilin kullanımı hangi işlevlerde olduğuyla öne çıkar.
- Hazırlanan programlar, günlük yaşamla ilişkilendirilmiş 14 farklı konuyu içerir ve her bir alanda bireyden beklenen yeterlikler belirtilmiştir (Deniz ve Uysal, 2010, s. 247-248).

2.2.7.1.7. Bildirişim Odaklı Yaklaşım: Yabancı dil öğretimi sadece kelimeleri veya dil bilgisini öğretmekle kalmaz, aynı zamanda o dili şekillendiren kültürün de aktarımını içerir. Demircan'ın (1990, s. 26) ifade ettiği gibi, bir yabancı dil öğrencisi, hedef dilde iletişim için gerekli kültürel içeriği öğrenmeli ve iletişim becerilerini kazanmalıdır.

Bir kişinin yabancı dil öğrenirken sadece dilin belirli kalıplarını kullanmaktan ziyade, dilin derin anlamlarını anlaması ve içselleştirmesi gereklidir. Bu şekilde, öğrencinin hedef dilin kültürünü öğrenmesi daha kolay hale gelir. Farklı kültürlere mensup bireyler arasında etkili iletişim sağlayan bildirişim odaklı yaklaşım, çeşitli dünya görüşlerine sahip kişilerin iletişimini kolaylaştırır. Bu yaklaşıma göre metinler kültürler arası iletişimin etkili bir aracı olarak kabul edilmekte ve kültürler arası iletişimin sağlanmasında metinler önemli bir rol oynamaktadır. Yabancı dil olarak Türkçe derslerinde metinler kültür aktarımının mühim bir parçasıdır ve öğrencilerin, yazılı metinler aracılığıyla farklı düşünce biçimleri ve yaşam tarzlarıyla tanışmalarını sağlayacak, kendi kültürleri ile Türk kültürünü mukayese ederek Türk kültürüne karşı hoşgörülü bir yaklaşım geliştirmelerini sağlayacak etkinliklere odaklanmalıdır (Bölükbaş ve Keskin, 2010, s. 226-234).

2.2.7.1.8. Eylem Odaklı Yaklaşım: Yabancı dil öğretiminde uzun yıllar boyunca popüler olan İletişimsel Yaklaşım, 2000'lerden sonra Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni (OBM) tarafından onaylanan ve "Eylem odaklı yaklaşım" olarak adı verilen yeni bir dil öğrenimi yaklaşımı olarak benimsenmeye başladı.

Son dönemde sıkça tartışılan bir dil öğretim yaklaşımı, eylem odaklı yaklaşımıdır. Bu yaklaşım, dil kullanıcılarını toplumsal rolleri olan ve bu rolleri yerine getiren aktif sosyal aktörler olarak görme felsefesine dayanır. Bireyler, iletişimde belirlenen hedeflere ulaşmak için belirli görevleri yerine getirmekle sorumludur. İletişim sırasında, bu hedeflere ulaşmak için hem büyük hem de küçük görevleri başarıyla tamamlamak gerekir. Büyük görevlerin etrafında, destekleyici küçük görevler örülür. Eylem odaklı yaklaşımda, öğrencilere ders sürecinde aktif

katılım sağlanır ve onlara yabancı bir dilde kendilerini ifade etme, konuşma fırsatı sunulur (Coşkun, 2017, s. 86- 98).

2.2.7.2. Dil Öğretiminde Yöntemler

2.2.7.2.1. Dil Bilgisi-Çeviri Yöntemi: Türkiye'de uzun yıllar boyunca dil öğretimi konusunda kullanılan en yaygın yaklaşım dil bilgisi yaklaşımıdır. Avrupa'da bile 1950'lere kadar bu yaklaşım uygulanarak dil öğretimi yapılmıştır. Bütün dünyada da Yunanca, Arapça, İngilizce ve Latince gibi birçok dil, yıllarca bu yaklaşımdan hareketle öğretilmiştir. Dil bilgisi yaklaşımının önemi şudur ki dilin özü kurallar ağından ibaret olduğu için bu kurallar öğrencilere öğretilmeden dili hem öğrenmek hem de öğretmek mümkün değildir. Bu yüzden bu yaklaşımda bolca etkinlik içeren, gerek ders kitapları gerekse dil bilgisi kitapları kullanılarak ve dil bilgisinin kuralları öğrencilere ezberletilerek dil öğretiminde dil bilgisi konularının öğretilmesi üzerinde fazla durulması gerektiği öne çıkarılmaktadır. Dil bilgisi-çeviri yöntemi de, dil bilgisi yaklaşımından doğmuştur (Şahin, 2018, s. 110). Bu yöntemin bazı özellikleri şöyledir:

Öğrencilere bir dilden başka bir dile çeviri yapmanın öğretilmesi,

Kelime bilgisi ve dil bilgisi üzerinde durma,

Okuma ve yazmadan ziyade konuşma ve dinleme becerilerine daha çok önem verme,

Öğrencilere dil bilgisi kurallarını tümdengelim yaklaşımıyla öğretme ve ezberlettirme.

Bu yöntemi kullanan öğretmen, hedef dilde yazılan edebî eseri okuyabilmek için yabancı dilin kelimelerini ve dil bilgisi kurallarını vermeyi ve öğrencilerin zekâlarını geliştirmek için bol zihnî alıştırmayı sunmayı amaçlar. Sınıf içinde gerek öğretmenin gerekse öğrencinin rolü gelenekseldir (Larsen Freeman ve Anderson, 2014, s. 48).

2.2.7.2.2. Doğal Yöntem: Öğretim dili sadece hedef dil olan öğrenilen dildir. Öğrencilere talimat ve yorumlar verilirken anadil kullanılmaz. Öğrenciden, duyduğu kelimenin anlamını bilmediği veya tam olarak anlayamadığı durumlarda, duyduklarını direkt olarak tekrar etmesi istenir. Öğrenci, etkili bir şekilde öğrenmeli ve anadilini öğrenirken yaptığı gibi, hatalardan korkmadan mümkün olduğunca konuşmalıdır. Öğrenci konuşmada çekingen davranıyorsa, ona günlük konuşma parçalarını kitaplardan ezberletilir. Bu yöntemde öğretmen, öğrencinin hatalarını hemen düzelterek, böylece yanlışın öğrencinin zihnine yerleşmesini önler. Bu yöntemde sesli okuma çalışmaları ile yabancı dilde telaffuz becerisi geliştirilmeye çalışılır. Kelime öğretimi konusunda ise öncelikle eş anlamlı kelimelere öğretimde öncelik verilir. Ardından, öğrenciye yabancı dilde sıkça kullanılan kelimeler, bir bağlam içinde öğretilir. Kelime öğrenme süreci, öğrencinin metinden anlam çıkarma yeteneğini geliştirerek sözlüğe başvurmadan anlamayı sağlar. Okuma parçaları sesli olarak sunulur ve seçilen metin,

görselleştirmeye uygun bir şekilde seçilir. Böylece, her cümlenin ardından öğretmen, cümlenin anlamını yansıtan bir görsel sunarak anlamın anlaşılmasını kolaylaştırır (Aykaç, 2015, s. 168).

2.2.7.2.3. İşitsel-Dilsel Yöntem: Bu yöntemde yeni kelimeler ve hedef dildeki yapılar, diyaloglar aracılığıyla öğretilir. Dersler, genellikle bir diyalogla başlayarak ders metinleri ve kalıplarla devam eder. Bu diyaloglar bazen öğretmen tarafından, bazen de cihazlar aracılığıyla seslendirilir ve öğrencilerden, başlangıçta birlikte, ardından gruplar halinde ve en sonunda bireysel olarak tekrarlamaları istenir. Öncelikle, dilin yapısını gösterebilecek cümlelerin öğretimi gerçekleştirilir. Ardından, bu cümlelerin pratikleri yapılır. Bu şekilde, yabancı bir dilin konuşulmasında ana dildeki hızın elde edilmesi amaçlanır. Gerekli olduğunda, öğrenciye ana dilinde açıklama yapılabilmektedir. Dil bilgisi kuralları, alıştırmalar aracılığıyla öğretilir ve öğretmek için basit ve yapay cümleler oluşturulur. Kurallarla ilgili herhangi bir açıklama sunulmaz, sadece alıştırmaların nasıl yapılacağı konusunda yönlendirme yapılır. Dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerini geliştirmeye odaklanan bir sıra takip edilir ki bu sıra anadilin doğal öğrenme sırasını takip eder. Fakat bu yöntemin asıl odaklandığı beceriler dinleme ve konuşmadır (Aykaç, 2015, s. 168).

2.2.7.2.4. Tüm Fiziksel Tepki Yöntemi: Tüm fiziksel tepki yönteminin tamamı, doğrudan dil öğrenmeyi içeren teorik bir çerçeveye dayanmaktadır. Bu yönteme göre, bir yabancı dilin başarıyla öğrenilmesine veya başarısız olmasına neden olan belirli unsurlar bulunmaktadır. Dil öğretiminin biyolojik faktörlerle ilişkili olduğu, beynin sağ ve sol loblarının farklı öğrenme işlevlerini kontrol ettiği ve bireyin stres altında öğrenme kabiliyetinin olumsuz etkilendiği öne sürülür. Bu nedenle, dil öğretim programının bu hususları dikkate alarak uygulanması gerektiği savunulmaktadır. Yabancı dil öğretiminde uygulanan bu yöntemin özellikleri şöyledir:

- Öncelikle, anlama becerileri üretim becerilerinin önüne geçer. Konuşma becerisinin geliştirilmesi, anlama becerilerinin sağlamlaştığı zamana kadar ertelenir.
- Eğitimin başlangıcında belirli talimatlar öğretilir ve uygulamalar bu yönde gerçekleştirilir.
- Dil bilgisi yapılarının öğretimine öncelik verilir. Kelimeler, konuların içinde tek tek veya gruplar halinde öğretilir.
- Son dönemde, tüm fiziksel tepki yöntemine hikâye anlatımı da eklenmiştir. Ayrıca, bu hikâyeler görselleştirilerek kalıcılık sağlanmaya çalışılır.
- Bu yöntemde, öğretmen rehber olarak kabul edilir ve öğrenciler oyuncu gibi görülerek dersler bu şekilde işlenir.
- Yeni başlayanlar için öğretim materyali bu yöntemle ders işlenirken kullanılmaz.

Zamanla, derslerde resimler, diyagramlar, posterler gibi çeşitli görsel araçlardan da faydalanılır.

- Eğitimin başlarında açıklamalarda anadil kullanımı tercih edilir, ancak ders ilerledikçe bu azaltılır.
- Vücut dili, jestler ve mimikler aktif bir şekilde kullanılır ve önemsenir (Memiş ve Erdem, 2013, s. 312).

2.2.7.2.5. Görsel-İşitsel Yöntem: "Doğal yaklaşıma" uygun bir yöntem de görsel-işitsel yöntemdir. Bu uyum doğrultusunda, yöntem yabancı dil öğretiminde dil yapısını öğrenmek yerine dil becerileri olan dinleme ve konuşmayı öne çıkaran bir yaklaşım benimsemiştir. Ancak, bu yöntem, "Doğal Yaklaşım" gibi dilin doğal olarak maruz kalınması ve öğrencilerin dinleme ve okuma yoluyla dil girdisi almalarının önemini vurgulamaktadır. Kişilerin hem görsel hem işitsel olarak daha iyi öğrendikleri teorisinden yola çıkarak, "Görsel İşitsel Yöntem" görsel/okuma ve işitsel becerilere odaklanan bir yaklaşım olarak ortaya çıkmıştır. "Görsel İşitsel Yöntem" ile yabancı dil öğretiminin odak noktası öğrencilerin iletişim kurma becerilerini geliştirmektir. Dinleme ve konuşma becerileri önceliklidir, ancak okuma ve yazma becerilerine de önem verilmektedir. Konuşma becerileri için öncelikle günlük konuşma pratikleri yapılmaktadır. "Görsel İşitsel Yöntem" ayrıca sözcük dağarcığının gelişimine de katkı sağlamıştır. Araç, gereç ve teknolojinin kullanımı, hedef dildeki kelimelerin hızlı anlaşılmasını kolaylaştırmış ve hafızada kalma oranının artmasına yol açmıştır. Öğrencilerin iletişim becerilerini geliştirmek için öğretimde dinleme ve konuşmaya öncelik verilmesi, görsel ve işitsel unsurların bir arada kullanılması ve teknolojinin eğitimde kullanılması, "Görsel-İşitsel Yöntem"in temel ilkelerindendir (Göçen, 2023, s. 232-233).

2.2.7.2.6. İletişimsel Yöntem: İletişimsel yaklaşım, dil öğrenme ihtiyaçlarını karşılaşmak ve öğrenme sürecinde çıkan zorlukları gidermek için geliştirilmiştir. Bu yaklaşımdan doğan yöntemin uygulanabilecek bazı özellikleri şöyledir:

- Ders içinde öğretmen rehber, öğrenci ise merkezlidir.
- Yabancı dil öğretiminde öğrencilerin aktif olması ve gayret göstermesi gerek.
- Öğrencilerin iletişim yetilerini geliştirmek ve dört dil temel becerilerini edinmek amacıyla dil öğretimin sürecinde kullanılan yöntemleri geliştirmektir.
- Ders sırasında verilen diyaloglar aracılığıyla yapılar ve kurallar vb. gibi temel öğrenme alanlarıyla ilgili becerileri kazandırmaktır (Şahin, 2018, s. 144).

2.2.7.2.7. Seçmeli Yöntem: Seçmeli yöntem, birlikte kullanılabilen yöntem çeşitliliğinin veya yöntem kaynakları zenginliğinin bir biçimidir. Seçmeli yöntem, bir yöntem olarak değil,

yöntem seçme stratejisi olarak nitelendirilir. Öğretilen dile özgü prensipler geliştirilerek, dil öğreniminde hedefe ulaştıracak her türlü yöntem ve araçtan faydalanılır. Seçmeli yöntem, etkili bir yöntemin temelde dil bilim bilgisine dayanması gerektiğini ve bu bilgilerin kullanımında psikolojik prensiplere başvurulması gerektiğini vurgular. Bu yöntemde, öğretmen, dil öğretim yöntemlerinin en etkili ve faydalı yönlerini seçer ve kendi hedeflerine uygun şekilde kullanır. Yabancı dil öğretiminde işlenen bu yöntemin özellikleri şöyledir:

- İlk olarak, öğrencinin öğrenme ihtiyacı belirlenir ve elde edilen sonuçlara göre öğretim programı oluşturulur.
- Temel dil becerileri tümüyle bütünsel bir yaklaşımla ele alınır ve önem verilir. Dil öğretimi, öğrencilerin gereksinimlerine uygun ve gerçek hayata odaklı olarak gerçekleştirilir.
- Dil öğretiminin ileri seviyelerinde, çeviri uygulamaları sıkça kullanılır.
- Öğretim dili genellikle hedef dildir, ancak gerektiğinde anadil de kullanılabilir.
- Yüksek sesle okumanın okuduğunu anlama becerisine katkı sağlamadığını, aynı zamanda düzgün konuşma yeteneğine de bir faydası olmadığını iddia eder.
- Kelimeler, öğrenme sürecinin başından itibaren sunulup öğretilir ve kelime kalıcılığı sağlanırken aynı zamanda öğrencilerin iletişimde kullanmaları için cümle içinde kullanılmalarına özen gösterilir.
- Öğrencilerin motivasyonuna önem verilir. Öğretmen, ders başlamadan önce öğrencilerle iletişim kurarak bunu sağlamaya çalışır.
- Öğretilecek konunun genel amacı anlatılır ve önceki öğrenmelerle bağlantı kurulur.
- Konuyla ilgili egzersizler yapılırken, dil öğretiminde olan "basitten karmaşığa", "somuttan soyuta", "bilinenden bilinmeyene" ilkeleri göz önünde bulundurulur (Memiş ve Erdem, 2013, s. 307-308).

2.2.7.3. Dil Öğretiminde Teknikler: Öğreticiler, yabancılara Türkçe öğretiminde genel anlamda iki tür teknikten faydalanmaktadırlar. Bunlar;

2.2.7.3.1. Grupla Öğretim Teknikleri: Yabancılara Türkçe öğretiminde grup halinde eğitim yöntemleri arasında *beyin fırtınası, gösteri, soru-cevap, drama ve rol yapma, benzetim, ikili veya grup çalışmaları, mikro öğretim ve eğitsel oyunlar* kullanılmaktadır (Barın, 2023, s. 127-128).

2.2.7.3.2. Bireysel Öğretim Teknikleri: Yabancılara Türkçe öğretiminde kişiye özel öğretim yöntemleri arasında da *kişiselleştirilmiş öğretim, sistemli öğretim ve bilgisayar tabanlı öğretim* kullanılmaktadır (Barın, 2003, s. 128).

2.2.8. Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Kullanılan Ders Kitapları:

Geçmişten günümüze kadar yabancı dil olarak Türkçe öğretimi konusunda pek çok çalışmanın yapıldığı görülmektedir. Günümüze kadar ulaşan en eski çalışma 11. yüzyıla ait olup Kaşgarlı Mahmud'un kaleme aldığı Divanü Lügati't Türk adlı eseridir. Sözlük mahiyetinde olan bu eser, yabancılara Türkçe öğretimi alanında yazılan ilk çalışma olarak kabul edilir. Yabancılara Türkçe öğretimi konusunda yazılan ve günümüze kadar ulaşan bir diğer önemli eser de Ali Şir Nevaî'nin kaleme aldığı "Muhakemetü'l-Lugateyn" adlı eseridir. Nevaî bu eserinde, Türkçe ile Farsçayı karşılaştırarak Farslara Türkçe öğretimini hedeflemiştir. 14. Yüzyıldan itibaren de Kıpçak sahasında Türkçenin diğer dilleri ile ilişkili hem sözlükler hem de gramer kitapları kaleme alınmıştır. Bunlar arasında; "Kitabü'l-İdrak Li Lisani'l-Etrak" (Türklerin Dilini Anlama), "El-Kavaninü'l-Külliyye Li Zabti'l-Lügati't-Türkiyye" (Türk dilinin öğrenilmesi amacıyla Bütün Kurallar) ve "Et-Tuhfetü'z-Zekiyye Fi'l-lugâti't-Türkiyye" (Yeni ve Arı Türkçenin sözlüğü) gibi eserler yer almaktadır. Asırlar boyunca yabancılara Türkçe öğretmek amacıyla ortaya çıkan birçok kaynak eser göz önünde bulundurulmuştur. Günümüzde de yabancılara Türkçeyi en iyi şekilde öğretmek için hazırlanmış birçok ders kitabı bulunmaktadır. Onlardan bazıları şunlardır:

2.2.8.1. Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Seti: Ankara Üniversitesi Basım Evi tarafından basılan ve Cemil Kurt, E. Nurşen Aygün, Elif Leblebici, Öden Altınkaynak Coşkun tarafından hazırlanan *Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Seti,* Ankara Üniversitesi TÖMER'in akademik ve idari personeli tarafından tasarlanmıştır. Temel, orta ve yüksek seviyelerden oluşan bu kitap seti, günümüzde yabancılara Türkçe öğretiminde en çok kullanılan ders kitaplarından biridir. Yeni Hitit serisi, gerek ders kitabı gerekse çalışma kitabı, on iki üniteden oluşmuştur.

2.2.8.2. Gazi Üniversitesi TÖMER Yabancılar için Türkçe Öğretim Seti: Gazi Üniversitesi TÖMER tarafından yabancılara Türkçe öğretimi çerçevesinde öğrencilerin ihtiyaçlarına göre temel, orta ve ileri düzeyine yönelik aetler hazırlanmıştır. Bunlar arasında A1, A2, B1, B2, C1 seviyeleri için ders kitapları, çalışma kitapları, dil bilgisi kitapları, öğretmen kılavuzları, ölçme-değerlendirme kitapları, genel Türkçe kurslarından sonra destekleyici Akademik Türkçe kitapları yer almaktadır. Bu kitaplarda tematik bölümlendirmeler bulunmaktadır. Bu temalar ünitelerle desteklenmektedir.

2.2.8.3. Yedi İklim: Yedi İklim Yabancılara Türkçe Öğretimi Serisi, Diller için Avrupa ortak çerçeve metnindeki düzeylere göre Yunus Emre Enstitüsü tarafından yabancılar için Türkçe öğretimini desteklemek amacıyla geliştirilen bir programdır. Türkçe öğrenmek isteyenler için A1- A2, B1-B2, C1-C2 seviyelerinde ders kitapları, çalışma kitapları ve diğer kaynakları hazırlanmıştır. Her seviye, dil bilgisi, kelime dağarcığı, okuma, yazma, dinleme ve

konuşma becerilerini geliştirmeye yönelik öğrenme materyallerini kapsamaktadır. Yedi İklim serisinde yer alan materyaller, Türkçe dil bilgisini, sözcük dağarcığını ve iletişim becerilerini geliştirmeyi amaçlar. Ayrıca Türk kültürüne ve tarihine dair bazı bilgileri de içerebilir.

2.2.8.4. İstanbul Yabancılar için Ders Kitabı: İstanbul Üniversitesi TÖMER tarafından yabancılara Türkçe öğretimi kapsamında Avrupa Ortak Dil Kriterleri'ne göre yabancı öğrencilere temel, orta ve ileri seviyeler uygulanmaktadır. A1-A2, B1-B2, C1-C2 düzeylerinden oluşan İstanbul ders kitaplarının serisi, ders kitabı, çalışma kitabı ve dinleme cdlerini içerir. İstanbul yabancılar için Türkçe her ders kitabın altışar ünitesi vardır. Her ünite içinde beceriler, dil bilgisi, kelimeler ve küçük açıklamalar bölümlerini kapsamaktadır.

2.2.8.5. İzmir Yabancılar için Türkçe: İzmir yabancılar için Türkçe ders kitabı seti, genellikle temel seviyeden ileri seviyeye kadar çeşitli dil becerilerini kapsar. A1-A2-B1-B2-C1 seviyelerinden oluşan İzmir yabancılara Türkçe öğretimi serisinde hazırlanan ders kitapları ve alıştırma kitapları, dilbilgisi, kelime dağarcığı, okuma, yazma, dinleme ve konuşma gibi becerileri geliştirmeye yönelik dersler ve etkinlikler içermektedir. İzmir yabancılar için Türkçe adıyla hazırlanan her iki kitabında 8 ünite ve 5 ders vardır.

2.3. Mısır ve Türkçe Öğretimi

2.3.1. Mısır ile İlgili Temel Bilgiler: Mısır Arap Cumhuriyeti, Afrika ve Asya kıtalarında yer almaktadır. Mısır'ın en büyük kısmı, Kuzey Afrika'da bulunmaktadır. Asya kıtasında ise yer alan Mısır'ın bölümüne Sina yarımadası denir. Mısır'ın coğrafi konumu açısından, doğusunda Filistin ve Kızıldeniz, batısında Libya, Kuzeyinde Akdeniz güneyinde ise Sudan ile komşudur. Mısır'ın yönetim biçimi, Cumhuriyettir. Mısır, yaklaşık 7000 yıllık bir medeniyete sahiptir. Ülkenin başkenti, Kahire, resmî dili Arapça ve resmî dini İslam'dır. Mısır, idari bakımından 27 ilden oluşur. Ülke, coğrafî olarak aşağı Mısır ve yukarı Mısır olarak ikiye ayrılmıştır. Nil deltasına yakın kısma aşağı Mısır denir. Yani aşağı Mısır, Nil nehrine aittir. Mısır'ın iklimi, çöl iklimidir. Bundan dolayı Mısır, kurak ve az yağışli bir ülkedir. Mısır'ın büyük şehirleri, Kahire, İskenderiye, El- Mansura ve El-Uksurdur.

Göze çarpan Mısır'ın ekonomik özellikleri açısından tarım, hayvancılık, ulaşım, turizm ve sanayi faaliyetleri başta gelmektedir. Mısır'da eğitim aşamaları şöyledir: 6 yıllık ilkokul, 3 yıllık ortaokul, 3 yıllık lise ve genel olarak 4 yıllık üniversite. Ancak tercih edilen bölüme göre üniversitenin süresi değişiklik gösterir. Ain Shams, Kahire, EL-Ezher, İskenderiye, Helvan, Suez Kanal, Mansoura ve Elminya Üniversiteleri, Mısır'ın en büyük üniversitelerindendir.

2.3.2. Mısır-Türkiye İlişkileri: Türkiye ve Mısır hem orta Doğu'da hem de Doğu Akdeniz'de lider ülkelerdir. Mısır ile Türkiye arasında bulunan tarihi, kültürel, ticarî ve sosyo-

kültürel bağlar, iki ülkenin birbiriyle bağlantı kurmasında büyük rol oynamıştır. Küreslleşme neticesinde artık Türkiye ile Mısır arasında birtakım faaliyet yapabilme fırsatı kolay olmuştur.

İkinci Sultan Abdülhamit Tarihî İlişkiler: Osmanlı İmparatorluğu ile Mısır arasındaki ilişkiler ve bağlantılar, Mısır'ın Osmanlı egemenliğine girmeden önceki süreçleri de içermektedir. Bu açıdan, Osmanlı-Mısır ilişkilerinin kökleri oldukça derinlere uzanmaktadır. Mısır'ın bir Osmanlı eyaleti haline getirilmesinden sonra, ülkede bir dizi değişiklik meydana gelmiştir. Yavuz Sultan Selim döneminde Osmanlı egemenliğine katılan Mısır, Ahmed Paşa'nın 1523'te atandığı zaman, Memlükler döneminden kalan unsurları etrafında toplayarak önemli bir güç haline geldi ve daha sonra El-Melikü'l-Mansur Sultan Ahmed unvanıyla tahta geçti. Bu gelişmelerin ardından Sultan Süleyman, veziri azam İbrahim Paşa'yı Mısır'a göndererek otoriteyi yeniden tesis etti (Özger, 2010, s. 303).

Türkiye ile Mısır'ın tarihi ilişkileri, çok eskiden beri başlamıştır. Mısır 1517 yılında Osmanlı Devleti'nin yöntemi altına girmiştir. Bu dönemde Osmanlılar, Mısır'a büyük önem vermiştir. Ayrıca, ülkenin başkenti olan Kahire, İstanbul'dan sonra ikinci büyük şehir olmuştur. 1914 yılına kadar, Mısır İngiliz işgalinde olmasına rağmen Osmanlı Devleti'ne ait bir eyalettir. 1914 yılında İngiltere, Mısır'ı himayesi altına aldığını ilan edince Mısır Osmanlı Devleti'nin egemenliği dışında kalmıştır (Bulut, 2010, s. 537-538).

I. Dünya Savaşı'na kadar Osmanlı yönetiminde kalan Mısır, 19. yüzyıl boyunca çok zor dönemler yaşadı. Bu dönemlerin en önemlisi, 1882'deki İngiliz işgaliydi. Hindistan yoluyla ilgili endişelerle hareket eden İngiltere, Kuzey Afrika'yı sömürgeleştirmeye başladı. Mısır'ı İngilizlere kaptırmak istemeyen II. Abdülhamid, uluslararası boyutta gelişen bu meseleyi Osmanlı Devleti lehine çözmek için politikalar geliştirdi. Bu çerçevede, Mısır'a atanan Yüksek Komiserlik Heyeti'nden çeşitli raporlar istedi. Mehmed Muhsin, meseleyi savaşsız bir şekilde çözme yolları önermiştir. Mısırlı gençlerin millî ve manevi duygularını harekete geçirerek İngilizlere karşı bir millî heyecanın oluşturulabileceği fikri üzerinde durmuştur. Diplomasi alanında tercih edilebilecek birkaç seçeneğin olduğunu belirten Mehmed Muhsin'e göre, sorunun çözümünün en kısa yolu, yıllardır İngilizlerin uyguladığı gibi Mısır Hidivliğini ele geçirmektir (Özger, 2010, s. 321).

Mehmet Ali Paşa Döneminde Tarihî İlişkiler: 18. yüzyılın sonuna doğru, Fransa ve İngiltere, dünyanın dört bir yanında sömürge alanları ele geçirme yarışına girişti. Ancak, en büyük çekişme Hindistan ve Uzakdoğu üzerinde yoğunlaşıyordu. Fransızlar, "Mısır'a hükmeden, Hindistan'a da hükmeder." düşüncesiyle hareket ediyorlardı. Fransız gemileri, İngiliz filosunu Akdeniz'de aşarak İskenderiye'ye ulaştı. Ardından Mısır'ı koruyan Memluk ordusunu mağlup ederek Kahire'ye girdiler. İngiliz donanması ise geride kalan Fransız

gemilerini İskenderiye yakınlarında imha etti. Türkler, Mısır'ı geri almak için denizden ve Suriye'den sürekli askerî birlikler gönderdiler. Osmanlılar, İngilizlerle bir ittifak kurarak Fransız kuvvetlerine karşı koymaya çalıştı. Napolyon, başarısız bir Suriye seferinden ve Akra'daki yenilgiden sonra, Mısır'ı General Kléber'e devrederek Fransa'ya döndü. 1801'de İngilizler, İskenderiye'yi ele geçirerek İngiliz işgalini başlattı. 1899 yılında, Mısır'ı kurtarmak amacıyla gelen Türk birliklerinin içinde, Mehmet Ali Paşa ortaya çıktı. Ancak bu sırada Türk kuvvetleri arasında karışıklık başladı ve sonunda Mısır, Mehmet Ali Paşa'ya geçti. 1805 yılında Mısır Valisi oldu ve Memlük beyi el-Elf ile anlaşma yaparak 1807'de ülkeyi yeniden işgal etmek isteyen İngilizleri iki kez mağlup etti. 1811'de Kölemen beylerinin çoğunu ortadan kaldırdı. Suriye'yi 1831-34 arasında ele geçirdi ve 1838-41 arasında Osmanlı Sultanı ile savaşa girişti. Bu çatışmalar, Mehmet Ali Paşa'nın bilinçlenmesine ve güçlenmesine yol açtı. Onun zihninde sadece Avrupai bir ordu ve donanma değil, aynı zamanda tersaneler, hastaneler, askerî okullar ve fabrikalar da vardı. Mehmet Ali Paşa, kendisi Türkçe konuşuyordu. Saray tam anlamıyla Osmanlı tarzında dekore edilmişti, inşa ettirdiği cami de Osmanlı tarzındaydı. Mısır bayrağı, Osmanlı bayrağından sadece beş köşeli yıldız kullanarak farklılık gösteriyordu. Paşa, bir Osmanlı valisi gibi yaşadı. Ancak yine de, kasabalı, okuma-yazma bilmeyen bir tütün tüccarının, modern bilim ve teknolojiye dayalı bir askerî, ekonomik ve eğitim sistemini nasıl kurma fikrini geliştirdiğine dair bir açıklama bulunmamaktadır (Ergün, 2015, s. 278- 289).

Kültürel bağlamda Mısır ile Türkiye arasında eski tarihlere dayanan ilişkiler ve Mısır'da gerçekleşen faaliyetler bulunmaktadır. İki ülke arasındaki kültürel bağların açıklanmasına ilk önce Mısır'daki Türkiye'ye ait yayın faaliyetleriyle başlamak gerekir. Bunlar;

1. Kahire'de 1930 yılında "Muahadenet ve sonra yeni Türkiye" adlı Türkiye Cumhuriyeti tarafından masrafları karşılanan ve Hüseyin Remzi tarafından yayınlanan bir haftalık gazete çıkmıştır.

2. Aynı yıllarda "An Anba-ul Şarkiya" adlı günlük bir dergi, Anadolu Ajansı muhabiri Ziya Danışman tarafından çıkarılmıştır (Bulut, 2010, s.554).

İkincisi ise iki ülke arasında kurulan kültürel ilişkiler bağlamında eğitimsel faaliyetlere değinmek gerekir. Bunlar;

1. 1936 yılında Mısır Üniversitesinden Mısırlı akademisyenler ve öğrencilerden oluşan bir heyet Türkiye ziyaretine gitmiştir. Çanakkale'de onları karşılayan bir Türk heyeti çok samimi ve görkemli bir tören gerçekleştirdiği sırada Mısırlı iki profesör, Türkiye-Mısır dostluğunu vurgulamıştır.

2. 1938 yılında, Mısır Pedagoji Enstitüsündeki öğretmen ve öğrencilerden oluşan bir kafile Türkiye'ye gelerek İstanbul ve Ankara'da incelemeler yapmışlardır (Bulut, 2010, s. 555).

2.3.3. Mısır Arapçasında Türkçenin Varlığı: Arapça ile Türkçe arasındaki ilişkiler, Türkler Müslüman olduktan sonra başlamıştır. Türklerin İslamiyet'e girmesiyle birlikte iki dil birbirinden etkilenmeye başlamıştır. Hem konuşma dilinde hem de yazı dilinde Türkçe Arapçadan kelimeler aldığı gibi Arapça da Türkçeden kelimeler almıştır. Osmanlı Dönemi'nde Mısır, Osmanlı Devleti'nin yönetimi altına girdiği zaman Mısır Arapçasına Türkçe kelimelerin ve eklerin pek çoğu girip yayılmıştır. Buna paralel olarak Mısır Arapçasından kelimeler Türkçeye geçmişti. Bu kelimeler, günümüzde de hâlâ kullanılmaktadır (Gouny, 2017, s. 1).

Mısır Arapçasına geçen Türkçe bazı kelimeler, ses, şekil ve telaffuz açısından bazı değişmelere uğramış, bazı kelimeler ise olduğu gibi kullanılmaktadır. Mısır Arapçasında "geri alıntı" olarak tanınan birçok kelime vardır. Mısır Arapçasında kullanılan bu Türkçe kelimeler, Mısır'da yayınlanan çeşitli sözlüklerde tespit edilip kelimelerin anlamına ve kullanımına göre sınıflandırılmıştır (Gouny, 2017, s. 19).

2.3.3.1. Mısır'da Türkçe Üzerine Kaleme Alınan Eserler

2.3.3.1.1. Kâmüsü'l-Adet ve Taklîd ve Tabir El Massriye: 1953 yılında Ahmed Amin tarafından kaleme alınan bu sözlük, Mısır'ın gelenek ve âdetlerle ilgili ifadeleri içermektedir. 400 sayfalık bu sözlük, yüzlerce deyim ve atasözü ihtiva etmektedir. Atasözleri ve deyimlerin çoğu yazarın kendi tecrübelerinden kaleme alınmıştır.

2.3.3.1.2. Kamusü'l Mustalahti El-Askeriyye: Askeri Terimler Sözlüğü: Askeri bir heyet tarafından yazılan bu sözlüğün hedefi, Mısır ordusunun tercüme işlemlerini kolaylaştırmak ve bazı askerî kitapları anlama konusunda yardım etmektir.

2.3.3.1.3. Emsalu'l-Ammiyye: Yerel Atasözler: 1956 yılında Hıdivi İsmail döneminde yaşayan Ahmed Teymur Paşa tarafından yazılan bu eser, Mısır atasözlerini ele alan en önemli çalışmalardan biridir. Bu eser, Türkçenin Mısır Arapçasında bıraktığı etkiyi belli bir şekilde göstermektedir. Ayrıca yazar, Mısır'ın gelenek ve âdetlerden oluşan değerli malzemeleri sunmuştur.

2.3.3.1.4. Mu'cemü'l-Mustalahti El-Fenniya: Teknik Terminoloji Sözlüğü: 1967 yılında Devlet Basın Yayın Genel Müdürlüğü tarafından yayınlanan bu sözlüğün amacı, askerî eğitimin faydasını yüseltmektir.

2.3.3.1.5. EL-Kinayetu'l-Ammiyye El-Massriye: Mısır Yerel İfadeler: Bu eser, 1992 yılında Ashraf Aziz tarafından yazılmıştır. 322 sayfa olan ve yüzlerce ifade ve terimi içeren bu eseri yazma amacı, 20-21. yüzyılda kullanılmayan eski yerel tabirlerin yerine Mısır Arapçasında bu dönemde kullanılan yerel tabirleri kayıt altına almaktır (Gouny, 2017, s. 4-5).

2.3.3.2. Mısır Arapçasında Türkçe Kelimeler: Fady Gamal Adly Gouny, "Mısır Arapçasında Türkçe Unsurlar" adlı makalesinde Mısır Arapçasına giren Türkçe kelimeleri tasnif ederek vermiştir. Bu kelimelerin bir kısmı Türkçe kökenli olup bir kısmı ise başka dillerden Türkçeye girerek Mısır Arapçasına giren kelimelerdir.

Gouny, Mısır Arapçasına giren kelimeleri, 1. Akrabalık ile ilgili kelimeler, 2. Unvanlar ve mesleklerle ilgili kelimeler, 3. Askerî alan ile ilgili kelimeler, 4. Giyim-kuşam ile ilgili kelimeler, 5. Beslenme ile ilgili kelimeler, 6. Bitkiler ile ilgili kelimeler, 7. Hayvanlar ile ilgili kelimeler, 8. Ev/konut ile ilgili kelimeler, 9. Mimari ve yapı ile ilgili kelimeler, 10. Alet ve araçlar ile ilgili kelimeler, 11. Kimyasal madde, element ve renkler ile ilgili kelimeler, 12. Tıp alanı ile ilgili kelimeler, 13. Coğrafi alan ile ilgili kelimeler, 14. Denizcilik ile ilgili kelimeler, 15. Müzik ile ilgili kelimeler, 16. Oyun/eğlence ile ilgili kelimeler, 17. Din ve inanç ile ilgili kelimeler, 18. Soyut Kavramlar, 19. Zarflar, 20. İkilemeler ve 21. Diğerleri alt başlıkları altında değerlendirmiştir. Bu kelimelerden bazıları şöyledir:

2.3.3.2.1. Akrabalık adları ile ilgili Kelimeler:

- Abla: أبلة
- Nine: نينه
- Teyze: تيزة
- Abi: أبيه

2.3.3.2.2. Meslek Adları ile İlgili Kelimeler:

- Eczacı: أجزجى
- Bey: بيه
- Paşa: باشا
- Postacı: بوسطجى
- Efendi: أفندى
- Usta: أسطى
- Baltacı: بلطجى
- Boyacı: بوهيجى
- Terzi: تيرزى
- Çizmeci: جزمجى
- Hoca: خوجة/ خواجة
- Tımarcı: تمرجى
- Hıdivi: خديوى
- Çamaşırcı: شماشيرجى
- Zabit: ظابط
- Arzuhalci: عرضحالجى
- Korsan: قرصان
- Matbaacı: مطبعجى
- Hanım: هانم
- Saksonya: سكسونيا
- Turşucu: طرشجى
- Arabacı: عربجى
- Karavancı: قراونجى
- Komiser: كمسرى
- Nöbetçi: نبطشى
- Dadı: دادة

2.3.3.2.3. Askerî, İdari Alanla İlgili Kelimeler:

- On başı : أونباشى
- Binbaşı: بنباشى
- Tetik: تيتك
- Cephane: جبخانة
- HükümdAr. حكمدار
- Hartuç / Kartuş: خرطوش
- Tane: دانة
- Sal: صال
- Tabur: طابور
- Dehliz: دهليز
- Silah: سلاح
- Süngü: سنجة
- Sancak: سنجق
- Çavuş: شاويش
- Şifre: شفرة
- Sağ: صاغ
- Sol: صول
- Tabanca: طبنجة

- Kumandan: كوماندان/ كومندان
- Kelepçe: كلبش
- Nişan: نيشان
- Yüz başı: يوزباشى
- Fişek: فشنك
- Kroki: كروكى
- Madalya: ميدالية
- Nişancı: نشانجى

2.3.3.2.4. Giyim-Kuşam ile İlgili Kelimeler

- Oya: أوية
- Peşkir: بشكير
- Peçe: بيشة
- Toka: توكة
- Çuha: جوخ/جوخة
- Çorap: شراب
- Fistan: فستان
- Fiyonk: فيونكة
- Kapüşon: كابيشو
- Kaşmir: كشمير
- Yaşmak: يشمك
- Pijama: بجامة
- Palto: بالطو
- Tül: تل
- Çizme: جزمة
- Şıpşıp: شبشب
- Tarbuş: طربوش
- Fanila: فانيلة
- Kaftan: قفطان
- Gerdan: كردان
- Yaka: ياقة

2.3.3.2.5. Beslenme ile İlgili Kelimeler:

- Paluze: بالوظة
- Bulgur: برغل
- Pasta: بسطة
- Poğaça: بغاشة
- Baklava: بقلاوة
- Bira: بيرة
- Gazoz: كازوزة
- Hoşaf: خشاف
- Zülbiye: زلابية
- Salata: سلطة
- Çevirme: شاورمة
- Çörek: شريك
- Çorba: شوربة
- Turşu: طرشى
- Kiraz: كريز
- Kunduz: كندوز
- Meze: مزة
- Nisadır: نشادر
- Merzengüş: بردقوش
- Portakal: برتقال
- Pastırma: بسطرمة
- Patates: بطاطس
- Peksimet: بقسماط
- Boza: بوظة
- Türlü: تورلى
- Güllaç: جولاش
- Dondurma: دندورمة
- Sucuk: سجق
- Sübye: صوبية
- Çay: شاى
- Şekerleme: شكلمة
- Şiş: شيش
- Fasulye: فاصوليا
- Köfte: كفتة
- Limonata: ليموناتا
- Bumbar/MumbAr. ممبار/ بمبار
- Yemiş: يواميش
- Kuşkonmaz: كشك الماظ

2.3.3.2.6. Ev ile İlgili Kelimeler:

- Banyo: بانيو
- Taht: تخت
- Gerdel: جردل
- Çekmece: شكمجية
- Kenepe: كنبة
- Kepçe: كبشة
- Pervaz: برواز
- Teneke: كنكة
- Sepet: سبت
- Şilte: شلتة
- Fincan: نجان
- Mobilya: موبيليا

2.3.3.2.7. Mimari ve Yapı ile İlgili Kelimeler:

- Antikahane: انتيخانة
- Oda: أوضة
- PazAr. بازار
- Posta: بوسطة
- Reyon: ريون
- Otel: اوتيل
- Bodrum: بودروم
- Balkon: بلكونة
- Tiyatro: تياترو
- Seramik: سيراميك

- Saray: سراية
- Çadır: شادر
- Kantin: كانتين
- Köşk: كشك
- Lokanta: لوكندة
- Karakol: كراكون
- Mühendishane: مهندسخانة
- Köprü: كوبرى
- Gazino : كازينو

2.3.3.2.8. Araç-Gereç ile İlgili Kelimeler

- Vapur: وابور
- Priz: بريزة
- Balta: بلطه
- Pandül: بندول
- Pusula: بوصلة
- Tahtırevan: تختروان
- Zincir: جنزير
- Zemberek: زنبلك
- Çekiç: شاكوش
- Çengel: شنكل
- Şişe: شيشة
- Somun: صامولة
- Araba: عربية
- Fırın: فرن
- Kamçı: قمشة
- Kanca: كانة / جنش
- Kırbaç: كرباج
- Kürek: كوريك
- Mengene: منجلة
- Yafta: يافطة
- Pergel: برجل
- Paçavra: بشورة
- Pense: بنسه
- Burma: مسمار بورمة
- Tahta: تختة
- Tramvay: ترماى
- Damga: دمغة
- Stepne: ستبن
- Çubuk: شبك
- Çuval: شوال
- Sac: صاج
- Torba: طوربة
- Fırça: فرشة
- Kılavuz: قلاووظ
- Kablo: كابل
- Kaput: كبود
- Kereste: كستير
- Mezura: مازورة
- Lamba: لامبة
- Makine: ماكينة

2.3.3.2.9. Kimyasal Maddeler ile İlgili Kelimeler

- Azot: أزوت
- Gaz: جاز
- Kolonya: كولونيا
- Boya: بوية
- Tebeşir: طباشير
- Naftalin: نفتالين

2.3.3.2.10. Tıp ile İlgili Kelimeler

- Reçete: روشتة
- İlaç: علاج
- Kolera: كوليرا
- Maristan: مارستان
- Komisyon: كوميسيون
- Şifehane: شفاخانة
- Muayene: معاينة
- Ameliyat: عمليات

2.3.3.2.11. Denizcilik ile İlgili Kelimeler

- Boğaz: بوغاز
- Şamandıra: شمندورة
- Sinara: سنارة
- Fener: فنار

2.3.3.2.12. Soyut Kelimeler

- Efendim: أفندم
- Alaca: ألاجه
- Aman: أمان
- Baht: بخت
- Prova: بروفة
- Basma: بصمة
- Bent: بند
- Politika: بولوتيكة
- Terelelli: ترللى
- Gümrük: جمرك
- Doğru: دوغرى
- Alabanda: الابندا
- Alesta: اليسطة
- Avanta: أونطة
- Bravo: برافو
- Prestij: برستيج
- Bahşiş: بقشيش
- Buse: بوسة
- Tuhaf: تحف
- Tembel: تنبل
- Kazık: خازوق
- Rahvan: رهوان

- Zınhar. زنهار
- Sergi: سركى
- Taslak: طلصق
- Aferin: عفارم
- Falso: فالصو
- Kerete: كارتة
- Köhne: كهنة
- Numara: نمرة
- Vardiya وردية
- Hümayun: همايونى
- Şallak mallak: شلق ملق
- Sade: سادة
- Taze: طازة
- Tuz: طوز
- Kundura: غندورة
- Karakuş: قراقوش
- Kâr: كار
- Mahiye: ماهية
- Hergele: هرجلة
- Yavaş: ياواش
- Süklüm püklüm: سكتم بكتم

2.3.4. Mısırlı Öğrencilere Türkçe Öğretimi

2.3.4.1. Mısır'da Türkçe Öğretimi: Son zamanlarda, Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesine ilginin arttığı aşikârdır. Günümüzde yabancılara Türkçe öğretimi, Yunus Emre Enstitüsünün pek çok ülkede kurduğu kültür merkezlerinin ve Millî Eğitim Bakanlığı tarafından dünyanın birçok üniversitesinin Türkoloji bölümlerine atanan Türkçe uzmanı hocaların katkılarıyla bugünkü seviyeye ulaşmıştır. Bu gelişmeler göz önünde bulundurulduğunda, Araplara Türkçe öğretimi farklı bir yere konulmalıdır. Son dönemlerde müşterek değerler olması ve Türk dizilerinin çok rağbetli bir şekilde takip edilmesi ile birlikte Arap topluluklarının Türkçe öğrenimine ilgisi hayli artmıştır. Bundan dolayı da bu bölgede Türkçe öğretimi, öncü hâle gelmiştir.

Arap dünyasında Türkçe öğretimi hakkında bilgi veren araştırmalarda, Türkçe öğretimine en çok ilgi duyan ülkenin Mısır ve Türkçe unsurların da en yoğun dil olarak Mısır Arapçası olduğu görülmektedir. En yoğun Mısır'ın yapısı ve hitap kapasitesi göz önüne alındığında, neredeyse Arap dünyasının yarısı hakkında ciddi bulgulara ulaşılabilir. "Mısır lehçesinin, özellikle Mısır'ın Arap dünyasında stratejik, siyasi ve kültürel bir yerinin olması, sinema sektörünün genel olarak Mısır'ın elinde olması gibi nedenlerle diğer lehçelere göre Arap dünyasında farklı ve etkin bir yeri vardır." (Yıldız, 2010, aktaran İnan ve Öztürk, 2015, s. 379).

İnan ve Öztürk'e (2015) göre günümüzde Mısır'da bulunan Yunus Emre Türk Kültür Merkezlerinde, üniversitelerin Türkoloji bölümlerinde ve özel dil merkezlerinin çoğunda Türkçe öğretimi görülmektedir. Yani Mısır'da diğer Arap devletlerinde görüldüğü gibi Türkçe aşırı cazip bir dil haline geldiği için ona büyük ilgi duyulmaktadır.

Mısır'da Türkçe öğretimi veren kurum ve kuruluşlar şunlardır:

1 Kahire Yunus Emre Türk Kültür Merkezi

2 İskenderiye Yunus Emre Türk Kültür Merkezi

3 Ayn Shams Üniversitesi Alsun Fakültesi Türkçe Şubesi

4 Ayn Shams Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Şark-İslam Dili ve Edebiyatı Bölümü Türkçe Şubesi
5 Kahire Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Şark-İslam Dili ve Edebiyatı Bölümü Türkçe Şubesi
6 Ezher Üniversitesi Tercüme ve Diller Fakültesi Türk Dili Şubesi (Kızlar bölümü)
7 Ezher Üniversitesi Tercüme ve Diller Fakültesi Türk Dili Şubesi (Erkekler bölümü)
8 Hilvan Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Şark-İslam Dili ve Edebiyatı Bölümü Türkçe Şubesi
9 İskenderiye Üniversitesi
10 Mansura Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Şark-İslam Dili ve Edebiyatı Bölümü Türkçe Şubesi
11 Uluslararası İstanbul Dil Merkezi

2.3.4.2. Türkiye'de Mısırlı Öğrencilerin Durumu: Yabancı dili en iyi şekilde öğrenmek için o dilin konuşulduğu ülkede eğitim almak gerekir. Yani dili öğrenmek isteyen kişi, dili konuşulduğu ülkede öğrenmeye başlayınca deyimleri, atasözlerini, mecaz anlamları vb. daha iyi kavrar ve onları günlük hayatta kullanma fırsatı yakalayacaktır. Aksi durumda kendi ülkesinde iletişim kurduğu ve aynı dili konuşan kişilerle Arapçayı kullanarak öğrendiklerini çabuk unutmaya başlayacaktır. Araplar, özellikle de gençler son zamanlarda Türkçe öğrenmek veya Türkçeyi geliştirmek için Türkiye'de eğitim almak istemektedirler. Farabi ve Erasmus programlarına, lisans, yüksek lisans ve doktora yapmak için Türk Cumhuriyetleri ile Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı tarafından sunulan eğitim bursları ve eğitim programlarına yönelik Mısırlı öğrenciler büyük rağbet göstermektedir. Çok sayıda Mısırlı öğrenci Türkiye'de eğitim almayı tercih etmektedir. Bu amaçla Mısırlı öğrenciler Türkiye Cumhuriyeti tarafından sunulan değişik eğitim programlarına başvurmaya gayret etmektedirler.

2.3.5. Bursa Uludağ Üniversitesinde Türkçe Eğitimi Alan Mısırlı Öğrenciler: Bursa Uludağ Üniversitesi, Türkiye'nin önde gelen üniversitelerinden biridir. "Aklın ve bilimin öncülük ettiği çağdaş, demokratik, özgür düşünceli ve kişisel sorumluluk duyguları gelişmiş, toplumun inanç ve değerlerine saygılı, kültürel ve tarihi değerlerini benimsemiş, uluslararası vizyon sahibi gençler yetiştirmeyi amaç edinen" bu üniversitede 15 Fakülte, 2 Yüksekokul, 15 Meslek Yüksekokulu, 1 Konservatuar, 4 Enstitü, 27 Uygulama ve Araştırma Merkezi ile 1 Araştırma Merkezi ve Rektörlüğe bağlı olarak kurulan 5 bölüm bulunmaktadır (https://www.uludag.edu.tr/ Erişim tarihi: 22.01.2024). Söz konusu olan Uygulama ve Araştırma Merkezlerinden biri de Türkiye dışından gelen öğrencilere Türkçe eğitimini veren Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi (ULUTÖMER)'dir.

2.3.5.1. Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi (ULUTÖMER): Bursa Uludağ Üniversitesine eğitim almak için gelen uluslararası öğrenciler için 04.11.2013 tarihinde BUÜ bağlı UDAM'a bağlı olarak açılan Türkçe Öğretim Kursu'nda Türkçe eğitimi verilmeye başlanmıştır. "Çağdaş eğitim ve öğretim ortamı içinde özgün, yenilikçi bir anlayışla uluslararası öğrencilere Türkçe öğretmeyi amaçlayan" bu kurs, "13. 06. 2014 tarihinde B/2 sertifikasını almaya hak kazanan 19 kursiyerle 2013-2014 Eğitim-Öğretim yılını başarıyla tamamlamıştır."

Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Eğitim Öğretim Dairesi Başkanlığının 18.04.2014 gün ve 2349 sayılı yazıları ile uluslararası öğrencilere Türkçe öğretmek amacıyla Bursa Uludağ Üniversitesi bünyesinde Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezinin (ULUTÖMER) kurulması uygun bulunmuş ve bu kararın 16 Temmuz 2014 tarihinde 29062 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanmasıyla birlikte eğitime devam edilmiştir (https://uludag.edu.tr/ulutomer Erişim tarihi: 22.01.2024).

2.3.5.2. ULUTÖMER'de Kullanılan Ders Kitapları: ULUTÖMER tarafından hazırlanan Uludağ Türkçe Öğretim Setinde şu kitaplar yer almaktadır:

1. *Uludağ Türkçe Öğretim Seti A1 Ders Kitabı*, Hazırlayan: A. Özkan, E. Erdinç, Ö. Güngör, G. Özlem, E. Keklik, K. Karakaş, E. Hamaratlı, N. Özen, O. Etser, İ. Ercanaslan, Editörler: H. Şahin, Ş. Baştürk, G. Özlem, E. Hamaratlı, A. Özkan. Bursa: Detay Copy Matbaa & Yyıncılık. 2023, 170 s.

2. *Uludağ Türkçe Öğretim Seti A1 Çalışma Kitabı*, Hazırlayan: E. Oğraş, S. Öztekin, S. Yavuzel, N. Aydın, M. Arıcan, N. Eser, Editörler: H. Şahin, Ş. Baştürk, G. Özlem, E. Hamaratlı, A. Özkan. Stüdyo Star Ajans Yayıncılık, 2021, 108 s.

3. *Uludağ Türkçe Öğretim Seti A2 Ders Kitabı*, Hazırlayan: A. Özkan, E. Bodurlar, E. E. Sarıkaya, E. Keklik, E. Hamaratlı, E. Dadaş, G. Özlem, G. Aslan, İ. Ercanarslan, K.S. Karakaş, O. Etser, Ö. Güngör, Editörler: H. Şahin, Ş. Baştürk, G. Özlem, E. Hamaratlı, A. Özkan, Bursa: Bursa Detay Copy Matbaa & Yayıncılık, 2022, 172 s.

4. *Uludağ Türkçe Öğretim Seti A2 Çalışma Kitabı*, Hazırlayan: E.M. Oğraş, S. Öztekin, M. Arıcan, N. Koç, H. Keklik, S. Türkay Yavuzel, Editörler: H. Şahin, Ş. Baştürk, G. Özlem, E. Hamaratlı, A. Özkan, Bursa: Bursa Detay Copy Matbaa & Yayıncılık, 2022, 80 s.

5. *Uludağ Türkçe Öğretim Seti B1 Ders Kitabı*, Hazırlayan: G. Aslan, S. Öztekin, K. Karakaş, İ. Ercanaslan, E. Oğraş, E. Sarıkaya, G. Özlem, T. Barış, Editörler: H.Şahin, Ş. Baştürk, G. Özlem, E. Hamaratlı, A. Özkan, Bursa Detay Copy Matbaa & Yyıncılık, 2023, 191 s.

6. *Uludağ Türkçe Öğretim Seti B1 Çalışma Kitabı*, Hazırlayan: N. Koç, E. Keklik, S. Yavuzel, M. Arıcan, H. Keklik, G. Özlem, Editörler: H. Şahin, Ş. Baştürk, G. Özlem, E. Hamaratlı, A. Özkan. Bursa Detay Copy Matbaa & Yyıncılık, 2023, 81 s.

7. *Uludağ Türkçe Öğretim Seti B2 Ders Kitabı*, Hazırlayan: K. Avcı, E. Öğraş, S. Öztekin, G. Özlem, E. Keklik, İ. Ercanaslan, Editörler: H. Şahin, Ş. Baştürk, G. Özlem, E. Hamaratlı, A. Özkan. Bursa Detay Copy Matbaa & Yyıncılık, 2023, 206 s.

8. *Uludağ Türkçe Öğretim Seti B2 Çalışma Kitabı*, Hazırlayan: N. Özen, E. Dadaş, E. Erdinç, M. Arıcan, H. Keklik, N. Eser, Editörler: H. Şahin, Ş. Baştürk, G. Özlem, E. Hamaratlı, A. Özkan. Bursa Detay Copy Matbaa & Yayıncılık. 2023, 93 s.

Bu çalışma için Uludağ Türkçe Öğretim Seti A1 Ders Kitabı evren olarak kullanılmıştır.

2.3.5.3. Uludağ Türkçe Öğretim Seti A1 Ders Kitabı: Bu çalışmanın dokümanını Bursa Uludağ Üniversitesi ULUTÖMER'in çıkardığı *Uludağ Türkçe Öğretim Seti A1 Ders Kitabı* oluşturduğu için bu bölümde kitap hakkında detaylı bilgilere yer verilmiştir.

A. Özkan, E. Erdinç, Ö. Güngör, G. Özlem, E. Keklik, S. Karakaş, E. Hamaratlı, N. Özen, O. Etser ve İ. Ercanaslan tarafından hazırlanan ve H. Şahin, Ş. Baştürk, G. Özlem, E. Hamaratlı ve A. Özkan tarafından editörlüğü yapılan bu ders kitabının ilk baskısı 2021 yılında hazırlanmış ve yayımlanmıştır. Bir yıl okutulduktan sonra içeriğinde birtakım düzeltme ve düzenlemelerle birlikte bu ders kitabı 2022 tarihinde yeniden basılmıştır. Kitabın üçüncü baskısı ise bazı metinlerin değiştirilmesiyle birlikte 2023 yılında yapılmıştır.

Bu ders kitabında 6 ünite bulunmaktadır. Üniteler, 1. Ünite "Merhaba", 2. Ünite "Ben Kimim?", 3. Ünite "Zaman Geçiyor", 4. Ünite "Güzel Günler Gelecek", 5 Ünite "Yaşam ve İnsan" ve 6. Ünite "Gezelim, Görelim" başlıkları altında verilmiştir. Her bir ünite 3 alt konuya ayrılmıştır. Bunlar;

1. Ünite: "Tanışma Selamlaşma", "Nerelisiniz?", "Var mı? Yok mu?" başlıkları altında işlenirken dil bilgisi açısından "Türk alfabesi", "Sayılar", "Var X Yok", "Soru Eki (mI)", "Çokluk Eki (-lAr)", "Bulunma Hâl Eki (-DA)" ve "İsim cümleleri".

2. Ünite: "Ne Yapıyorum?", "Günlük Hayat", "Benim Ailem" başlıkları altında işlenirken dil bilgisi açısından "Şimdiki Zaman [-(I)yor], "Yönelme Hâl Eki [-(y)A]", "Bulunma Hâl Eki (-DA)", "Ayrılma Hâl Eki (-Dan)" ve "İyelik Ekleri".

3. Ünite: "Ne Zaman?", "Alışverişte", "Bursa'da Zaman" başlıkları altında işlenirken dil bilgisi açısından "-DAn önce / -DAn sonra", "ile, -(y)lA", "Belirli Geçmiş Zaman (-DI), "mAdAn önce / -DIktAN sonra" "-lI, -lIk, -sIz".

4. Ünite: "Gelecek Planları", "Neler Olacak", "Ne Yapalım? Ne Yapmayalım?" başlıkları altında işlenirken dil bilgisi açısından "Gelecek Zaman [-(y)AcAk]", "Emir Kipi", "İstek Kipi".

5. Ünite: “Yaşamın Amacı”, “Uğraşlarım ve Çevrem”, “En Büyük Hayalin Ne?” başlıkları altında işlenirken dil bilgisi açısından “Belirtisiz İsim Tamlaması”, “Belirtme Hâl Eki [-(y)I]”, “-ki / -DAki”, “Belirtili İsim Tamlaması”, “Zincirleme İsim Tamlaması”.

6. Ünite: “Ulaşım”, “Tatil”, “Kendimizi Tanıyalım” başlıkları altında işlenirken dil bilgisi açısından “Karşılaştırma”, “Üstünlük (en)”, “dA Bağlacı”, “ya da Bağlacı”, “-mAk istemek” ve “-DIr / -DAn beri”.

Bu ders kitabında üniteler düzeye ve düzlemlere uygun metin türleri ile bezenmiş; dört temel dil becerisi ön plana çıkarılıp metinler dinleme, okuma, sözlü anlatım, karşılıklı konuşma, yazılı anlatım beceri düzlemlerine yönelik etkinliklerle dengeli biçimde desteklenmiştir. Konuların işlenmesinde ders kitabında yer alan alıştırmalar “dinleyelim, okuyalım”, “dinleyelim, işaretleyelim, cevaplayalım”, “dinleyelim, tamamlayalım”, “dinleyelim, yazalım”, “öğrenelim”, “okuyalım, canlandıralım”, “okuyalım, cevaplayalım”, “okuyalım, yazalım”, “inceleyelim, yazalım”, “eşleştirelim”, “doğrusunu yazalım”, “inceleyelim, eşleştirelim”, “konuşalım”, “pekiştirelim”, “cümle kuralım”, “bir aile ağacı oluşturalım”, “cümleleri tamamlayalım”, “uygun kelimeleri yazalım”, “düzeltelim” gibi yöntem ve tekniklerle işlenecek biçimde sunulmuştur. Kitapta kullanılan dil bilgisi tabloları, kullanıcıların dilin yapısını ve işleyişini basit bir sunumla görmelerine olanak sağlayan ve sınıf içi etkinliklerle kolayca hareketlenebilecek bir yapıya sahiptir (Osman ve Aliyeva Çınar, 2024, s. 5-6).

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
YÖNTEM

Türkler, dünya üzerine geniş sahalara yayıldığı için pek çok dille temasa geçmişlerdir. Onlar, İslamiyet'i kabul ettikten sonra Arap muhiti ile sıkı ilişki ve bağlar kurmuşlardır. Ticari ve siyasi ilişkilerin yanı sıra Arapça ile Türkçenin dilsel ilişkileri de yoğunlaşmıştır. İslam dinine hâkim olup daha iyi anlayabilmek ve halka ulaştırabilmek için Arapçadan Türkçe yazı ve konuşma diline pek çok kelime, deyim, ek, bazı dil bilgisi kuralları girmiştir.

Selçuklu döneminden itibaren Osmanlı devletinin son dönemlerine kadar Araplar Türklerin yönetimi altında kalmışlardır. Arapçadan birçok kelime Türk diline girmiştir. Aynı zamanda Türkçe kelimeler başka dillere geçtiği gibi Arapçaya da girmiştir.

Günümüzde Türkçe, yabancı dil olarak öğrenilen popüler dillerden biridir. Dünyanın pek çok ülkesinde Türkçe eğitim veren kurumların sayısı çok fazladır. Bu ülkelerden biri de Mısır Arap Cumhuriyeti gerek ülkesinde gerekse Türkiye'de eğitim alan kişilerin sayıları gün geçtikçe artmaktadır. Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen Mısırlı öğrencilerin eğitiminde Türkçeye giren Arapça ve Mısır Arapçasına giren Türkçe kelimelerin varlığı eğitimi kolaylaştıran bir husustur.

Kelimeleri hem öğrenmek hem de öğretmek, yabancı dil öğrenimi yolunda temel taşı olarak sayılır. Yabancı öğrenciler, çeşitli sebeplerle yeni bir dili öğrenmeye başladığında kendilerine öğrenmenin yolculuğunu kolaylaştırmak için başlangıç düzeyinden itibaren hem kendi ihtiyaçlarını karşılayabilmek hem de istek ve düşüncelerini ifade edebilmek için hedef dilin kelimelerini özellikle ana dilleri ile hedef dil arasında ortak kelimeleri öğrenmeye başlarlar.

Bu çalışmanın amacı, Bursa Uludağ Üniversitesi, ULUTÖMER'de kullanılan *Türkçe Öğretim Seti A1 Ders Kitabı*'nda geçen ve Arap kökenli öğrenciler için ortak Arapça ve Türkçe kelimeleri tespit etmek, bu kelimelerin fonetik, morfolojik ve semantik açıdan durumunu irdelemek ve Arap kökenli öğrencilere sağladığı kazanımları ortaya koymaktır.

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada, Bursa Uludağ Üniversitesi ULUTÖMER Türkçe Öğretim Seti A1 Ders Kitabı'nda yer alan ve Arap kökenli öğrenciler için ortak Arapça ve Türkçe kelimeleri tespit ederek bu kelimelerin Arap kökenli öğrencilere sağladığı kazanımları ortaya koyabilmek için nitel-nicel olmak üzere karma yöntem kullanılmıştır. Nitel bakımından bir veri analizi olarak doküman inceleme yöntemi kullanılacaktır. Doküman analizi, yazılı belgelerin içeriğini sistematik olarak bir titizlik içinde analiz etmeye dayanmaktadır. Bu tezde doküman olarak

alınan Bursa Uludağ Üniversitesi ULUTÖMER Türkçe Öğretim Seti A1 Ders Kitabı'nda yer alan ortak Arapça ve Türkçe kelimelerin incelenip tespit edilmesi amacıyla doküman inceleme yönteminden faydalanılmıştır. Çalışmada, kitapta yer alan bütün üniteler ve ünitelerin metinleri ve etkinlikleri taranarak ortak Arapça ve Türkçe kelimeler tespit edilmiş ve sınıflandırılmıştır. Bu kelimelerin Türkçe öğrenen Arap kökenli öğrencilere sağladığı kazanımları ortaya koyabilmek için de yarı yapılandırılmış anket soruları sorulmuş ve veriler içerik analizi yöntemiyle ortaya konulmuştur.

3.2. Evren ve Örneklem

Bu çalışmanın evrenini Bursa Uludağ Üniversitesi ULUTÖMER'in çıkardığı *Uludağ Türkçe Öğretim Seti A1 Ders Kitabı*; örneklemini ise ULUTÖMER'de Türkçe öğrenimi görmüş 14 Arap kökenli öğrenci oluşturmaktadır.

3.3. Veri Toplama Araçları

Bu çalışmada, nicel ve nitel veri toplama araçlarıyla ilgili bilgilere odaklanılmıştır. Uludağ Türkçe Öğretim Seti A1 Ders Kitabı adlı dokümanın incelenmesine ve içinde yer alan Türkçeye Arapçadan geçen, Arapçaya Türkçeden geçen ve ortak kelimelerin sınıflandırılmasına dayayalı nitel verilerin toplanması gerçekleşmiştir. Nicel verilerin toplanması için de ULUTÖMER'de Türkçe öğrenimi görmüş ve hâlihazırda öğrenim gören Arap kökenli öğrencilerle iletişime geçilmiş ve kendilerine tarafımızca oluşturulan yarı yapılandırılmış anket soruları iletilmiştir. Elde edilen veriler analiz edilerek ve yorumlanarak sonuca ulaşılmıştır.

3.4. Verilerin Toplanması ve Çözümlenmesi

Bu çalışmada verilerin toplanması için nitel ve nicel veri toplama yöntemlerinden faydalanılmıştır. Nitel verilerin toplanması süresinde yöntem çerçevesinde doküman incelenmiştir. Bu doküman incelendikten sonra *Uludağ Türkçe Öğretim Seti A1 Ders Kitabı*'nda yer alan ünitelerde elde edilen ortak Arapça, Türkçe kelimeler çözümlenerek sınıflandırılmıştır. Yapılan sınıflandırma Türkçeden Arapçaya, Arapçadan Türkçeye ve her iki dilde kullanılan ortak kelimeler şeklinde değerlendirilmiştir. Daha sonra Türkçeye geçen Arapça kelimelerde ve Arapçaya geçen Türkçe kelimelerde fonetik ve morfolojik açıdan değişmeler tespit edilmeye çalışılmıştır. Anlamsal olarak kelimelerin durumlarına da bakılmış, ayrıca bu kelimeler arasında yer alan yalancı eş değerlikler de değerlendirilmiştir. Bu çalışmaların ardından Arap kökenli öğrencilere bu ortak kelimelerin Türkçe öğrenimi sürecinde sağladıkları kazanımlar üzerine yarı yapılandırılmış anket soruları geliştirilmiştir. Anket soruları uzman kişilerden gelen dönütler neticesinde son şeklini aldıktan sonra öğrencilere sorulmuş ve gelen yanıtların analizleri yapılmıştır. Son olarak da yorumlanmıştır.

Ankete 9'u kız, 5'i erkek olmak üzere 14 Arap kökenli öğrenci katılmıştır. Bu öğrencilerden 8'i 20 yaş ve altı, 4'ü 21-25 yaş ve 2'si ise 26-30 yaş aralığındadır. Geldikleri ülkeler bağlamında 6 öğrenci Mısırlı olup, 3'er kişi Filistin ve Yemen'den, 1'er kişi ise Sudan ve Suriye'den gelen öğrencilerdir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde araştırma verilerine yönelik bulgulara yer verilecektir.

4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Bu çalışmada "ULUTÖMER Türkçe Öğretim Seti A1 Ders Kitabı'nda Arapça kökenli kelimeler var mıdır?" sorusu, araştırmanın birinci sorusunu oluşturmaktadır. Daha önce açıklandığı gibi Araplar ile Türkler arasında hem dinî hem tarihi hem de sosyo-kültürel yaşam bağlamında etkileşimler bulunmaktadır. Dinî etkileşim, Türklerin İslamiyet'i kabul etmesiyle birlikte başlamıştır. Türklerin İslamiyet'i kabul ettikten sonra Kur'an-ı Kerim'i okuyabilme ve anlayabilme, dinî bilgileri öğrenmek amacıyla medreselerde Arapça dersleri verilmiş, eğitim Arap diliyle yapılmıştır. Doğal olarak Arapçadan Türkçeye yoğun olarak kelimeler girmeye başlamıştır.

Tarihî etkileşim bağlamında, Selçuklu Devleti döneminden itibaren Araplar, Türklerin hâkimiyeti altına girmiş ve Osmanlı Devleti'nin son dönemlerine kadar Osmanlı yönetimi altında kalmıştır. Bunun neticesinde Selçuklu döneminde Arap alfabesi, resmî alfabe olarak tanınmış, Arapça ise din ve ilim dili olarak kullanılmıştır. Osmanlı döneminde Arapça büyük bir öneme sahip olmuştur. Osmanlı döneminin bütün sultanları, Arapçaya büyük önem vermiş ve Arapçayı son derece iyi öğrenmişlerdir. Bu dönemde hem okullarda hem de günlük hayatta Türkçe söz varlığına Arapça kelimeler girmiştir. Dolayısıyla Osmanlı Türkçesinde Arapça kelime oranı artarak kullanılmaya devam etmiştir. Tanzimat dönemiyle başlayan Türkçenin sadeleşme hareketi ise pek kabul görmemiştir. Yani benimsenen sözcükler, yabancı olsa bile kullanılmaya devam etmiştir. Günümüzde Güncel Türkçe Sözlük'e göre, Türkiye Türkçesinde 6.463 Arapça kökenli sözcük bulunmaktadır. Bu sayı, Türkiye Türkçesindeki alıntı kelimeler bakımından en yüksek sayıdır.

Bu çalışmada ULUTÖMER Türkçe Öğretim Seti A1 Ders Kitabı'nda yer alan bütün üniteler incelendikten sonra Arapça kökenli pek çok kelime tespit edilmiş ve bunlar çözümlenerek sınıflandırılmıştır. Türkçe Öğretim Seti A1 Ders Kitabı'nda bulunan bu kelimelerin anlamları, telaffuzları ve uğradığı değişiklikler tespit edilmiştir. Aşağıda tespit edilen ve sınıflandırılan Arapça kökenli kelimeler ve anlamları şöyledir:

4.1.1. Arapçadan Türkçeye Geçen Dilek Sözleri:

Kelime	Anlam bilgisi	Dil bilgisel görevi	Ses ve yapısal durumu
Afiyet	T. Sağlık, esenlik (TS). Ar. Mükemmel sağlık (TAOAL).	İsim	T. Āfiyet (ol-) Ar. ʿāfiyet عافية
Bereket	T. Bolluk, gürlük, feyezan (TS). Ar. Bolluk, büyüme, artış ve refah, nimet (TAOAL).	İsim	T. Bereket Ar. Bereket, Barakah بركة
Hayır	T. İyilik, karşılık beklenmeden yapılan yardım (TS). Ar. Kendi başına iyi olan ya da sağladığı fayda ve yarar nedeniyle iyi olan (TAOAL).	İsim	T. Hayır Ar. Ḫayr خير
Maalesef	T. Üzülerek söylüyorum ki, ne yazık ki (TS). Ar. Üzüntü, acı ve pişmanlık duygularının ifade edilmesi (TAOAL).	Zarf	T. Maalesef Ar. Maʿa'l-esef مع الأسف
Memnun	T. Herhangi bir olaydan veya durumdan sevinç duyan, mutlu (TS). Ar. Mutlu ve neşeli olan kimse (TAOAL).	Sıfat	T. Memnun (ol-) Ar. Memnūn ممنون
Merhaba	T. Selam, selaşma sözü (TS). Ar. Sevinçli bir karşılama sözü (TAOAL).	Ünlem	T. Merhaba Ar. Merḥabā مرحبا
Özür	T. Mazeret (TS). Ar. Yapılan bir eylem için özür dileme ve bir hata yaptığı ya da bir şeyde yetersiz kaldığı için af ve bağışlanma talep etme (TAOAL).	İsim	T. Özür (dile-) Ar. ʿuẕr عذر
Rahat	T. Huzur, sükûn (TS). Ar. Rahatlık, tatmin ve huzur (TAOAL).	İsim	T. Rāhat Ar. Rāḥat راحة
Rica	T. Dileme, dilek (TS). Ar. Arzu edilen bir şeyin gerçekleşmesi için bir dileme ve isteme (TAOAL).	İsim	T. Ricā (et-) Ar. Recā رجاء
Selam	T. Bir kimseyle karşılaşıldığında veya yanından uzaklaşıldığında söz ve işaretle bir nezaket gösterisi yapma (TS). Ar. Başkalarına merhaba diyerek onları ağırlama, selamlaşma (TAOAL).	İsim	T. Selam Ar.Selām سلام
Şükür	T. Tanrı'ya duyulan minneti dile getirme (TS) Ar. Tanrı'ya şükretmek, O'nu nitelikleri için övmek (TAOAL).	İsim	T. Şükür Ar.Şukr شكر
Tamam	T. Eksiksiz, yanlış olmayan, doğru (TS). Ar. Bir şeyin mükemmelliği, bir şeyin kusursuzluğu (TAOAL).	Ünlem	T.Tamām Ar. Tamām تمام
Tebrik	T. Kutlama (TS) Ar. Bir olaydan dolayı kendisini memnun edeceği umuduyla bu kişiye hitap etme; bir kişiye sevinç sözcükleri ifade etme	İsim	T. Tebrik (et-) Ar. Tebrīk تبريك

	(TAOAL).		
Teşekkür	T. Yapılan bir iyiliğe karşı duyulan gönül borcunu anlatma (TS) Ar. Bir kişinin nimetini anarak ona bu konuda övgüde bulunma (TAOAL).	İsim	T. Teşekkür Ar. Teşekkur تشكر

4.1.2.Arapçadan Türkçeye Geçen Bedenle İlgili Kelimeler:

Kelime	**Anlam bilgisi**	**Dil bilgisel görevi**	**Ses ve yapısal durumu**
Akıl	T. Bellek, düşünme anlama ve kavrama gücü (TS). Ar. Düşünme, akıl yürütme, kavramlar ve doğrular oluşturma yeteneği ile güzelin çirkinden, iyiyin kötüden, doğrunun yanlıştan ayırt edilmesini sağlayan araç (TAOAL).	İsim	T. Akıl Ar. ʿaḳl عقل
Beden	T. Vücut, gövde, canlı varlıkların maddi bölümü (TS). Ar. İnsan ve hayvanın beden ve organlarının toplamı (TAOAL).	İsim	T. Beden Ar. Beden بدن
Kalp	T. Yürek, gönül, kanı da vücuda dağıtan organ (TS). Ar. Kalp, yürek (TAOAL).	İsim	T. Kalp Ar. Ḳalb قلب
Vücut	T. Var olma, varlık (TS). Ar. Hem beden hem de evrenin içinde gerçekleşen ya da gerçekleşmesi mümkün olan her şeyi ifade eden soyut bir kavram (TAOAL).	İsim	T. Vücut Ar. Vucūd وجود

4.1.3. Arapçadan Türkçeye Geçen Ders İsimleri İle İlgili Kelimeler:

Kelime	**Anlam bilgisi**	**Dil bilgisel görevi**	**Ses ve yapısal durumu**
Coğrafya	T. Yeryüzünü fiziksel, ekonomik, beşerî, siyasal yönlerden inceleyen bilim, anlatan ders (TS). Ar. Yeryüzünün doğal fenomenlerini, dağlar, ovalar, ormanlar, çöller, hayvanlar ve insan gibi, aynı zamanda insanın bu yüzey üzerinde yarattığı insan yapımı fenomenleri de inceleyen bir bilim dalı ve onu anlatan ders (TAOAL).	İsim	T. Coğrāfya Ar. Cuġrāfiya جغرافيا
Ders	T. Öğretmenin öğrenciye belirli bir sürede verdiği bilgi (TS). Ar. Öğrencilerin genellikle okuması, ezberlemesi ve anlaması için belirlenen eğitim materyalinin bir parçası (TAOAL).	İsim	T. Ders Ar. Ders درس

Edebiyat	T. Olay, düşünce, duygu ve hayallerin dil aracılığıyla sözlü veya yazılı olarak biçimlendirilmesi sanatı, edebiyat dersi (TS). Ar. Güzel dil sanatı, insanın duygularını, düşüncelerini ve hedeflerini kabul görmüş biçimler olan şiir, roman, kısa hikâye ve tiyatro aracılığıyla ifade etmesi ve onları anlatan ders (TAOAL).	İsim	T. Edebiyāt Ar. Edebiyyāt أدبيات
Kimya	T. Maddelerin temel yapılarını, çözümleme, birleşim ve üretim yöntemlerini inceleyen bilim ve anlatan ders (TS). Ar. Unsurların ve bileşiklerin özelliklerini ve onların reaksiyonlarını yöneten yasaları, özellikle bazılarının birleşiminde 'sentez' veya bazılarının ayrıştırılmasında 'analiz' kavramlarıyla ilgilenen bilim dalı ve onu anlatan ders (TAOAL).	İsim	T. Kimyā Ar. Kīmyā كيمياء
Resim	T. Resim dersinde kalem, fırça gibi araçlarla kâğıt, bez vb. Üzerinde yapılan biçimler (TS). Ar. Bir şeyi veya birini kalemle temsil etmek (TAOAL).	İsim	T. Resim Ar. Resm رسم
Tarih	T. Bir konuyu geçmişi ve gelişimi içinde inceleyen ve anlatan tarih dersi (TS). Ar. Bir kişinin, bir grup insanın, bir toplumun, bir ülkenin veya benzeri bir şeyin geçtiği olaylar ve koşulların toplamı ve bunların ne zaman meydana geldiğinin belirlenmesi ve onları anlatan dersi (TAOAL).	İsim	T. Tārih Ar. Tārīḫ تاريخ

4.1.4. Arapçadan Türkçeye Geçen Zaman Kavramı ile İlgili Kelimeler:

Kelime	**Anlam bilgisi**	**Dil bilgisel görevi**	**Ses ve yapısal durumu**
An	T. Zamanın kısa olan parçası, dakika, lahza (TS). Ar. Bir göz kırpması kadar kısa zaman (TAOAL).	İsim	T. An Ar. Ān آن
Cuma	T. Perşembe ile Cumartesi arasındaki gün (TS). Ar. Haftanın günlerinden biri, perşembe ile cumartesi arasındaki gün (TAOAL).	İsim	T. Cuma Ar. Cumʿa جمعة
Dakika	T. Bir saatlik zamanın altmışta biri, an (TS). Ar. Bir saatte altmış parçaya eşit olan zaman birimi (TAOAL).	İsim	T. Dakika Ar. Daḳīḳa دقيقة
Hâlâ	T. Henüz, hâlen, şimdiye kadar (TS). Ar. Bir şeyin şimdiye kadar gerçekleşmediğini belirten sürekli bir olumsuzluk (TAOAL).	Zarf	T. Hâlâ Ar. Ḥālā حالا

Mevsim	T. İklim şartları bakımından farklılık gösteren dört bölümünden her biri, sezon (TS). Ar. Yılın mevsimlerinden biri: ilkbahar, yaz, sonbahar ve kış (TAOAL).	İsim	T. Mevsim Ar. Mevsim موسم
Saat	T. Zaman parçası, altmış dakikalık zaman dilimi (TS). Ar. 60 dakikalık bir zaman dilimi (TAOAL).	İsim	T. Sāat Ar. Sāʿat ساعة
Sene	T. Yıl (TS). Ar. 365 gün olan on iki aylık bir dönem (TAOAL).	İsim	T. Sene Ar. Sene سنة
Takvim	T. Zamanı yıllara, aylara ve günlere ayıran yöntem (TS). Ar. Zamanın yıllar, aylar ve günler olarak hesaplanması. (Bunlar arasında Hicri takvim ve Miladi takvim bulunur) (TAOAL).	İsim	T. Takvim Ar. Taḳvīm تقويم
Vakit	T. Zaman, belirlenmiş olan zaman (TS). Ar. Bir şey için tahmin edilen zaman miktarı (TAOAL).	İsim	T. Vakit Ar. Vaḳt وقت
Zaman	T. Bu sürenin belirli bir parçası, vakit, çağ, dönem (TS). Ar. Zamanın azı ve çoğu, dünya hayatının tüm süresidir (TAOAL).	İsim	T. Zaman Ar. Zamān زمان

4.1.5. Arapçadan Türkçeye Geçen Dinî Sözcükler:

Kelime	**Anlam bilgisi**	**Dil bilgisel görevi**	**Ses ve yapısal durumu**
Adam	T. Hz. Adam (TS). Ar. Hz. Adam (A.S) (TAOAL).	İsim	T. Ādam Ar. Ādem آدم
Cami	T. Müslümanların ibadet etmek için toplandıkları yer (TS). Ar. Müslümanların cemaatle namaz kıldığı bir yapı (TAOAL).	İsim	T. Cāmi Ar. Cāmiʿ جامع
Dua	T. Tanrıya yalvarma, yakarış için söylenen dinî metin (TS). Ar. Yüce Allah'tan dileme ve isteme (TAOAL).	İsim	T. Dua Ar. Duʿāʾ دعاء
Emanet	T. Birine geçici olarak bırakılan ve korunması gereken eşya, kimse (TS). Ar. Diğerlerinin haklarını koruma ve saygı gösterme gibi sevilen bir nitelik, vefa (TAOAL).	İsim	T. Emanet Ar. Emānet أمانة
Fatih	T. Zafer kazanan, fetheden (kimse) (TS). Ar. Diğerlerine üstün gelen ve onları yenici olan (TAOAL).	Sıfat	T. Fātih Ar. Fātiḥ فاتح
Hezimet	T. Yenilgi (TS). Ar. Arapçada kayıp, yenilgi ve başarısızlık anlamına gelir (TAOAL).	İsim	T. Hezimet Ar. Hezīmet هزيمة

İnşallah	T. Tanrı dilerse, Tanrı nasip ettiyse anlamlarında dilek anlatan bir söz (TS). Ar. Arapçada hem gelecekte bir şey yapmayı vaat ederken kullanılır hem de bir şeyin olmasını dilerken veya dua ederken söylenen bir ifade anlamına gelir (TAOAL).	Ünlem	T. İnşallah Ar. İnşāʾe + allāh إن شاء الله
Kur'an	T. Kur'an-ı kerim, Mushaf, Mushaf-ı şerif (TS). Ar. Allah'ın Muhammed'e (sav) vahiy yoluyla indirdiği mucizevi sözleri, mushaflarda yazılı olanlar (TAOAL).	İsim	T. Kur'an Ar. Ḳurʾān قرآن
Maşallah	T. "Ne güzel, Allah nazardan saklasın" anlamlarında beğenme duyguları bildiren bir söz (TS). Ar. Arapçada bir şeyi beğenme veya hayranlık duyma ve nazardan korunma amacıyla söylenen bir ifade anlamına gelir (TAOAL).	Ünlem	T. Māşallah Ar. Māşāʾe + allāh ماشاءالله
Mevlâna	T. "Efendimiz" anlamında kullanılan bir ad, hazret anlamında bir san (TS). Ar. Mevlâna kelimesi, Arapça kökenli bir sözcük olup "efendimiz", "mürşidimiz" veya "manevi liderimiz" anlamına gelir. O, saygı göstermek amacıyla kullanılan bir isimdir (TAOAL).	İsim	T. Mevlâna Ar. Mevlāna مولانا
Sabır	T. Olacak veya gelecek bir şeyi telaş göstermeden bekleme, dayanç (TS). Ar. Sabırlı olmak ve şikayet etmeden veya acele etmeden dayanma ve katlanma (TAOAL).	İsim	T. Sabır Ar. Ṣabr صبر
Zafer	T. Savaşta kazanılan başarı, yengi (TS). Ar. Bir şeyin kazanılması, elde edilmesi veya edinilmesi (TAOAL).	İsim	T. Zafer Ar. Ẓafer ظفر

4.1.6. Arapçadan Türkçeye Geçen Hayvanla İlgili Kelimeler:

Kelime	**Anlam bilgisi**	**Dil bilgisel görevi**	**Ses ve yapısal durumu**
Fare	T. Küçük vücütlu, kemirgen, memli hayvan (TS). Ar. Kısa tüylü ve sivri yüzlü küçük bir kemirgen hayvan (TAOAL).	İsim	T. Fāre Ar. Fāre فار
Fil	T. Afrika ve Asya'nın sıcak bölgelerinde yaşayan, çok iri kalın derili hayvan (TS). Ar. Büyük bir vücuda sahip, otçul bir memeli hayvan, uzun bir hortumu var ve bu hortumla şeyleri el gibi tutabilir. Ayrıca, iki büyük çıkık dişi var ve bunlardan fildişi elde edilebilir (TAOAL).	İsim	T. Fil Ar. Fīl فيل

Hayvan	T. Duygu ve hareket yeteneği olan, içgüdüleriyle hareket eden canlı yaratık (TS). Ar. Organik maddeleri bitkilerden veya hayvanlardan elde eden, genellikle hareketli ve dolaşan canlı bir varlık (TAOAL).	İsim	T. Hayvān Ar. Ḥayvān حيوان
Hayvanat	T. Hayvanlar (TS). Ar. Organik maddeleri bitkilerden veya hayvanlardan elde eden, genellikle hareketli ve dolaşan canlı bir varlıklar, yani hayvan kelimesinin çoğulu (TAOAL).	İsim	T. Hayvānat Ar. Ḥayvānāt حيوانات
Zürafa	T. Afrika'da yaşayan, çok uzun boylu derisi benekli, ot yiyen hayvan (TS). Ar. Büyük boyunlu, uzun ön ayakları ve lekeli derisi olan ve Afrika'da yaşayan bir hayvan (TAOAL).	İsim	T. Zürāfa Ar. Zerāfe, zerrāfe زرافة

4.1.7. Arapçadan Türkçeye Geçen Duygu ile İlgili Kelimeler:

Kelime	**Anlam bilgisi**	**Dil bilgisel görevi**	**Ses ve yapısal durumu**
Nefret	T. Bir kimsenin mutsuzluğunu istemeye yönelik duygu, tiksinti (TS). Ar. Sevgiye karşı olan hoşlanmama, iğrenme, isteksizlik ve reddetme (TAOAL).	İsim	T. Nefret Ar. Nefret نفرت
Neşe	T. Mutlu olmaktan doğan ve dışa vurulan seviç, şetaret (TS). Ar. Kullanılmıyor (TAOAL).	İsim	T. Neşe Ar. Neşʾe نشه (Kullanılmıyor)
Sakin	T. Hareket etmeyen, kımıldamayan, durgun, sessiz, kızgınlık göstermeyen (TS). Ar. Hareket etmeyen; yerinde sabit duran, hareket kelimesinin zıttı (TAOAL).	Sıfat	T. Sākin Ar. Sākin ساكن
Samimi	T. İçten, candan, açık yüreklilikle davranan (TS). Ar. Sevgi, samimiyet ve şefkati gösteren (TAOAL).	Sıfat	T. Samimi Ar. Ṣamīmī صميمى

4.1.8. Arapçadan Türkçeye Geçen Unvan ile İlgili Kelimeler:

Kelime	**Analm bilgisi**	**Dil bilgisel görevi**	**Ses ve yapısal durumu**
Sultan	T. Müslüman, özellikle sünni hükümdarların kullandıkları unvan, padişah (TS). Ar. Kral veya vali (TAOAL).	İsim	T. Sultān Ar. Sulṭān سلطان

4.1.9. Arapçadan Türkçeye Geçen Elbise ve Takı ile İlgili Kelimeler:

Kelime	**Anlam bilgisi**	**Dil bilgisel görevi**	**Ses ve yapısal durumu**

Elbise	T. Giysi (TS). Ar. Vücudu tamamen veya kısmen örten giyim (TAOAL).	İsim	T. Elbise Ar. Elbise ألبسه
Kıyafet	T. Resmî giysi (TS). Ar. Vücudu örtmek veya dış görünüş sağlamak için giyilen şey, elbiseler. Ayrıca şık giysi anlamına gelir. Ama pek çok kullanılmaz (TAOAL).	İsim	T. Kıyāfet Ar. Ḳiyāfet قيافت
Kumaş	T. Pamuk, yün, ipek vb.'nden makinede dokunmuş her türlü dokuma (TS). Ar. Pamuk ve ipekten dokunan, giysi ve örtülerin yapımında kullanılan her şey (TAOAL).	İsim	T. Kumaş Ar. Ḳumāş قماش
Mücevher	T. Değerli süs eşyası (TS). Ar. Metallerden, altınlardan, gümüşlerden veya taşlardan yapılmış mücevherlerle süslenmiş olan şey (TAOAL).	İsim	T. Mücevher Ar. Mucevher مجوهرات

4.1.10. Arapçadan Türkçeye Geçen Aile ile İlgili Kelimeler:

Kelime	**Anlam bilgisi**	**Dil bilgisel görevi**	**Ses ve yapısal durumu**
Aile	T. Evlilik ve kan bağına dayanan, karı, koca, çocuklar, kardeşler arasındaki ilişkilerin oluşturduğu toplum içindeki en küçük birlik (TS). Ar. Bir babadan, çocuklardan ve akrabalardan oluşan bir grup insanın bir araya gelmesi (TAOAL).	İsim	T. Aile Ar. ʿAʾile عائلة
Akraba	T. Kanbağıyla birbirine bağlı olan kimseler (TS). Ar. Toplumlarda hem annenin hem de babanın tarafından akrabalık ilişkileriyle bağlantılı olan bireyler (TAOAL).	İsim	T. Akrabā Ar. Aḳribā أقارب
Sahip	T. Herhangi bir şey üsütnde mülkiyeti olan, onu yasaya uygun bir biçimde dilediği gibi kullanabilen kimse, iye, malik. Herhangi bir niteliği olan kimse, ehil (TS). Ar. Bir şeyin sahibi; bir şeyin sorumlusu (TAOAL).	İsim	T. Sāhip Ar. Ṣāḥib صاحب

4.1.11. Arapçadan Türkçeye Geçen Sanat ile İlgili Kelimeler:

Kelime	**Anlam bilgisi**	**Dil bilgisel görevi**	**Ses ve yapısal durumu**
Sanat	T. Bir duygu, tasarı, güzellik vb.nin anlatımında kullanılan yöntemlerin tamamı veya bu anlatım sonucunda ortaya çıkan üstün yaratıcılık (TS). Ar. İnsanların duygu ve hislerini, özellikle de güzellik duygusunu uyandırmak için	İsim	T. Sanat Ar. Ṣanʿat صنعت

	kullandıkları fotoğraf, müzik ve şiir gibi tüm araçlar (TAOAL).		

4.1.12. Arapçadan Türkçeye Geçen Yerlerle İlgili Kelimeler:

Kelime	Anlam bilgisi	Dil bilgisel görevi	Ses ve yapısal durumu
Devlet	T. Toprak bütünlüğüne bağlı olarak siyasal bakımdan örgütlenmiş millet veya milletler topluluğunun oluşturduğu tüzel varlık, yönetim organları (TS). Ar. Belirli bir toprak parçası üzerinde yaşayan ve siyasi, hukuki ve sosyal bir sisteme bağlı olan topluluk (TAOAL).	İsim	T. Devlet Ar. Devlet دولة
Dükkân	T. Esnafın perakende satış yaptığı, küçük zanaat sahiplerinin çalıştıkları yer, iş yeri (TS). Ar. Ticaret yeri, malların alım ve satım için sunulduğu yer (TAOAL).	İsim	T. Dükkân Ar. Dukkān دكان
Kale	T. Düşmanın gelmesi beklenilen yollar üzerinde, askerî önem taşıyan şehirlerde, güvenliği sağlamak için yapılan kalın duvarlı, burçlu, mazgallı yapı (TS). Ar. Tarihi ve sağlam, genellikle yüksek bir yerde üzerinde inşa edilmiş olan bir yapı, korunaklı ve geçirilmez bir yapı (TAOAL).	İsim	T. Kale Ar. Ḳalʿa قلعة
Mahalle	T. Bir şehrin bir kasabanın, büyükçe bir köyün bölündüğü parçalardan her biri (TS). Ar. Halkın yaşadığı yer, ev (TAOAL).	İsim	T. Mahalle Ar. Maḥalle محلة
Mekân	T. Yer, bulunulan yer (TS). Ar. Yer ve konum (TAOAL).	İsim	T. Mekân Ar. Mekān مكان
Memleket	T. Bir devletin egemenliği altında bulunan toprakların bütünü, ülke, yurt (TS). Ar. Sınırlı bir yere topluluklar yerleşir ve geniş bir alana ülke denir (TAOAL).	İsim	T. Memleket Ar. Memleket مملكة
Saha	T. Alan (TS). Ar. Geniş açık alan; büyük boş alan (TAOAL).	İsim	T. Sāha Ar. Sāḥa ساحة
Sahil	T. Karanın deniz, göl, ırmak, boyunca, uzanan bölümü, kıyı, yaka, yal (TS). Ar. Bir deniz veya büyük bir su kütlesine bitişik olan ve dalgalarından etkilenen kara bölgesi (TAOAL).	İsim	T. Sāhil Ar. Sāḥil ساحل
Şirket	T. Ortaklık (TS). Ar. Kâr elde etmek amacıyla mal veya hizmet üreten ya da satan ticari kuruluş (TAOAL).	İsim	T. Şirket Ar. Şirke,şirkeh شركة

4.1.13. Arapçadan Türkçeye Geçen Tıp ile İlgili Kelimeler:

Kelime	Analm bilgisi	Dil bilgisel görevi	Ses ve yapısal durumu

Ameliyat	T. Hasta üzerinde tedavi amacıyla uygulanan kesme ve dikme işlemi, cerrahi müdahale operasyon (TS). Ar. Doktorun bir kısmını çıkarmak, değiştirmek veya tedavi etmek için vücudun bir bölümünü kesmesi eylem (TAOAL).	İsim	T. Ameliyat Ar. ʿAmeliyyāt عمليات
İlaç	T. Bir hastalığı iyi etmek veya önlemek için türlü yollarla kullanılan madde (TS). Ar. Hastanın iyileşmesi için verilen şey (TAOAL).	İsim	T. İlāç Ar. ʿİlāc علاج
Muayene	T. Bir kimsenin hasta olup olmadığını veya hastalığın ne olduğunu araştırma, sağlık muayenesi (TS). Ar. Doktorun, hastanın nesi olduğunu bulmak için hastayı muayene etmesi (TAOAL).	İsim	T. Muayene Ar. Muʿāyene معاينة
Nefes	T. Soluk (TS). Ar. Havanın, solunum sırasında akciğere sahip canlının burun veya ağzından girmesi ve çıkması (TAOAL).	İsim	T. Nefes Ar. Nefes نفس
Nezle	T. Soğuk kalmaktan gelen burun akması ile hastalık, zükâm (TS). Ar. Genellikle hapşırma ve göz sulanması ile belirginleşen burun mukozasının akut iltihabı (TAOAL).	İsim	T. Nezle Ar. Nezle نزله
Tedavi	T. Çeşitli yöntemlerle hastalığı iyi etme, iyileştirme, sağaltım, terapi (TS). Ar. Bir hasta veya yaralıya verilen tıbbi bakım (TAOAL).	İsim	T. Tedāvi Ar. Tedāvī تداوى
Teneffüs	T. Solunum, temiz hava almak; dinlenmek için verilen ara (TS). Ar. Yorgunluğu ve sıkıntıyı hafifletmek için bir süre çalışmaya ara vermek (TAOAL).	İsim	T. Teneffüs Ar. Teneffus تنفس
Teşhis	T. Belirleme, kim ve ne olduğunu anlama, tanıma, seçme (TS). Ar. Bir hastalığın veya sorunun teşhisi ve nedenlerinin ve belirtilerinin açıklanması (TAOAL).	İsim	T. Teşhis Ar. Teşḫīṣ تشخيص

4.1.14. Arapçadan Türkçeye Geçen Ev ile İlgili Kelimeler:

Kelime	**Analm bilgisi**	**Dil bilgisel görevi**	**Ses ve yapısal durumu**
Dolap	T. Genellikle tahtadan yapılmış, bölme veya çekmelerine eşya konulan kapaklı mobilya (TS). Ar. Giysi ve mutfak eşyaları gibi şeylerin saklandığı bir dolap (TAOAL).	İsim	T. Dolāp Ar. Dūlāb دولاب

Tabak	T. Yiyecek koymaya yarar, az derin ve yayvan kap (TS). Ar. İçinde yemek yenen kap (TAOAL).	İsim	T. Tabak Ar. Ṭabaḳ طبق

4.1.15. Arapçadan Türkçeye Geçen Sıfat ile İlgili Kelimeler:

Kelime	Anlam bilgisi	Dil bilgisel görevi	Ses ve yapısal durumu
Acele	T. Hızlı yapılan, çabuk, tez (TS). Ar. Hız; özellikle hareket veya iş yaparken hızlılık (TAOAL).	Sıfat	T. Acele Ar. ʿAcele عاجلة
Ait	T. İlgilendiren, ilişik, ilgili (TS). Ar. Olayları izleme ve birbirini takip etme: takip etti, aralarında gidip geldi, aslının ardından gelen veya onun çevresinde dönen (TAOAL).	Sıfat	T. Āit Ar. ʿĀʾid عائد
Aşık	T. Bir kimseye veya bir şeye karşı aşırı sevgi ve bağlılık duyan, vurgun, tutkun kimse (TS). Ar. Kalbi sevdiği şeye derin bir şekilde bağlanmış olan; tutkulu bir şekilde sevdalı olan (TAOAL).	Sıfat	T. Âşık Ar. ʿĀşiḳ عاشق
Bazı	T. Birtakım, kimi (TS). Ar. Bir kısmı az veya çok, her birinin bir kısmı veya azı (TAOAL).	Sıfat	T. Bazı Ar. Baʿż بعض
Dair	T. Bir konu üzerine olan, üzerine, konusunda, ile ilgili üstüne (TS). Ar. Bir şeyin etrafında dönen ya da onunla ilgili olan (TAOAL).	Sıfat	T. Dāir Ar. Dāʾir داير
Esmer	T. Siyah çalan buğday rengi, kurşuni renk (TS). Ar. Beyaz ile siyah arasında renk tonu olan; esmer (TAOAL).	Sıfat	T. Esmer Ar. Esmer أسمر
Fazla	T. Aşırı olan, ziyade (TS). Ar. Artık kullanılmıyor (TAOAL).	Sıfat	T. Fazla Ar. Faẓla فاضلة
Hafif	T. Tartıda ağırlığı az gelen, güç veya yorucu olmayan, kolay (TS). Ar. Az ağırlıkta ve kütlede olan (TAOAL).	Sıfat	T. Hafif Ar. Ḫafîf خفيف
Hamile	T. Gebe (TS). Ar. Rahmin içinde olan; bir kadının fetüsü taşıması ve ona bağlanması (TAOAL).	Sıfat	T. Hāmile Ar. Ḥāmile حامل
Leziz	T. Tadı güzel, lezzetli (TS). Ar. Güzel bir tadı olan (TAOAL).	Sıfat	T. Leziz Ar. Leẕīẕ لذيذ
Meşgul	T. Bir işle uğraşan, iş görmekte olan, dolu, kullanılır durumda olan (TS). Ar. Yararlı olanla ilgili; başka iş yapmasını engelleyen bir iş veya işler ile bağlantılı olan (TAOAL).	Sıfat	T. Meşgul Ar. Meşġūl مشغول

Meşhur	T. Ünlü, tanınmış, herkesçe bilinen angın (kimse) (TS). Ar. Genel olarak bilinen kişi veya yer (TAOAL).	Sıfat	T. Meşhur Ar. Meşhūr مشهور
Mükemmel	T. Kusursuz, tam, eksiksiz (TS). Ar. Tam ve eksiksiz, hiçbir eksiklik içermeyen (TAOAL).	Sıfat	T. Mükemmel Ar. Mukemmel مكمل، كامل
Mümkün	T. Olabilir, muhtemel (TS). Ar. Olası, yapabilir veya var olabilir (TAOAL).	Sıfat	T. Mümkün Ar. Mumkin ممكن
Nadir	T. Seyrek, az bulunur (TS). Ar. Az bulunan veya yaygın olmayan ya da sık rastlanmayan; çok olanın zıttı (TAOAL).	Sıfat	T. Nādir Ar. Nādir نادر
Resmî	T. Devletin olan, Devlete ait, devletle ilgili, özel karışıtı, formel (TS). Ar. Özellikle hükümet olmak üzere, bir devlete veya yetkili bir güce ait olan, resmiyeti esas alan bir yaklaşımı ifade eden bir nitelik (TAOAL).	Sıfat	T. Resmî Ar. Resmī رسمى
Sabit	T. Yerinden oynamayan, yerini değiştirmeyen, durağan (TS). Ar. Durağan, hareketli olmayan (TAOAL).	Sıfat	T. Sābit Ar. Ṣābit ثابت
Sıfat	T. Bir adı, nitelik, nicelik, yer, sıra vb, bakımından niteleyen, belirten kelime, ön ad, yüz, kılık ve dış görünüş (TS). Ar. Bir şeyin görünümü ve niteliği durumu (TAOAL).	Sıfat	T. Sıfat Ar. Ṣifat صفة
Tabii	T. Her zamanki gibi olan, beklenildiği gibi, olağan düzene uygun olan (TS). Ar. Tanıdık, alışılmış ve sıradan (TAOAL).	Sıfat	T. Tabii Ar. Ṭabīʿī طبعا
Tarihî	T. Tarihsel, tarihe geçmiş (TS). Ar. Geçmişe veya tarihe ait olan her şey (TAOAL).	Sıfat	T. Tārihi Ar. Tārīḫi تاريخ
Zayıf	T. Eti, yağı az olan, sıska, cılız, arık (insan veya hayvan) (TS). Ar. Zayıflık ve ince olma durumu içinde olan (TAOAL).	Sıfat	T. Zayıf Ar. Żaʿīf ضعيف

4.1.16. Arapçadan Türkçeye Geçen Meslek ile İlgili Kelimeler:

Kelime	**Anlam bilgisi**	**Dil bilgisel görevi**	**Ses ve yapısal durumu**
Cerrah	T. Ameliyat yapan uzman hekim, hariciyeci, operatör(TS). Ar. Cerrahi müdahale ile tedavi eden doktor (TAOAL).	İsim	T. Cerrāh Ar. Cerrāḥ جراح
Meslek	T. Belli bir eğitim ile kazanılan, sistemli bilgi ve becerilere dayalı, insanlara yararlı mal üretmek, hizmet vermek ve karşılığında	İsim	T. Meslek Ar. Meslek مسلك

	para kazanmak için yapılan, kuralları belirlenmiş iş (TS). Ar. İş, uygulamasında deneyim, beceri ve uzmanlık gerektiren işler (TAOAL).		
Mimar	Yapıların planını hazırlayaıp bunların gerçekleşmesini sağlayan kimse (TS). Ar. Mimarlık mesleğini icra eden mühendis, Binaların tasarımı, inşası, şekillendirilmesi ve süslenmesi ile ilgili olan (TAOAL).	İsim	T. Mimar Ar. Miʿmār معمار
Mühendis	T. Yol, köprü, bina gibi bayındırlık, tarım, beslenme gibi gıda, fizik, kimya, biyoloji, elektrik, elektronik gibi fen, uçak otombil, motor, iş makineleri gibi teknik ve sosyal alanlarda uzmanlaşmış, belli eğitim görmüş kimse (TS). Ar. Mühendislik alanlarından bir sanatı icra eden kişi (TAOAL).	İsim	T. Mühendis Ar. Muhendis مهندس
Şair	T. Şiir söyleyen veya yazan kimse, ozan (TS). Ar. Şiir söyleyen kişi (TAOAL).	İsim	T. Şāir Ar. Şāʿir شاعر

4.1.17. Arapçadan Türkçeye Geçen Coğrafya ile İlgili Terimler:

Kelime	Anlam bilgisi	Dil bilgisel görevi	Ses ve yapısal durumu
Dünya	T. Üzerinde yaşadığımız toprak ve denizler, yeryüzü, Dış, çevre, ortam (TS). Ar. Şimdiki hayat, yaşadığımız dünya, ahiretin zıttı (TAOAL).	İsim	T. Dünyā Ar. Dunyā دنيا
Hava	T. 1. Hava yuvarını oluşturan, bütün canlıların solunumuna yarayan, renksiz kokusuz, akışkan gaz karışımı. 2. Meteoroloji ile ilgili olayların bütünü (TS). Ar. Çeşitli gazların karışımından oluşan sıvı ortam, Dünya'nın yüzeyini saran, az miktarda diğer gazlardan oluşan nitrojen ve oksijen, atmosfer (TAOAL).	İsim	T. Hava Ar. Hevā هواء
Manzara	T. Bakışı, dikkati çeken her şey. Görünüş (TS). Ar. Göz tarafından görülen ve arzu edilen şey (TAOAL).	İsim	T. Manzara Ar. Manẓara منظر
Nehir	T. Irmak (TS). Ar. Toprağın içinde akıp bir yol oluşturan su (TAOAL).	İsim	T. Nehir Ar. Nehr نهر
Tabiat	T. Doğa (TS). Ar. Çeşitli yeryüzü ve gökyüzü sistemlerindeki varlıkların bütünü ve insan yapımı olmayan her şey (TAOAL).	İsim	T. Tabiat Ar. Ṭabīʿat طبيعة

4.1.18. Arapçadan Türkçeye Geçen Eğitim ile İlgili Kelimeler:

Kelime	Anlam bilgisi	Dil bilgisel görevi	Ses ve yapısal durumu
İnşaat	T. Yapma işi, yapım, yapımı süren bina (TS). Ar. İnşaatçının sanatı, inşa edilen şey (TAOAL).	İsim	T. İnşāat Ar. İnşāʾāt إنشاء
İtfaiye	T. Yangın söndürme kuruluşu, itfaiye aracı (TS). Ar. Yangının söndürülmesi için bir araç (TAOAL).	İsim	T. İtfāiye Ar. İṭfāʾiyye إطفاء
Muhasebe	T. Hesaplaşma, karşılıklı hesap görme, hesap işleriyle uğraşma (TS). Ar. İ.İ.B Fakültesindeki uzmanlık alanlarından biri; ticari ve mali işlemlerin kaydedilmesi, özetlenmesi, sonuçlarının analizi, doğrulanması ve raporlanması (TAOAL).	İsim	T. Muhasebe Ar. Muḥāsebe محاسبة
Müdür	T. İdare eden, yöneten, başöğretmen, yönetmen (TS). Ar. Bir işin yönetimini üstlenen kişi, bir işin sorumluluğunu taşıyan kişi (TAOAL).	İsim	T. Müdür Ar. Mudīr مدير
Şiir	T. Zengin sembollerle, ritimli sözlerle, seslerin uyumlu kullanımıyla ortaya çıkan, hece ve durak bakımından denk ve kendi başına bir bütün olan edebî anlatım biçimi, manzume, nazım, koşuk (TS). Ar. Duygusal etki yaratmayı amaçlayan, imgeler ve hayal gücüne dayalı dil kullanarak keyif veren uyumlu ve vezinli sözler (TAOAL).	İsim	T. Şiir Ar. Şiʿr شعر

4.1.19. Arapçadan Türkçeye Geçen Devletlerle İlgili Kelimeler:

Kelime	Anlam bilgisi	Dil bilgisel görevi	Ses ve yapısal durumu
Asıl	T. Kök, köken, kaynak, soy, nesep (TS). Ar. Bir şeyin temeli ve ondan çıkan kökeni, ve nesep (TAOAL).	İsim	T. Asıl Ar. Aṣl أصل
Cumhuriyet	T. Milletin , egemenliği kendi elinde tuttuğu ve bunu belirli süreler için seçtiği milletvekilleri aracılığıyla kullandığı yönetim biçimi (TS). Ar. Halk veya temsilcileri tarafından seçilen bir liderin başında olduğu ve belirli bir süre için yönetilen devlet, bu yönetim şekli de cumhuriyet (TAOAL).	İsim	T. Cumhuriyet Ar. Cumhūriyyet جمهورية
Emniyet	T. Güvenlik, güven, inanma (TS). Ar. Güven, huzur ve korkusuzluk (TAOAL).	İsim	T. Emniyet Ar. Emniyyet أمن , أمان

Hizmet	T. Birinin işini göre veya birine yarayan bir işi yapma, görev, iş (TS). Ar. Destek, yardım ve müsaade (TAOAL).	İsim	T. Hizmet Ar. Ḫidmet خدمة
Medeniyet	T. Uygarlık (TS). Ar. Uygarlık, kentleşme ve yerleşim alanlarının genişlemesi (TAOAL).	İsim	T. Medeniyet Ar. Medeniyyet مدنية
Merkez	T. Bir bölgenin veya kuruluşun yönetim yeri (TS). Ar. Ana merkezden dallanan sabit merkez (TAOAL).	İsim	T. Merkez Ar. Merkez مركز
Mesafe	T. Ara, aralık, uzaklık (TS). Ar. Mekanda uzaklık veya mesafe, zamanında kullanılması (TAOAL).	İism	T. Mesafe Ar. Mesāfe مسافة
Millet	T. Çoğunlukla aynı topraklar üzerinde yaşayan, aralarında dil, tarih, duygu, ülkü, gelenek ve görenek birliği olan insan topluluğu, ulus (TS). Ar. Aynı kökenden gelen ve genellikle miras aldıkları özellikleri, ortak çıkarları ve amaçları olan insan topluluğu, veya din, dil, yer veya zaman gibi ortak bir özellikleri olan bir grup (TAOAL).	İsim	T. Millet Ar. Millet ملة ، ملت
Millî	T. Milletle ilgili, millete özgü, ulusal (TS). Ar. Kendisinin ve milletinin yarar sağlamasına ve zarardan korunmasına yardımcı olması gerektiğine inanan kişi; vatansever (TAOAL).	Sıfat	T. Millî Ar. Millī ملى
Nüfus	T. Bir ülkede, bir bölgede, bir evde belirli bir anda yaşayanların oluşturduğu toplam sayı (TS). Ar. Nüfusun yapısı, sayısı, yoğunluğu ve bu konularla ilgili değişiklikler ve diğer nüfus değişimleri. Coğrafi bölgelerin dağılım, yapı ve nüfus büyüme özelliklerini incelemek için temelin alınması (TAOAL).	İsim	T. Nüfus Ar. Nufūs جمهورية
Seyahat	T. Yolculuk, gezi (TS). Ar. Katedilen mesafe, bir yere seyahat etme; keyif almak amacıyla yapılan hareket ve yolculuk (TAOAL).	İsim	T. Seyahat Ar. Siyāḥat سياحة
Tatil	T. Kanun gereğince çalışmaya ara verileceği belirtilen süre, dinlenme, eğlenmek , dinlenmek amacıyla çalışmadan geçirilen süre (TS). Ar. Bir gün veya daha fazla süre boyunca resmî daireler ve okulların kapalı olduğu zaman dilimi (TAOAL).	İsim	T. Tatil Ar. Taʿṭīl عطلة

4.1.20.Arapçadan Türkçe ve Arapça Kullanılan Yalancı Eş Değerler:

Kelime	**Anlam bilgisi**	**Dil bilgisel görevi**	**Ses ve yapısal durumu**

Acaba	T. Merak, kararsızlık veya kuşku anlatan bir söz (TS). Ar. Şaşkınlığı ifade eder (TAOAL).	İsim	T. Acabā Ar. Acebā عجبا
Cetvel	T. Doğru çizgileri çizmeye yarayan, dereceli veya derecesiz, tahtadan, pşastikten, madenden yapılmış araç, çizgilik (TS). Ar. Program (ders programı, toplantı programı gibi) (TAOAL).	İsim	T. Cetvel Ar. Cedvel جدول
Diyar	T. Ülke, dünya, yurt (TS). Ar. Evler (çoğul) (TAOAL).	İsim	T. Diyār Ar. Diyār ديار
Hasret	T. Özlem (TS). Ar. Şiddetli pişmanlık, şiddetli üzüntü (TAOAL).	İsim	T. Hasret Ar. Ḥasret حسرة
Hayran	T. Çok beğenen, haayranlık duyan kimse (TS). Ar. Arapçada şaşkın kelimesi (TAOAL).	Sıfat	T. Hayrān Ar. Ḥayrān حيران
Hazır	T. Bir iş yapmak için gereken her şeyi tamamlamış olan, anık, müheyya (TS). Ar. Arapçada mevcut ve var olan kişi (TAOAL).	Sıfat	T. Hazır Ar. Ḥāżir حاضر
Macera	T. Baştan geçen ilginç olay veya olaylar zinciri, serüven, avantür (TS). Ar. Yaşanmış olanlar (TAOAL).	İsim	T. Mācerā Ar. Mācerā ماجرى
Mezun	T. Bir okulu bitirerek diploma almış (kimse), yetkili (TS). Ar. Nikâh yapan kişi, yetkili (TAOAL).	Sıfat	T. Mezun Ar. Meʾẕūn مأذون
Mısır	T. Buğdaygillerden, bu bitkinin koçan üzerindeki taneli ürünü (TS). Ar. Arapçada Mısır Arap Cumhuriyetinin ülkesi (TAOAL).	İsim	T. Mısır Ar. Miṣr مصر
Misafir	T. Konuk (TS). Ar. Gerek yurt içi, gerekse yurt dışında yolculuk yapan kişi (TAOAL).	İsim	T. Misafir Ar. Musāfir مسافر
Müsait	T. Uygun, elverişli (TS). Ar. Yardımcı kelimesi (TAOAL).	Sıfat	T. Müsait Ar. Musāʿid مساعد
Sohbet	T. Dostça, arkadaşça konuşarak hoş bir vakit geçirme, söyleşi (TS). Ar. Grup, cemaat, toplum (TAOAL).	İsim	T. Sohbet Ar. Ṣuḥbet صحبة
Şarkı	T. Tonlama değişiklikleriyle çeşitli duygular uyandıran uyumlu, ezgili insan sesleri dizisi, melodi, müzik parçası (TS). Ar. Bir yön; doğu (TAOAL).	İsim	T. Şarkı Ar. Şarḳī شرقى
Teklif	T. Yapması için birinden bir iş isteme, önerme, öneri, bir şey sunmak (TS). Ar. Görev verme, görevlendirme (TAOAL).	İsim	T. Teklif Ar. Teklīf تكليف

4.1.21.Arapçadan Türkçeye Geçen Yemek ve İçecek ile İlgili Kelimeler:

Kelime	Anlam bilgisi	Dil bilgisel görevi	Ses ve yapısal durumu
Baharat	T. Yiyecek ve içeceklere hoş koku ve tat vermek için kullanılan tarçın, karanfil, zencefil vb. maddeler (TS). Ar. Bazı yiyecek türlerinde tadını ve lezzetini iyileştirmek için kullanılan malzemeler (TAOAL).	İsim	T. Baharat Ar. Bahārāt بهارات
Kahve	T. Bu tozla hazırlanan içecek. Bu çekirdeklerin kavrulup çekilmesiyle elde edilen toz (TS). Ar. Kahve çekirdeğinin kaynatılmasıyla yapılan içecek (TAOAL).	İsim	T. Kahve Ar. Ḳahve قهوة
Karanfil	T. Karanfilgillerden, güzel renkli çiçekler açan bir süs bitkisi, Bu ağacın karanfil yağı elde edilen ve baharat olarak kullanılan, koyu renkli, olan bitki (TS). Ar. Mersingillerden, sıcak ülkelerde kurutulmuş çiçekler için yetiştirilen bir ağaç (TAOAL).	İsim	T. Karanfil Ar. Ḳaranful قرنفل
Kebap	T. Kızartma, çevirme veya kavurma yoluyla hazırlanan her türlü yiyecek, doğrudan doğruya ateşte veya kap içinde susuz olarak pişirilmiş et (TS). Ar. Doğranmış etin kömür üzerinde ızgara yapılması (TAOAL).	İsim	T. Kebap Ar. Kebāb كباب
Muz	T. Bu bitkinin kendine özgü hoş kokulu, tatlı, besleyici, kalın kabuklu, uzun meyvesi (TS). Ar. Şekerli meyveleri için yetiştirilen tek hücreli büyük bir bitkinin ve meyveleri üst üste dizilmiş salkımlar halinde sıcak ülkelerde yetişmesi (TAOAL).	İsim	T. Muz Ar. Mūz موز
Pancar	T. Bu bitkinin şeker elde edilen kalın, etli kökü ve vitamince zengin bir bitki (TS). Ar. Arnavut kavunu familyasına ait bir bitki cinsi, birkaç türü içerir, en önemlilerinden biri şeker pancarıdır. Etli ve sulu kökleri yenir, şeker elde etmek için kullanılması (TAOAL).	İsim	T. Pancar Ar. Pancar بنجر
Salep	T. Bu bitkinin yumru durumundaki köklerinden dövülerek hazırlanan beyaz toz. Bu tozun, şekerli süt veya su ile kaynatılmasıyla yapılan sıcak içecek (TS). Ar. Salepgiller ailesinden bir bitki türü; şekerle tatlandırılan, koyu kıvamlı bir içecek olan salep (TAOAL).	İsim	T. Salep Ar. Saḥleb سحلب
Simit	T. Halka biçiminde, genellikle üzerine susam serpilmiş çörek (TS).	İsim	T. Simit Ar. Semīd صميت

	Ar. Halka şeklinde çörekler, genellikle susam serpilir olarak (TAOAL).		
Zeytin	T. Bu ağacın tazeyken yeşil, sonradan kararan, yüksek besin değeri taşıyan yağlı meyvesi (TS). Ar. Zeytin ailesinden bir zeytin meyve ağacı; meyvelerin tuzlandıktan sonra yenmesi ve onlardan yağ sıkılması (TAOAL).	İsim	T. Zeytin Ar. Zeytūn زيتون

4.1.22.Arapçadan Türkçeye Geçen Kişi adları:

4.1.22.1. Kız İsimleri:

Kelime	**Anlam bilgisi**	**Ses ve yapısal durumu**
Ayşe	T. Rahat ve huzur içinde yaşayan kız; özel isim (TS). Ar. Yaşayan kız, yaşayan kadın, Hz. Peygamber'in eşlerinden birinin adı; özel isim (TAOAL).	T. Ayşe Ar. Āʿişe عائشة
Büşra	T. Müjde, sevinçli haber; özel isim (TS). Ar. Müjdelenen şey, Müjdeciye verilen şey; özel isim (TAOAL).	T. Büşra Ar. Buşrā بشرى
Hatice	T. Erken doğan kız çocuğu; özel isim (TS). Ar. Hz. Hatice: kadınların en iyisi, Hz. Muhammed'in en faziletli eşi; özel isim (TAOAL).	T. Hatice Ar. Ḫatice خديجة
Hüsna	T. Çok, en çok, pek çok güzel; özel isim (TS). Ar. Çok güzel bayan; özel isim (TAOAL).	T. Hüsna Ar. Ḥusne حسنة
Kübra	T. En büyük, çok büyük olan; özel isim (TS). Ar. En büyük olan (TAOAL).	T. Kübra Ar. Kubrā كُبْرَى
Merve	T. Mekke'de hacıların yedi kez gidip geldikleri kutsal dağın adı; özel isim (TS). Ar. Mekke'de Safa Tepesi ile anılan ve Safa ile merve arasındaki sa'y (koşu) ibadeti, haccın ve umrenin ritüellerinden biridir; özel isim (TAOAL).	T. Merve Ar. Merve مروة
Saliha	T. Yetkisi ve hakkı olan, dinin buyruklarına uygun harekette bulunan; özel isim (TS). Ar. Dindar kadın; özel isim (TAOAL).	T. Saliha Ar. Saliḥa صالحة
Seda	T. Ses, yankı; özel isim (TS). Ar. Sesin yankısı; orijinal sesin duyulmasından bir süre sonra duyulur. (TAOAL).	T. Seda Ar. Seda صدى
Şükran	T. Gönül borcu, minnettârlık; özel isim (TS). Ar. Üstün niteliklerini belirtme ve minnettarlığını ve takdirini ifade etme; özel isim (TAOAL).	T. Şükran Ar. Şukran شُكْرَان
Zübeyde	T. Öz, asıl, cevher; özel isim (TS). Ar. Bu isim genellikle kadınlara verilen bir isimdir. Arapça'da "zebid" kökünden türemiştir ve onun anlamı, "bol, bereketli, çokça" (TAOAL).	T. Zübeyde Ar. Zubeyde زُبَيْدة

4.1.22.2. Erkek İsimleri:

Kelime	**Anlam bilgisi**	**Ses ve yapısal durumu**
Abdullah	T. Tanrının kulu; özel isim (TS). Ar. Müminin Allah'a olan inancının özü; özel isim (TAOAL).	T. Abdullah Ar. ʿAʾbdullah عبدالله
Abdülmelik	T. Evrene hükümdar olan Tanrı'nın kulu; özel isim (TS). Ar. Tam yetkiye sahip olan Allah'ın kulu; özel isim (TAOAL).	T. Abdülmelik Ar. ʿAʾbdülmelik عبد الملك
Ahmet	T. Hz. Muhammed'in adlarından biri; özel isim (TS). Ar. Övülmeye değer bir eylem yapmak, Hz. Muhammed'in adlarından biri; özel isim (TAOAL).	T. Ahmet Ar. Aḥmed أحمد
Ali	T. Yüce, ulu, yüksek; özel isim (TS). Ar. En yüksek dereceye sahip olan; en yüksek konuma sahip olan, özel isim (TAOAL).	T. Ali Ar. ʿAʾli على
Asım	T. Günahtan, haramdan çekinen. Namuslu, iffetli; özel isim (TS). Ar. Koruyan ve gözeten; özel isim (TAOAL).	T. Asım Ar. ʿAʾsim عاصم
Aziz	T. Ermiş, Eren, sevgide üstün tutulan; özel isim (TS). Ar. Yüksek değer ve kıymetli olan, ucuzunun aksine; özel isim (TAOAL).	T. Aziz Ar. ʿAʾziz عزيز
Faruk	T. Adaletli, keskin, Hz. Ömer'in lakabı; özel isim (TS). Ar. Hakkı batıldan ayıran kişi; Müminlerin Emiri Hz. Ömer'in (r.a.) lakabı, özel isim (TAOAL).	T. Faruk Ar. Faruḳ فاروق
Hasan	T. Güzel, İyi ve hayırlı iş; özel isim (TS). Ar. İstenilen her neşelendirici olan, güzel; özel isim (TAOAL).	T. Hasan Ar. Ḥasan حسن
İbrahim	T. Hz. İbrahimin adı; özel isim (TS). Ar. Peygamberlerin atası, Allah'ın peygamberi İbrahim Halil; özel isim (TAOAL).	T. İbrahim Ar. İbrāhim إبراهيم
İdris	T. Hz. İdris adı anlamına gelir; özel isim (TS). Ar. Hz. İdris'in adı; özel isim (TAOAL).	T. İdris Ar. İdris إدريس
Kadir	T. Allah'ın adlarından, kudret sahibi, güçlü, kuvvetli; özel isim (TS). Ar. Muazzam güce ve yeteneğe sahip olan; özel isim (TAOAL).	T. Kadir Ar. Ḳadir قدير
Kemal	T. En yüksek değer. Olgunluk, yetkinlik, erginlik, eksiksizlik; özel isim (TS). Ar. Bir şeyin tamamı veya olgunluğunun en iyi hali; özel isim (TAOAL).	T. Kemal Ar. Kemel كمال
Kerem	T. Cömertlik, el açıklığı, bağış; özel isim (TS). Ar. Gönülden veya karşılıksız verme, kolaylıkla ve cömertçe verme (TAOAL).	T. Kerem Ar. Karam كرم
Mehmet	T. Övülmüş, Hz. Muhammed'in adlarından biri; özel isim (TS). Ar. Bir kişinin övüldüğü veya eleştirildiği şey, Hz. Muhammed'in adlarından biri; özel isim (TAOAL).	T. Mehmet Ar. Muḥammed محمد
Murat	T. İstek, dilek, arzu, amaç; özel isim (TS). Ar. Bir hedef,bir maksat, bir amaç ve bir gaye (TAOAL).	T. Murat Ar. Murād مراد

Mustafa	T. Hz. Muhammed'in adlarından; özel isim (TS). Ar. Peygamber Hz. Muhammed'in adlarından biri; özel isim (TAOAL).	T. Mustafa Ar. Muṣtafa مصطفى
Ömer	T. İkinci halife, yaşama, yaşayış, hayat, canlılık; özel isim (TS). Ar. Uzun bir süre yaşayan, ikinci halife olan Hz. Ömer; özel isim (TAOAL).	T. Ömer Ar. ʿOʾmar عمر
Yunus	T. Ilık ve sıcak denizlerde yaşayan etçil memeli hayvan; özel isim (TS). Ar. Yunusun sahibi, Hz. Yunus'un adı anlamına gelir; özel isim (TAOAL).	T. Yunus Ar. Yunis يونس
Yusuf	T. İnleyen, aheden (TS). Ar. Allah bağışlasın, Allah artırsın, Hz. Yusuf adı; özel isim (TAOAL).	T. Yusuf Ar. Yusif يوسف

4.1.23.Arapçadan Türkçeye Geçen Eşya ile İlgili Kelimeler:

Kelime	**Anlam bilgisi**	**Dil bilgisel görevi**	**Ses ve yapısal durumu**
Alet	T. Bir el işini veya mekanik bir işi gerçekleştirmek için özel olarak yapılmış nesne (TS). Ar. Farklı harekete geçirici güçleri, örneğin ısı, buhar ve elektriği, mekanik güçlere dönüştürerek bir işi yerine getiren alet veya cihaz (TAOAL).	İsim	T. Ālet Ar. Ālet ألة
Cep	T. Genellikle bir şey koymaya yarayan, giysinin belli bir yeri açılarak içine yerleştirilen astardan yapılmış parça (TS). Ar. Paranın ve bazı eşyaların konulduğu giysi parçası (TAOAL).	İsim	T. Cep Ar. Ceyb جيب
Defter	T. Genellikle hafif bir kapak içerisinde, yazı yazmak için bir araya tutturulmuş kağıt yaprakları (TS). Ar. Bir şey yazmak amacıyla aynı uzunluk ve genişlikte düzenlenmiş bir dizi kağıt, iki kapak arasında bağlı olan (TAOAL).	İsim	T. Defter Ar. Defter دفتر
Eşya	T. Türlü amaçlarla kullanılan, insan yapısı, taşınabilir cansız nesneler (TS). Ar. Yararlı ve edinilmesi istenen şeyler, yiyecekler, ev mobilyaları, mallar, araçlar ve para gibi (TAOAL).	İsim	T. Eşyā Ar. Eşyāʾ أشياء
Fincan	T. Çay, kahve, vb. sıcak şeyler içmekle kullanılan, genellikle kulplu, porselen veya camdan yapılmış küçük kap (TS). Ar. Seramik gibi küçük bir kupanın veya benzeri şeyin, kahve ve benzeri içecekler içmek için kullanılan bir kap (TAOAL).	İsim	T. Fincan Ar. Fincan فنجان
Harita	T. Coğrafya, tarih, dil, nüfus vb. konularla ilgili yer yüzünün veya bir parçasının, belli	İsim	T. Harita Ar. Ḫarīṭa

	bir orana göre küçültülerek düzlem üzerine çizilen taslağı (TS). Ar. Dünya yüzeyinin tamamının veya bir kısmının doğal veya beşeri özelliklerini, siyasi sınırları ve benzeri şeyleri gösteren, düz bir yüzeye çizilen tasarım (TAOAL).		خريطة
Hediye	T. Armağan (TS). Ar. Bir kişiye duyguları ifade etmek veya özel bir durumda sunulan şey (TAOAL).	İsim	T. Hediye Ar. Hediyye هدية
Kafes	T. Hayvanlar için aralıklı tel, metal veya ağaç çubuklardan yapılmış taşınabilir bölme (TS). Ar. Kuşlar ve bazı hayvanlar için örülmüş kamış ve benzeri malzemelerden yapılan şey (TAOAL).	İsim	T. Kafes Ar. Ḳafes قفص
Kalem	T. Yazma, çizme, vb. işlerde kullanılan çeşitli biçimlerde araç (TS). Ar. Her hangi bir şey yazmak için kullanılan araç (TAOAL).	İsim	T. Kalem Ar. Ḳalem قلم
Kitap	T. ciltli veya ciltsiz olarak bir araya getirilmiş, basılı veya yazılı kağıt yaprakların bütünü. Herhangi bir konuda yazılmış eser (TS). Ar. Kapaklar arasında yazılmış sayfaların bir koleksiyonu, okunabilir ve kağıt üzerinde veya elektronik olarak yayınlanabilir olarak ifade edilir (TAOAL).	İsim	T. Kitap Ar. Kitāb كتاب
Mektup	T. Bir şey haber vermek, sormak, istemek veya duyguları bildirmek için birine çoğunlukla posta yoluyla gönderilen, zarfa konulmuş yazılı kağıt, name (TS). Ar. Bir kişinin başka bir kişiye gönderdiği yazılı metin (TAOAL).	İsim	T. Mektup Ar. Mektūb مكتوب
Mendil	T. Burun ve ter silmekte, el ve yüz kurulamakta kullanılan küçük, kare biçiminde kumaş veya yumuşak, ince kağıt (TS). Ar. Terin silindiği veya suyun kurutulduğu kare şeklindeki pamuklu veya benzeri bir kumaş (TAOAL).	İsim	T. Mendil Ar. Mendīl منديل
Metin	T. Biçim, anlatım ve noktalama özellikleriyle oluşturan basılı veya el yazması parça, tekst (TS). Ar. Yazarın orijinal olarak yazdığı parça (TAOAL).	İsim	T. Metin Ar. Metn متن
Sabun	T. Kirli ve yağlı şeyleri temizlemekte kullanılan, türlü yağlarla alkaliler birleştirilerek yapılan madde (TS).	İsim	T. Sabun Ar. Ṣābūn صابون

	Ar. Yağ asitleri ve bazı alkalilerden oluşan, köpüğü temizlik ve yıkamada kullanılan bileşik (TAOAL).		
Sayfa	T. Üzerine yazı yazılan veya basılan bir kâğıt yaprağın iki yüzünden her biri, sahife (TS). Ar. Bir şeyin yüzü ve tarafı (TAOAL).	İsim	T. Sayfa Ar. Ṣaḥīfe صحيفة
Şemsiye	T. Genellikle açılıp kapanabilen, yağmur ve güneşten korunmak için kullanılan, su geçirmez kumaştan yapılmış taşınabilir eşya; güncek (TS). Ar. Güneşten, yağmurdan ve benzerlerinden koruyan şey (TAOAL).	İsim	T. Şemsiye Ar. Şemsiyye شمسية
Şey	T. Madde, eşya, söz, olay, iş, durum, vb'nin yerine kullanılan, belirsiz anlamda bir söz (TS). Ar. Var olan ve aynı zamanda hayal edilen ve hakkında bilgi verilen şey (TAOAL).	İsim	T. Şey Ar. Şeyʾ شيئ
Zarf	T. Kap, kılıf, sarma, içine mektup veya başka kağıtlar konulan kağıttan kese (TS). Ar. Mektup, resmî belgeler veya önemli evrakların konulduğu şey (TAOAL).	İsim	T. Zarf Ar. Ẓarf ظرف

4.1.24. Arapçadan Türkçeye Geçen Somut Kelimeler:

Kelime	Anlam bilgisi	Dil bilgisel görevi	Ses ve yapısal durumu
Cevap	T. Bir soruya, bir isteğe, bir söz, bir davranış veya yazıya verilen karşılık, yanıt (TS). Ar. Soruya, duaya, iddiaya, mesaja, itiraza ve benzerlerine yanıt olan şey (TAOAL).	İsim	T. Cevāp Ar. Cevāb جواب
Haber	T. Bir olay, bir olgu üzerine edinilen bilgi (TS). Ar. Sözlü veya yazılı olarak aktarılan ve anlatılan şey, doğru veya yanlış olabilecek bir ifade (TAOAL).	İsim	T. Haber Ar. Ḫaber خبر
Hareket	T. Bir cismin durumunun ve yerinin değişmesi, devinim, aksiyon, davranış, tutum (TS). Ar. Bir cismin bir yerden başka bir yere geçmesi; hareketsizliğin zıttı (TAOAL).	İsim	T. Hareket Ar. Ḥareket حركة
Hata	T. Yanılış, kusur, yanılma, günah (TS). Ar. Kasıtlı olmayan eylem; doğrunun zıttı (TAOAL).	İsim	T. Hata Ar. Ḫaṭaʾ خطأ
İfade	T. Anlatım, deyiş, söyleyiş (TS). Ar. Söz, hareket, eylem veya davranışla açıklama ve ifşa etme (TAOAL).	İsim	T. İfāde Ar. İfāde إفادة

İkram	T. Konuğu ağırlama, sunulan şey (TS). Ar. Gelenleri ağırlamak amacıyla bir şeyi verme veya sunma (TAOAL).	İsim	T. İkrām Ar. İkrām إكرام
İnsan	T. Toplum hâlinde bir kültür çevresinde yaşayan, düşünme ve konuşma yeteneği olan canlı (TS). Ar. Düşünen canlı varlık (TAOAL).	İsim	T. İnsān Ar. İnsān إنسان
Kayıt	T. Bir yere mal ederek deftere geçirme, Bir yazının, bir hesabın tarih, numara vb.nin veya kopyasının bir yerde yazılı bulunması (TS). Ar. Bir kağıda, deftere veya kitaba yazma ve belgeleme (TAOAL).	İsim	T. Kayıt Ar. Ḳayd قيد
Tarif	T. Tanım, Bir işin yapılış yöntemini açıklama ve belirtme (TS). Ar. Bir şeyin özelliklerini belirterek tanımlama (TAOAL).	İsim	T. Tarif Ar. Taʿrīf تعريف
Ziyaret	T. Birini veya bir yeri görmeye, biriyle görüşmeye gitme, görüşme (TS). Ar. Belli bir kişiye veya yere belirli bir amaçla gitme (TAOAL).	İsim	T. Ziyāret Ar. Ziyāret زيارة

4.1.25. Arapçadan Türkçeye Geçen Soyut Kelimeler:

Kelime	Anlam bilgisi	Dil bilgisel görevi	Ses ve yapısal durumu
Bekâr	T. Evlenmemiş kimse (TS). Ar. Evlenmemiş erkek veya bayan (TAOAL).	İsim	T. Bekâr Ar. Bekār بكر
Davet	T. Çağrı, çağırma, yemekli toplantı (TS). Ar. Yeme veya içme için davet edilen şey (TAOAL).	İsim	T. Davet Ar. Daʿvet دعوة
Fal	T. Geleceği öğrenmek, şans ve kısmeti anlamak amacıyla oyun kağıdı, kahve telvesi, el ayası vb. ne bakarak anlam çıkarma, bakı (TS). Ar. Sevinçle karşılanan bir söz veya eylem, bazen hoş olmayan şeylerde de kullanılabilir, astrologların belirli bir gezegenin yükselişi ile ilgili olayları önceden haber verdiği şey (TAOAL).	İsim	T. Fāl Ar. Fāl فال
Fark	T. Benzer şeyleri birbirinden ayıran özellik, başkalık, ayrım (TS). Ar. Şeylerin farklılık göstermesi ve çeşitlenmesi, bir kişiyi veya bir şeyi diğerlerinden ayıran özellik (TAOAL).	İsim	T. Fark Ar. Farḳ فرق
Fayda	T. Yarar (TS). Ar. İnsanın istediği şeye ulaşması için yararlı olan şey (TAOAL).	İsim	T. Fāyda Ar. Fāʾide فائدة

Fikir	T. Düşünce (TS). Ar. Bilinmeyene ulaşmak için bilinen üzerinde akıl kullanma (TAOAL).	İsim	T. Fikir Ar. Fikr فكر
Hatıra	T. Anı (TS). Ar. Geçmiş deneyimlerden veya olaylardan akla gelen her şey (TAOAL).	İsim	T. Hātıra Ar. Ḫāṭira خاطرة
Hayal	T. Zihinde tasarlanan, canlandırılan ve gerçekleşmesi özlenen şey, imge, hülya (TS). Ar. Uyuyanın uykusunda gördüğü şey, bir kişinin gerçekleştirmeyi veya elde etmeyi arzu ettiği şey (TAOAL).	İsim	T. Hayāl Ar. Ḫayāl خيال
Hayat	T. Yaşam, yaşantı (TS). Ar. Büyüme, hayatta kalma ve yararlanma (TAOAL).	İsim	T. Hayāt Ar. Ḥayāt حياة
Hedef	T. Yapılması tasarlanan iş, amaç, ulaşılacak son nokta (TS). Ar. Ulaşılması arzulanan bir amaç veya maksat (TAOAL).	İsim	T. Hedef Ar. Hedef هدف
İhtiyaç	T. Gereksinim, güçlü istek (TS). Ar. İnsanın eksik olduğu ve aradığı şey (TAOAL).	İsim	T. İhtiyāç Ar. İḥtiyāc احتياج
İptal	T. Yararlıktan, kullanıştan kaldırma, silme, bozma (TS). Ar. Bir şeyin durdurulması ve gerçekleşmemesi (TAOAL).	İsim	T. İptāl Ar. İbṭāl إبطال
İzin	T. Bir şey yapmak için verilen veya alınan özgürlük, müsaade, ruhsat, icazet, mezuniyet (TS). Ar. Bir şeyin onaylanması hakkında bilgilendirme, bir şeyin yapılmasına izin veren, sözlü veya yazılı onay veya ruhsat (TAOAL).	İsim	T. İzin Ar. İẕn إذن
Keyif	T. Canlılık, tasasızlık, iç rahatlığı, rahat, huzur, afiyet, zevk (TS). Ar. Temel duygusal durumlardan biri olan ve tanımlanması zor bir ruh hali olan, rahatlık hissi ile ayırt edilen ve acının karşıtı olan maddi ve manevi durum (TAOAL).	İsim	T. Keyif Ar. Keyf كيف
Kuvvet	T. Güç, zor, takat, cebir (TS). Ar. Yetenek ve enerji; ağır işlerde çalışabilme becerisi (TAOAL).	İsim	T. Kuvvet Ar. Ḳuvvet قوة
Lezzet	T. Ağız yoluyla alınan tat (TS). Ar. Bir şeyin tadı (TAOAL).	İsim	T. Lezzet Ar. Leẕẕet لذة
Nihayet	T. Son, sonunda (TS). Ar. Bir şeyin amacı ve sonu, bir işin veya benzeri bir şeyin son kısmı ya da tamamlanması (TAOAL).	İsim	T. Nihāyet Ar. Nihāyet نهاية

Şiddet	T. Bir hareketin, bir gücün derecesi, yeğinlik, sertlik, kaba güç (TS). Ar. Katlanması zor olan durum (TAOAL).	İsim	T. Şiddet Ar. Şiddet شدة
Şikâyet	T. Hoşnutsuzluk belirten söz veya yazı, sızlanma, sızıltı, yakıntı (TS). Ar. Şikayet etmek ve sıkıntı ile acı çektiğini göstermek, kendisini mağdur hisseden bir kişinin yazılı, sözlü veya elektronik olarak ileri sürdüğü iddia (TAOAL).	İsim	T. Şikâyet Ar. Şikāyet شكاية
Takip	T. Yetişmek, yakalamak veya bulmak amacıyla birinin veya bir şeyin arkasından gitme, izleme (TS). Ar. Bir işe veya göreve bağlılık, onu sürdürme, birinin ardından gelme (TAOAL).	İsim	T. Takip Ar.Taʿḳīb تعقيب
Taksit	T. Bir borcun belli zamanlarda ödenmesi gerekli olan parçalarından her biri (TS). Ar. Bir şeyi belirli zamanlarda belirli parçalara ayırmak, bir miktarın düzenli aralıklarla ödenen kısmı (TAOAL).	İsim	T. Taksit Ar. Taḳsīṭ تقسيط
Tavsiye	T. Öğütleme, yol gösterme, referans (TS). Ar. Birinin dikkatini çekmek ve uygulaması için önerilen bir öneri, faydalı olanı yönlendirme ve rehberlik, zarardan kaçınma (TAOAL).	İsim	T. Tavsiye Ar. Tavṣiye توصية
Tecrübe	T. Deneyim, görgü (TS). Ar. Bir sonucu ortaya çıkarmak için ilk olarak yapılan ve bir eksikliği tespit etmek ve onarmak için yapılan şey (TAOAL).	İsim	T. Tecrübe Ar. Tecribe تجربة
Tercih	T. Yeğleme (TS). Ar. Bir grubun içinden bir kişi veya şeyin seçilmesi (TAOAL).	İsim	T. Tercih Ar. Tercīḥ ترجيح
Zarar	T. Bir şeyin, bir olayın yol açtığı çıkar kaybı veya olumsuz, kötü sonuç, dokunca, ziyan, mazarrat (TS). Ar. Bir kişiye veya bir şeye zarar veren şey, hasar (TAOAL).	İsim	T. Zarar Ar. Żarar ضرر

4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Bu çalışmada, "ULUTÖMER Türkçe Öğretim Seti A1 Ders Kitabı'nda Mısır Arapçasına giren Türkçe kökenli kelimeler var mıdır?" sorusu, araştırmanın ikinci sorusunu oluşturmaktadır. Soruda belirtildiği gibi, hem dinî hem tarihî hem de kültürel yaşam etkileşimi sonucunda binlerce Arapça kökenli kelimenin Türkçeye girdiği gibi, çok sayıda Türkçe kelimenin de Arapçaya girdiği ve günümüze kadar Arapçada kullanıldığı bilinmektedir. ULUTÖMER Türkçe Öğretim Seti A1 Ders Kitabı'nda yer alan üniteler analiz edildikten sonra Arapçada kullanılan Türkçe kökenli kelimeler tespit edilip sınıflandırılmıştır. A1 ders kitabında

bulunan bu kelimelerin anlamaları, telâffuzları, uğradığı değişiklikler tespit edilmiştir. Aşağıda Arapçada kullanılan Türkçe kökenli kelimeler şunlardır:

4.2.1.Türkçeden Arapçaya Geçen Ulaşım ile İlgili Kelimeler:

Kelime	Anlam bilgisi	Dil bilgisel görevi	Ses ve yapısal durumu
T. Araba	T. Tekerlekli, motorlu veya motorsuz her türlü kara taşıtı (TS). Ar. Benzin veya gaz ile çalışan, hızlı giden, yolcu veya yük taşımada kullanılan motorlu araç (TAOAL).	İsim	T. Araba Ar. ʿAʾrabiye عربية

4.2.2. Türkçeden Arapçaya Geçen Unvan ile İlgili Kelimeler:

Kelime	Anlam bilgisi	Dil bilgisel görevi	Ses ve yapısal durumu
Bey	T. Erkek adlarından sonra kullanılan saygı sözü (TS). Ar. Bazı ülkelerde şerefli bireylere hitap etmek için kullanılan bir onur unvanı (TAOAL).	İsim	T. Bey Ar. Bih بيه
Hanım	T. Kız ve kadınlara verilen unvan, bayan (TS). Ar. Kadına hitap etmek veya resmi durumlardan bahsetmek için kullanılan saygı ifadesi (TAOAL).	İsim	T. Hanım Ar. Hanim هانم
Paşa	T. Osmanlı devleti zamanında yüksek sivil memurlara ve albaydan üstün rütbede bulunan askerlere verilen unvan (TS). Ar. Türkiye ve ona bağlı ülkelerde kullanılan bir şeref unvanı (TAOAL).	İsim	T. Paşa Ar. Başa باشا

4.2.3. Türkçeden Arapçaya Geçen Aile ile İlgili Kelimeler:

Kelime	Anlam bilgisi	Dil bilgisel görevi	Ses ve yapısal durumu
Abla	T. Bir kimsenin kendisinden büyük olan kız kardeşi, büyük kız kardeş gibi saygı ve sevgi gösterilen kız veya kadın (TS). Ar. Konuşma dilinde diğer kardeşlerinden daha yaşlı olan kız kardeş (TAOAL).	İsim	T. Abla Ar. A'bla أبلة
Ağabey (Abi)	T. Büyük erkek kardeş, saygı ve sevgi göstermek üzere yaşça büyük olan erkeklere söylenen bir seslenme sözü (TS). Ar. Konuşma dilinde diğer kardeşlerinden daha yaşlı olan erkek kardeş (TAOAL).	İsim	T. Ağabey (Abi) Ar. Ebih أبيه
Baba	T. Çocuğu olan erkek, peder (TS). Ar. Aile reisi ve eşiyle birlikte ailenin kurucusu, çocukların babası (TAOAL).	İsim	T. Baba Ar. Baba بابا

4.2.4.Türkçeden Arapçaya Geçen Ev ile İlgili Kelimeler:

Kelime	Anlam bilgisi	Dil bilgisel görevi	Ses ve yapısal durumu
Oda	T. Evin veya herhangi bir yapının oturma, çalışma, yatma gibi işlere yarayan bir veya birden fazla çıkışı olan bölmesi (TS). Ar. Evin en üst katında bulunan oda veya genel olarak oda (TAOAL).	İsim	T. Oda Ar. Oda أوضة

4.2.5. Türkçeden Arapçaya Geçen Eşya ile İlgili Kelimeler:

Kelime	Anlam bilgisi	Dil bilgisel görevi	Ses ve yapısal durumu
Boya	T. Renk vermek, dış etkilerden korumak için eşyanın üzerine sürülen veya içine katılan renkli madde (TS). Ar. Boya ve ilaçlardan yapılmış, bir şeye renk eklemek veya rengini değiştirmek için kullanılan madde (TAOAL).	İsim	T. Boya Ar. Buye بوية
Köprü	T. Her hangi bir engelle ayrılmış iki yakayı birbirine bağlayan veya trafik akımının, başka bir trafik akımını kesmeden üstlen geçmesini sağlayan ahşap, kâgir, beton veya demir yapı (TS). Ar. Bir engelle ayrılmış iki yer arasından geçmek için üzerinden geçilen köprü veya benzeri yapılar (TAOAL).	İsim	T. Köprü Ar. Kobri كوبرى

4.2.6. Türkçeden Arapçaya Geçen Giyim-Kuşam ve Aksesuar ile İlgili Kelimeler:

Kelime	Anlam bilgisi	Dil bilgisel görevi	Ses ve yapısal durumu
Çanta	T. Hafif malzemeden yapılıp büyüklüğüne göre para, evrak, yiyecek vb. koyup taşımaya yarayan kap (TS). Ar. Eşya ve erzakın konulduğu şey (TAOAL).	İsim	T. Çanta Ar. Şanṭa شنطة
Çizme	T. Koncu diz kapaklarına kadar çıkan bir ayakkabı türü (TS). Ar. Ayakkabı veya ayak giyimi (TAOAL).	İsim	T. Çizme Ar. Cezme جزمة

4.2.7. Türkçeden Arapçaya Geçen Yiyecek ile İlgili Kelimeler:

Kelime	Anlam bilgisi	Dil bilgisel görevi	Ses ve yapısal durumu
Kivi	T. Kahverengi tüylü kabuğu soyularak yenen yeşil renkli, sulu, c vitamini bakımından zengin meyve (TS). Ar. Yenen yeşil renkli olan meyve (TAOAL).	İsim	T. Kivi Ar. Kivi كيوى

Sucuk	T. Şişirilip kurutulmuş bağırsak içine baharlı et kıyması doldurularak yapılan bir yiyecek türü (TS). Ar. İçine kıyma doldurulan bir tür yemek veya dolma (TAOAL).	İsim	T. Sucuk Ar. Sucuḳ سجق

4.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgu ve Yorumlar

"ULUTÖMER Türkçe Öğretim Seti A1 Ders Kitabı'nda Türkçe ve Mısır Arapçasında kullanılan ortak uluslararası kelimeler var mıdır?" sorusu, araştırmanın üçüncü sorusunu oluşturmaktadır. Çeşitli etkenlerin etkisiyle Türklerin geniş çapta yayılması neticesinde farklı milletlerle temasa geçmişlerdir. Türkler bu temaslar sonucunda Çince, Fransızca, İngilizce, Rusça, Urduca ve Farsça gibi birçok dille etkileşimde bulunmuşlardır. Türkçeden diğer dillere kelimeler geçtiği gibi, diğer dillerden de Türkçeye kelimeler girmiştir. Avrupa devletlerinin üç kıtaya yayılmış olan Osmanlı İmparatorluğu ile yürüttüğü ticari ve diplomatik ilişkiler, söz konusu elçiliklerde görev yapan kişiler ve tercümanlar aracılığıyla Türkçenin yabancı dil olarak öğrenilmesini zorunlu hale getirmiştir (Ağıldere, 2010, s. 1669-1873). Bu durum, Türkçenin bir yandan konuşulan ana dil, diğer yandan ise dünya genelinde öğrenilen bir yabancı dil olarak işlev gördüğünü göstermektedir (Güzel ve Barın, 2013). Ayrıca, Mısır'ın tarih boyunca İngiliz ve Fransız yönetimi altında bulunmasından dolayı, Mısır Arapçasına doğal olarak birçok uluslararası kelimenin girdiği görülmektedir. Sonuç olarak, hem Mısır Arapçasında hem de Türkçede ortak uluslararası kelimelerin kullanıldığı ve günümüze kadar kullanımın sürdüğü görülmektedir. ULUTÖMER Türkçe Öğretim Seti A1 Ders Kitabı'ndan elde edilen ortak uluslararası kelimelerin Mısır Arapçasında ve Türkiye Türkçesindeki anlamları, telaffuzları ve uğradıkları değişiklikler belirlenerek tespit edilip sınıflandırılmıştır. Bunlar şu şekildedir:

4.3.1. Batıdan Gelen Zaman ile İlgili Kelimeler:

Kelime	**Anlam bilgisi**	**Dil bilgisel görevi**	**Ses ve yapısal durumu**
Ağustos	T. Yılın sekizinci ayı (TS). Ar. Miladi takvimin sekizinci ayının, Temmuz'dan önce gelmesi ve Eylül'den sonra gelmesi (TAOAL).	İsim	Lat. *augustus* > T. Ağustos Ar. Auğusṭus أغسطس

4.3.2. Batıdan Gelen Hayvan Âlemi İlgili Kelimeler:

Kelime	**Anlam bilgisi**	**Dil bilgisel görevi**	**Ses ve yapısal durumu**

Panda	T. Avustralya ile Himalaya ormanlarında yaşayan, siyah beyaz renkli otçul olan bir hayvan (TS). Ar. Büyük bir ayıya benzeyen, beyaz ve siyah renkte çok nadir bir hayvan (TAOAL).	İsim	Fr. *panda* > T. Panda Ar. Bende باندا

4.3.3. Batıdan Gelen Ulaşım ile İlgili Kelimeler:

Kelime	**Anlam bilgisi**	**Dil bilgisel görevi**	**Ses ve yapısal durumu**
Garaj	T. Otomobil vb. taşıtların konulduğu üstü örtülü yer, arabalık (TS). Ar. Aracın korunduğu ve park edildiği özel bir yer (TAOAL).	İsim	Fr. *garage* > T. Garaj Ar. Garaj جراج
Helikopter	T. Dar yerlerde de kullanılabilen, tepeden pervaneli, uçan taşıt (TS). Ar. Helikopter; küçük bir boyuta sahip, uçuşunu pervane kullanarak gerçekleştiren, dikey olarak kalkıp inen ve pistlere ihtiyaç duymayan bir uçak (TAOAL).	İsim	Fr. *hélicoptère* > T. Helikopter Ar. Hilikobtar هليكوبتر
Metro	T. Ulaşımı yerin altında sağlayan tren, yer altı treni (TS). Ar. Yer altında veya üstünde donatılmış tünellerde ilerleyen elektrikli tren (TAOAL).	İsim	Fr. *métro* > T. Metro Ar. Metro مترو
Motosiklet	T. 125 santimetre küpten büyük olan, iki tekerlekli motorlu taşıt, motor (TS). Ar. Farklı hareketli güçleri, örneğin ısı, buhar ve elektriği mekanik güçlere dönüştüren iki veya üç tekerlikli bir cihaz (TAOAL).	İsim	Fr. *motocyclette* > T. Motosiklet Ar. Motosikil موتوسيكيل
Otobüs	T. Yolcu taşıyan, motorlu büyük taşıt (TS). Ar. Benzin veya benzeri yakıt türleriyle çalışan geniş bir kamu taşıtı (TAOAL).	İsim	Fr. *autobus* > T. Otobüs Ar. Otobis اتوبيس

4.3.4.Batıdan Gelen Unvan ile İlgili Kelimeler:

Kelime	**Anlam bilgisi**	**Dil bilgisel görevi**	**Ses ve yapısal durumu**
Efendi	T. Günümüzde bey unvanından farklı olarak özel adlardan sonra kullanılan ikinci derecede bir unvan (TS). Ar. Onur unvanı, anlamı: Efendi. Osmanlıların Mısır'ı yönettiği dönemden yaygınlaşmıştır ve 20. yüzyıl ortalarında kaldırılmıştır olarak ifade edilen bir unvan (TAOAL).	İsim	Yun. *ephéndi* > T. Efendi Ar. Efendi أفندى

4.3.5. Batıdan Gelen Elbise ve Takı ile İlgili Kelimeler:

Kelime	Anlam bilgisi	Dil bilgisel görevi	Ses ve yapısal durumu
Bot	T. Uzun konçlu, kapalı ayakkabı (TS). Ar. Uzun ve kapalı ayakkabı veya çizme (TAOAL).	İsim	Fr. *boat* > T. Bot Ar. But بوت
Ceket	T. Erkeklerin ve kadınların giydiği, genellikle önden düğmeli, kollu üst giysisi (TS). Ar. Yün veya benzeri kalın bir kumaştan yapılan, soğuktan korunmak için giysi üzerine giyilen kalın bir manto veya cübbe (TAOAL).	İsim	Fr. *jaquette* > T. Ceket Ar. Ceket جاكيت
Mayo	T. Deniz, göl, havuz vb. yerlere girerken veya güneşlenirken giyilen, tek parçadan oluşan giyisi (TS). Ar. Deniz için özel olarak tasarlanmış mayo veya yüzme kostümü olarak (TAOAL).	İsim	Fr. *maillot* > T. Mayo Ar. Meyo مايو
Palto	T. Soğuk havalarda öbür giyeceklerin üstüne giyilen kalın kumaştan giysi (TS). Ar. Soğuktan veya yağmurdan korunmak için giysinin üzerine giyilen dış giysi parçası (TAOAL).	İsim	Fr. *paletot* > T. Palto Ar. Balṭo بلطو
Pantolon	T. Belden başlayan ve genellikle paçaları ayak bileklerine kadar inen giyecek (TS). Ar. Göbek ve dizleri örten bir kıyafet (TAOAL).	İsim	Fr. *pantalon* > T. Pantolon Ar. Banṭalon بنطلون
Pijama	T. İki parçadan oluşan yatak giysisi (TS). Ar. İki parçadan oluşan gecelik; gömlek ve pantolon (TAOAL).	İsim	Fr. *pyjama* > T. Pijama Ar. Bijeme بيجامة
Süveter	T. Genellikle altına gömlek veya bluz giyilen kolsuz kazak (TS). Ar. Üst vücudun yarısını örten ve gömlek gibi şeylerin üstüne giyilen giysi parçası (TAOAL).	İsim	İng. *sweater* > T. Süveter Ar. Suviter سويتر
Tişört	T. Genellikle kısa kollu, pamuklu spor giysi (TS). Ar. Vücudu tamamen kaplayan giysi, genellikle ceketin altında giyilen ince bir kıyafet (TAOAL).	İsim	İng. *tee-shirt* > T. Tişört Ar.Tişirt تيشرت

4.3.6. Batıdan Gelen Sanat ile İlgili Kelimeler:

Kelime	Anlam bilgisi	Dil bilgisel görevi	Ses ve yapısal durumu
Film	T. Sinemalarda gösterilen eser (TS).	İsim	Fr. *film* > T. Film

	Ar. Resimli veya belgesel bir film, Bir hikaye anlatan bir dizi hareketli resim, sinemada, televizyonda veya başka bir cihazda izlenen bir eser (TAOAL).		Ar. Film فيلم
Gitar	T. Genellikle ahşap gövdeli, telleri parmakla çekilerek veya pena ile vurularak çalınan bir telli çalgı (TS). Ar. Yunanlılar zamanında popüler olan, küçük bir arp şeklinde telli bir müzik aleti; üçgen bir çerçevesi var, telleri dikey olarak geriliyor, çalgıcı tarafından taşınıyor ve tellerine vurarak ses çıkarıyor olarak ifade edilir (TAOAL).	İsim	Fr. *guitare* > T. Gitar Ar. Citar جيتار
Klasik	T. Üzerinden çok zaman geçtiği hâlde değerini yitirmeyen, türünde örnek olarak görülen eser (TS). Ar. Özgünlük özelliklerini gösteren, denge, ölçülülük ve uyumla karakterize edilen bir nitelik (TAOAL).	İsim	Fr. *classique* > T. Klasik Ar. Klasik كلاسيك
Komedi	T. Güldürü, gülmeye neden olan olay veya olaylar (TS). Ar. Neşe veren ve güldüren olaylar ve durumlar (TAOAL).	İsim	Fr. *comédie* > T. Komedi Ar. Komidi كوميدى
Müzik	T. Bu biçimde düzenlenmiş seslerden oluşan eserlerin okunması veya çalınması. Birtakım duygu ve düşünceleri belli kurallar çerçevesinde uyumlu seslerle anlatma sanatı (TS). Ar. Çalgı çalma sanatına verilen isim (TAOAL).	İsim	Far. *musique* > T. Müzik Ar. Musiḳa موزيك
Piyano	T. Klavyeli, telli, değişik tuşlara basılarak çalınan ağır ve büyük çalgı (TS). Ar. Tam uyumlu veya armonik bir müzik aleti, tuşlarına parmaklarla basılarak çalınır olarak ifade edilir (TAOAL).	İsim	İt. *piano* > T. Piyano Ar. Biyano بيانو

4.3.7. Batıdan Gelen Mekân ile İlgili Kelimeler:

Kelime	**Anlam bilgisi**	**Dil bilgisel görevi**	**Ses ve yapısal durumu**
Banka	T. Bankacılık işleminin yapıldığı yapı (TS). Ar. Kredi ve borç verme işlemlerini yapan kuruluş (TAOAL).	İsim	İt. *banca* > T. Banka Ar. Benk بنك
Kafe	T. İçecek ve hafif yiyeceklerin yiyeceklerin satıldığı, bazılarında kapı önlerinde oturacak yerlerin bulunduğu ayak üstü yiyecek yerleri (TS). Ar. İnsanların buluştuğu ve kahve, çay gibi içecekleri ücret karşılığında içtikleri	İsim	Fr. *cafe* > T. Kafe Ar. Kafe كافية

	kamuya açık yer (TAOAL).		
Kafeterya	T. Çay, kahve, vb. içeceklerle bazı yiyeceklerin satıldığı yer (TS). Ar. Yemek ve içecek için eğlence mekanı (TAOAL).	İsim	İng. *cafeteria* > T. Kafeterya Ar. Kafiterye كافيتريا
Kantin	T. Kışla, fabrika, okul, vb. yerlerde yiyecek ve içecek maddelerinin satıldığı yer (TS). Ar. Bazı kurumlarda içeceklerin ve yiyeceklerin satıldığı yer veya yemek yendiği yer (TAOAL).	İsim	Fr. *cantine* > T. Kantin Ar. Kentin كانتين
koridor	T. Bir yapıya girmeyi sağlayan veya odaları birleştiren genellikle dar geçit, geçenek (TS). Ar. Kapı ile ev arasında bulunan giriş; uzun koridor, antre (TAOAL).	İsim	Fr. *corridor* > T. koridor Ar. koridor كوريدور
Market	T. Özellikle her türlü yiyecek maddesinin, ev, büro, mağaza vb. Yerlere ait gereçlerin satıldığı dükkan (TS). Ar. Alışveriş yapmak ve bazı hizmetler almak için geniş bir yer, eşyaların ve malların alım satım için getirildiği yer. (TAOAL).	İsim	İng. *market* > T. Market Ar. Market, markt ماركت
Otel	T. Yolcu ve turistlere geceleme, konaklama imkânı sağlamak amacıyla kurulmuş işletme (TS). Ar. Yabancılar, turistler ve yolcular için geçici konaklama yeri (TAOAL).	İsim	Fr. *hôtel* > T. Otel Ar. Otel أوتيل
Sinema	T. Film göstermeye yarayan özel bir makineyle görüntülerin beyaz perdeye yansıtıldığı salon veya yapı (TS). Ar. Filmlerin izleyicilere gösterildiği yer (TAOAL).	İsim	Fr. *cinéma* > T. Sinema Ar. Sinime سينما
Tiyatro	T. Dram, komedi, vodvil vb. edebiyat türlerinin oynadığı yer (TS). Ar. Tiyatronun oynandığı yer (TAOAL).	İsim	İt. *teatro* > T. Tiyatro Ar. Tiyetro تياترو

4.3.8. Batıdan Gelen Tıp ile İlgili Kelimeler:

Kelime	**Anlam bilgisi**	**Dil bilgisel görevi**	**Ses ve yapısal durumu**
Antibiyotik	T. Bir mikroorganizmayı öldürmek veya çoğalmasını durdurmak için çeşitli mikroorganizmalar aracılığıyla kimyasal olarak veya sentez yoluyla elde edilen kimyasal madde (TS). Ar. Bakterileri öldüren veya çoğalmalarını engelleyen ilaç (TAOAL).	İsim	Fr. *antibiotique* > T. Antibiyotik Ar. Entibeyotik أنتبيوتيك

Diyet	T. Sağlığı korumak veya düzeltmek amacıyla uygulanan beslenme düzeni, perhiz, rejim (TS). Ar. Yemek tüketimini azaltma ve zararlı gıdalardan kaçınma (TAOAL).	İsim	Fr. *diéte* > T. Diyet Ar. Dayit, dayt دايت
Krem	T. Tene yumuşaklık vermek veya güneş, yağmur vb. diş etkilerden korunmak için sürülen koyu kıvamlı madde (TS). Ar. Yara üzerine sürülen yumuşak bir kaplama veya cilde masaj yapmak için kullanılan bir madde (TAOAL).	İsim	Fr. *créme* > T. Krem Ar. Krem كريم
Reçete	T. Üzerinde dokturun hastası için gerekli gördüğü ilaçlarla, bunların kullanılış biçimleri yazılı olan kağıt (TS). Ar. Doktorun hastaya ihtiyacı olan ilaçları ve nasıl kullanılacağını yazdığı bir kağıt (TAOAL).	İsim	İt. *ricetta* > T. Reçete Ar. Ruşite روشتة
Rejim	T. Diyet (TS). Ar. Yemek tüketimini azaltma ve zararlı gıdalardan kaçınma (TAOAL).	İsim	Fr. *régime* > T. Rejim Ar. Rijim ريجيم
Virüs	T. Hastalık yapıcı, bakterilerden daha küçük, yaşamak için bir başka hücrenin içine girmek zorunda olan ve ancak elektron mikroskobunda görülebilen parazit (TS). Ar. Gözle görülemeyen, hastalığa sebep olan küçük bir organizma (TAOAL).	İsim	Fr. *virüs* > T. Virüs Ar.Veyres فيروس

4.3.9. Batıdan Gelen Ev ile ilgili Kelimeler:

Kelime	**Anlam bilgisi**	**Dil bilgisel görevi**	**Ses ve yapısal durumu**
Balkon	T. Bir yapının genellikle dışarıya çıkmış, çevresi duvar veya parmaklıkla çevirli bölümü (TS). Ar. Evden dışarıda, çevresini gözlemlemek için inşa edilmiş en yüksek yapı (TAOAL).	İsim	Fr. *balcon* > T. Balkon Ar. Balkon, balkone بلكون بلكونة
Banyo	T. Yapılarda, içinde yıkanılan bölüm. Banyo küvetinde yıkanma işi (TS). Ar. Yıkanma ve duş alma yeri (TAOAL).	İsim	İt. *bagno* > T. Banyo Ar. Banyo بانيو
Duş	T. Temizlik veya tedavi amacıyla suyu yüksekten üzerine doğru püskürtme yoluyla yıkanma (TS). Ar. Yıkanmak için su akıtılan delikli bir araç (TAOAL).	İsim	Fr. *douche* > T. Duş Ar. Duş دش
Fırın	T. Elektrik, tüp gaz ve doğal gazla çalışan, yiyecekleri pişirmeye veya ısıtmaya yarayan alet (TS).	İsim	Yun. *fóurnos* > T. Fırın Ar. Furn

	Ar. Yiyecekleri pişirmek veya ısıtmak için kullanılan, genellikle ocağın bir parçası olan, kapısı olan kapalı bölme (TAOAL).		فرن
Kanepe	T. Birkaç kişinin oturabileceği genişlikte koltuk, çekyat (TS). Ar. Geniş ve rahat bir koltuk (TAOAL).	İsim	Fr. *canapé* > T. Kanepe Ar. Kenebe كنبه
Salon	T. Bir evde konukları ağırlamakta kullanılan en geniş oda (TS). Ar. Evin odalarının ve koridorlarının açıldığı giriş alanı (TAOAL).	İsim	Fr. *salon* > T. Salon Ar. Salon صالون
Telefon	T. Konuşmaları ileten ve yansıtan düzenek (TS). Ar. Konuşmanın iletilip duyulduğu araç, konuşan kişiyi görmeksizin sesin duyulduğu araç (TAOAL).	İsim	Fr. *téléphone* > T. Telefon Ar. Tilifon تليفون
Televizyon	T. Vericiden iletilen dalgaların görüntü ve ses olarak görünmesini ve duyulmasını sağlayan aygıt, televizyon alıcısı (TS). Ar. Elektromanyetik dalgalarla yayınlanan görüntü ve sesleri alıp televizyon ekranında gösteren ve ileten cihaz (TAOAL).	İsim	Fr. *télévision* > T. Televizyon Ar. Tilivizyon تليفزيون

4.3.10. Batıdan Gelen Meslek ile İlgili Kelimeler:

Kelime	**Anlam bilgisi**	**Dil bilgisel görevi**	**Ses ve yapısal durumu**
Doktor	T. Hekim (TS). Ar. Hastaları ve benzerlerini tedavi eden; tıp uzmanı olan (TAOAL).	İsim	Fr. *docteur* > T. Doktor Ar. Doktor دكتور
Garson	T. Lokanta, pastane, kahvehane vb. yerlerde müşterilere hizmet eden kimse (TS). Ar. Restoranlar ve benzeri yerlerde yemek veya içecek hizmeti sunan kişi (TAOAL).	İsim	Fr. *garçon* > T. Garson Ar. Garson جرسون
Kuaför	T. Kadın berberi, Güzellik salonu (TS). Ar. Kadınların saçını şekillendiren ve süsleyen kişi (TAOAL).	İsim	Fr. *coiffeur* > T. Kuaför Ar. Kuafer كوافير
Polis	T. Şehirde kamu düzenini, huzur ve güvenliği sağlayan kuruluş, kolluk, zabıta. Bu kuruluşta yer alan görevli, kollukçu (TS). Ar. Ülkedeki güvenliği sağlayan kişiler; Birine polis denmesi olarak ifade edilir (TAOAL).	İsim	Fr. *police* > T. Polis Ar. Bolis بوليس

Şoför	T. Sürücü, mesleği araba kullanmak olan sürücü (TS). Ar. Tren veya arabayı süren kişi (TAOAL).	İsim	Fr. *chauffeur* > T. Şoför Ar. Şufer شوفير

4.3.11. Batıdan Gelen Spor ile İlgili Kelimeler:

Kelime	**Anlam bilgisi**	**Dil bilgisel görevi**	**Ses ve yapısal durumu**
Basketbol	T. Beşer kişilik iki takım arasında topu 3 metre yükseklikteki karşılıklı duran ağ geçirilmiş iki sepetten birine sokup sayı kazanmak esasına dayanan bir oyun (TS). Ar. İki takımdan birinin kalesini temsil eden dik bir sehpa üzerinde yükseltilmiş geniş bir tahtaya sabitlenmiş, sahanın her iki ucunda birer sepet bulunan dikdörtgen bir sahada oynanan, her takımın beş oyuncudan oluştuğu ve her takımın topu diğer takımın kalesine sokmaya çalıştığı bir oyun (TAOAL).	İsim	İng. *basketball* > T. Basketbol Ar. Basketbol بسكت بول
Beyzbol	T. Dokuzar kişilik iki takım arasında bir top ve sopayla oynanan bir oyun türü (TS). Ar. Genellikle bir vuruşçunun bir sopayla bir topa vurduğu ve oyuncuların saha üzerinde koşarak skor yapmaya çalıştığı bir takım sporu (TAOAL).	İsim	İng. *base-ball* > T. Beyzbol Ar. Bezbol بيزبول
Bilardo	T. Çuha kaplı bir masa üzerinde, fil dişi toplarla ve isteka ile oynanan bir oyun (TS). Ar. Üçük taş billard topu oynanan, yeşil keçe kaplı, dikdörtgen masa üzerinde sopayla itilen bir oyun (ALMY).	İsim	İt. *biliardo* > T. Bilardo Ar. Biliardo بيلياردو
Golf	T. Çimenlerle kaplı, açık, geniş bir alanda, ufak bir topu özel sopalarla ilerleterek belli bir deliğe sokma amaçlı oynanan oyun (TS). Ar. Genellikle birçok oyuncunun bir topu, özel bir sopayla, özel bir parkurda bir deliğe sokmaya çalıştığı bir spor oyunu (TAOAL).	İsim	Fr. *golf* > T. Golf Ar. Golf جولف
Hokey	T. Bir ucu kıvrık sopalarla çayır veya buz üzerinde iki takım arasında oynanılan top oyunu (TS). Ar. Çim veya buz üzerinde oynanan, oyuncuların kıvrık bir sopayla küçük ve sert bir top veya diskı rakip takımın kalesine sokmaya çalıştığı bir spor (TAOAL).	İsim	İng. *hockey* > T. Hokey Ar. Hoki هوكى

Maç	T. Karşılaşma (TS). Ar. İki veya daha fazla takım veya birey arasındaki rekabet, belirli kurallar çerçevesinde, galibiyet sağlamak için oynan oyun (TAOAL).	İsim	Fr. *match* > T. Maç Ar. Maç ماتش
Rafting	T. Özel botlarla debisi yüksek ırmaklarda yapılan bir spor türü (TS). Ar. Genellikle bir grup insanın bir bot veya raft ile akarsuda ilerlediği ve suyun akışıyla mücadele ettiği bir su sporu (TAOAL).	İsim	İng. *rafting* > T. Rafting Ar. Rafting رافتنج
Tenis	T. Çift oyuncuların raketle karşılıklı vurdukları, çeldikleri topu, belli kurallara göre karşılanamayacak biçimde birbirlerinin alanına düşürerek sayı kazanmaları esasına dayanan oyun, alan topu (TS). Ar. İki veya dört oyuncunun kullanıldığı bir oyundur (TAOAL).	İsim	Fr. *tennis* > T. Tenis Ar. Tens تنس
Voleybol	T. Altışar kişilik iki takım arasında bir alan ortasında gerilmiş olan ağ üzerinden topun karşılıklı olarak elle oynanaması oyunu, uçan top (TS). Ar. İki takım arasında oynanan, her birinde altı oyuncu bulunan ve ortasında bir ağ olan sahada gerçekleşen bir oyun. (TAOAL).	İsim	İng. *volley-ball* > T. Voleybol Ar. Voleybol فولی بولی

4.3.12. Batıdan Gelen Eğitim ile İlgili Kelimeler:

Kelime	**Anlam bilgisi**	**Dil bilgisel görevi**	**Ses ve yapısal durumu**
Kurs	T. Resmî ve özel kuruluşlarca ilgililere belirli bir konuda bilgi, beceri ve davranış kazandırmak amacıyla düzenlenen derslere dayanan ve belli bir süresi olan eğitim etkinliği (TS). Ar. Belli bir konuda belirli bir süre içinde verilen ders veya konferansların dizisi (TAOAL).	İsim	Fr. *cours* > T. Kurs Ar. Kurs كورس
Paragraf	T. Düzyazıların kendi içinde satır başlarıyla ayrıldıkları bölümler (TS). Ar. Onuşmanın bir cümlesi veya konunun bir parçası (TAOAL).	İsim	Fr. *paragraphe* > T. Paragraf Ar. Baragraf براجراف
Seminer	T. Bir konu ile ilgili bilgi vermek ve bu bilgiler üzerinde tartışmak amacıyla birkaç yetkilinin yönetimi altında düzenlenen toplantı (TS). Ar. Grubun belirli bir konuda görüşmek ve danışmak üzere bir kulüpte veya benzer bir yerde buluşması. Bir konuyu	İsim	Fr. *séminaire* > T. Seminer Ar. Siminar سیمینار

	tartışmak için bir araya gelen insanların toplantısı (TAOAL).		

4.3.13. Batıdan Gelen Deniz ve Denizcilik ile İlgili Kelimeler:

Kelime	**Anlam bilgisi**	**Dil bilgisel görevi**	**Ses ve yapısal durumu**
Kaptan	T. Gemi yönetimiyle ilgili en yüksek görevli (TS). Ar. Deniz gemisinin yönetiminden sorumlu kişi (TAOAL).	İsim	İt. *capitan* > T. Kaptan Ar. Ḳubṭan قبطان
Marina	T. Yat limanı (TS). Ar. Kıyıda kurulan ve gemilerin ve yüklerinin geliş ve ayrılışlarıyla ilgilenen tesis, gemi limanı (TAOAL).	İsim	İt. *marina* > T. Marina Ar. Merine مارينا
Plaj	T. Kumsal (TS). Ar. Deniz, nehir gibi su kenarında kuru kumsal arazi (TAOAL).	İsim	Fr. *plage* > T. Plaj Ar. Blaj بلاج

4.3.14. Batıdan Gelen Teknoloji ile İlgili Kelimeler:

Kelime	**Anlam bilgisi**	**Dil bilgisel görevi**	**Ses ve yapısal durumu**
İnternet	T. Ulaşım ve iletişim gibi alanlarda ülkenin her yerine yaygınlaştırılmış şebeke (TS). Ar. Uluslararası bilgi ağı, ilgisayarları ve diğer ağları birbirine bağlayan, kullanıcıların bilgi paylaşmasına ve iletişim kurmasına olanak tanıyan küresel ağ (TAOAL).	İsim	İng. *internet* > T. İnternet Ar. İnternet إنترنت
Makine	T. Herhangi bir enerji türünü başka bir enerjiye dönüştürmek, belli bir güçten yararlanarak bir işi yapmak veya etki oluşturmak için çarklar, dişliler ve çeşitli parçalardan oluşan düzenekler bütünü (TS). Ar. Belirli bir görevi yerine getirmek için aynı anda çalışan parçalardan oluşan cihaz (TAOAL).	İsim	İt. *macchina* > T. Makine Ar. Mekine ماكينة
Radyo	T. Elektrik dalgalarıyla düzenli olarak yayın yapan istasyon ve bu istasyonun programlarını düzenlemekle görevli kuruluş. Bu istasyonun yayınlarını alan araç (TS). Ar. Radyo dalgalarının kablosuz iletişim veya radyo istasyonlarını dinlemek için kullanılması (TAOAL).	İsim	Fr. *radio* > T. Radyo Ar. Radyo راديو
Sistem	T. Düzen, yol, yöntem (TS). Ar. Düzen ve uyum; yöntem ve sistem (TAOAL).	İsim	Fr. *système* > T. Sistem Ar. Sistm

			سيستم
Teknik	T. Bir sanat, bir bilim, bir meslek dalında kullanılan yöntemlerin hepsi, yol, beceri,yöntem (TS). Ar. Belirli bir amacı gerçekleştirmek veya bir şeyi başarmak için bilimsel temellere dayanan ilkeler ve yöntemler bütünü (TAOAL).	İsim	Fr. *technique* > T. Teknik Ar. Teknik تكنيك

4.3.15. Batıdan Gelen Sebze ve Meyve ile İlgili Kelimeler:

Kelime	**Anlam bilgisi**	**Dil bilgisel görevi**	**Ses ve yapısal durumu**
Ananas	T. Bu ağacın çam kozalağına benzeyen, iri, güzel kokulu, lezzetli meyvesi (TS). Ar. Kalın ve pürüzlü bir kabukla kaplı, sarı renkli, tatlı ve hoş kokulu bir meyve (TAOAL).	İsim	Fr. *ananas* > T. Ananas Ar. Enenes أناناس
Brokoli	T. Hardalgillerden küçük, yeşil yumrular hâlinde olan, haşlanarak yemeği hazırlanan bir tür sebze (TS). Ar. Yeşil veya mor çiçek tomurcukları olan, besleyici ve sağlıklı bir sebze (TAOAL).	İsim	İt. *broccoli* > T. Brokoli Ar. Brokli بروكولى
Fasulye	T. Fasulye gillerden, bu bitkinin sebze olarak yararlanılan yeşil ürünü ve kuru tohumları (TS). Ar. Baklagiller ailesinden, meyvesi ve tohumları için yetiştirilen, taze veya kuru olarak pişirilen bir yıllık bitki (TAOAL).	İsim	Yun. *fasulia* > T. Fasulye Ar. Fesolye فاصوليا
Kiraz	T. Bu ağacın kırmızı veya beyaz renkte, etli, sulu, tek, çekirdekli meyvesi (TS). Ar. Gül ailesinden bir türün meyve veren bir ağacı; bu ağacın meyvesi ekşi kiraz ve rengi kırmızıdır, tatlı kiraz ise rengi genellikle siyaha doğru eğilim gösterir (TAOAL).	İsim	Yun. *kerasi* > T. Kiraz Ar. Krez كريز
Limon	T. Turunçgillerden, bu ağacın sarı renkli, kabuğu kokulu, suyu ekşi meyvesi, sulu zırtlak (TS). Ar. Narenciye ailesinden meyve veren, meyvesinin tadı ekşi olan bir meyve ağacı, genellikle sıkılır ve bazen doğrudan yenir (TAOAL).	İsim	Rum. *Lįmūn* > T. Limon Ar. Leymon ليمون
Patates	T. Bu bitkinin toprak altında oluşan, nişastası çok, yenebilen yumruları (TS). Ar. Büyük besin değeri olan, bir yıllık otsu bitki; kızartılarak, haşlanarak,	İsim	Yun. *patates* > T. Patates Ar. Baṭaṭs بطاطس

	ızgarada veya başka şekillerde yenir (TAOAL).		
Portakal	T. Turuncu renkli, yuvarlak ve kabuğu güzel kokulu meyvesi (TS). Ar. Narenciye ailesinden bir ağaç (TAOAL).	İsim	İt. *portogallo* > T. Portakal Ar. Bortoḳal برتقال
Salata	T. Genellikle bazı çiğ ot ve sebzelerle yapılan, yağ, limon vb. maddeler konulan, yemeklerle birlikte yenen yiyecek (TS). Ar. Doğranmış sebzeler, ayran veya tahinle yapılan, içine sirke veya limon suyu ve tuz eklenen çeşitli mezelerden yapılan bir tür yiyecek (TAOAL).	İsim	İt. *salata* > T. Salata Ar. Salata سلطة

4.3.16. Batıdan Gelen Yemek ve İçecek ile İlgili Kelimeler:

Kelime	**Anlam bilgisi**	**Dil bilgisel görevi**	**Ses ve yapısal durumu**
Çay	T. Çaygillerden, bu ağaççığın özel işlemlerle kurutulan yaprağı, bu yaprağın demlenmesiyle elde edilen güzel kokulu ve sarımtırak kırmızı renkli içecek (TS). Ar. Dünya genelinde yaygın bir tatlı içecek. Yaprakları uyarıcı özellikte olan kafein veya tein içerir, bu da zihni odaklamaya ve solunum sistemini uyararak canlandırmaya yardımcı olur, aynı zamanda metabolik antioksidanları destekler (TAOAL).	İsim	Çin. *çay* > T. Çay Ar. Şey شای
Çikolata	T. Kakaonun içerisine şeker, süt, fıstık, fındık vb. katılarak yapılan bir tür tatlı yiyecek (TS). Ar. Dondurulmuş süt, kahve ve şeker karışımını ifade eden bir terim (TAOAL).	İsim	İt. *cioccolato* > T. Çikolata Ar. Şikolata شيكولاتة
Kek	T. Ana maddeleri yumurta, un ve şeker olan, içerisine kuru üzüm, kakao, fındık vb. konularak fırında pişirilen tatlı çörek (TS). Ar. Fırında pişirilen, un, yumurta, tereyağı, şeker gibi malzemelerin karışımından yapılan tatlı bir yiyecek (TAOAL).	İsim	İng. *cake* > T. Kek Ar. Kek كيك
Makarna	T. İrmik veya una yumurta karıştırılarak hazırlanmış türlü biçimlerdeki kuru hamur. Bu hamurdan yapılan yemek (TS). Ar. Genellikle un ve su kullanılarak yapılan, çeşitli şekillerde şekillendirilen	İsim	İt. *macceroni* > T. Makarna Ar. Makaruna مكرونة

	ve kurutulup pişirilen bir yiyecek (TAOAL).		
Pizza	T. Genellikle domates, zeytin, peynir, mantar, çeşitli et ve sebze türlerinin üzerine konulmasıyla hazırlanan fırında pişirilen pide (TS). Ar. Genellikle ince hamur üzerine peynir, sos ve çeşitli malzemelerin eklenmesiyle yapılan, İtalyan kökenli bir yemek ve popüler bir hazır yemek (TAOAL).	İsim	İt. *pizza* > T. Pizza Ar. Bizze بيتزا
Tost	T. İçine peynir, sucuk vb. konularak özel makinesiyle gevretilip kızartılmış ekmek (TS). Ar. Genellikle ekmek dilimleri arasına konulan peynir, sucuk, sosis gibi malzemelerle yapılan, ekmeklerin ısıtılarak kızartılmasıyla hazırlanan bir sandviç türü (TAOAL).	İsim	İng. *toast* > T. Tost Ar. Tost توست

4.3.17. Batıdan Gelen Eşya ile İlgili Kelimeler:

Kelime	**Anlam bilgisi**	**Dil bilgisel görevi**	**Ses ve yapısal durumu**
Ampul	T. İçinde, elektrik akımı ile akkor durumuna gelerek ışık verebilen bir iletkeni bulunan havası boşaltılmış cam şişe (TS). Ar. Işık üretimi için kullanılan gazın saklandığı cam bir kap (TAOAL).	İsim	Fr. *ampoule* > T. Ampul Ar. Ambul أمبول
Fırça	T. Bir şeyin tozunu, kirini gidermekte veya bir şeye boya, cila sürmekte kullanılan, bir araya, getirilerek bağlanmış kıl vb. neden yapılan araç (TS). Ar. Temizlik, şekillendirme, tarama veya boyama için kullanılan, üzerine kıllar veya teller gibi malzemeler sabitlenmiş bir sapı olan araç (TAOAL).	İsim	Rum. *furtsa* > T. Fırça Ar. Furşe فرشاة
Kuruş	T. Liranın yüzde biri değerinde Türk parası (TS). Ar. Cüneyin yüzde biri değerinde Arap parası (TAOAL).	İsim	Alm. *groschen* > T. Kuruş Ar. Ḳuruş قروش
Lamba	T. Petrol gibi yanıcı bir madde yakarak veya elektrik akımıyla içindeki teller akkor durumuna gerçek ışık veren alet (TS). Ar. Elektrik gücüyle aydınlatılan ve yakılan şey (TAOAL).	İsim	Yun. *lampa* > T. Lamba Ar. Lamba لمبة

Liste	T. Alt alta yazılmış şeylerin bütünü, dizelge (TS). Ar. İsimlerin, adreslerin veya benzerinin sütunlar halinde dikey olarak düzenlendiği bir liste (TAOAL).	İsim	İt. *lista* > T. Liste Ar. Liste ليسته
Menü	T. Yemek listesi (TS). Ar. Belirli bir konuya ilişkin isimler veya veriler içeren, sıralanmış bir veya birden fazla sayfa ya da mevcut seçeneklerin bir listesi (TAOAL).	İsim	Fr. *menü* > T. Menü Ar. Meniu مينيو
Paket	T. Kağıda sarılarak veya bir kutuya konularak satışa hazır duruma getirilmiş, belli bir miktarda olan yiyecek, ilaç vb (TS). Ar. Bir araya getirilen veya birleştirilen şey; birbirine bağlı veya katlanmış bir grup (TAOAL).	İsim	Fr. *paquet* > T. Paket Ar. Bekt باكيت
Pasaport	T. Yabancı ülkelere gidecek olanlara yetkili kuruluşça verilen, yabancı ülke yrtkililerinin kimlik incelemesinde geçerli olan belge (TS). Ar. Devletin vatandaşlarından birine verdiği, yurt dışına seyahat etmek istediğinde kimliğini kanıtlayan belge (TAOAL).	İsim	İt. *pasapporta* > T. Pasaport Ar. Baspor باسبور
Posta	T. Bir yere gelen veya bir yerden gönderilen mektup ve emanetlerin tümü (TS). Ar. Farklı araçlarla mesaj ve paket transferini sağlayan bir sistem (TAOAL).	İsim	İt. *posta* > T. Posta Ar. Bosṭa بوسطة
Sigara	T. İnce kağıda kıyılmış tütün sarılarak hazırlanan, silindir biçiminde, ağızdan dumanı çekilen nesne (TS). Ar. Sigara tütününün ince bir kağıda sarıldığı ve içildiğinde çok zararlı olan kap (TAOAL).	İsim	İsp. *cigaro* > T. Sigara Ar. Sigara سيجارة
Tablo	T. Bez, tahta, kağıt vb. maddeler üzerine yapılmış yağlı boya, sulu boya, pastel veya kara kalem resim (TS). Ar. Kalın kağıt veya kumaştan yapılmış, sanatsal bir şekilde doğal manzara, tarihî sahne veya benzeri bir şeyin tasvir edildiği bir panel, verilerin veya bilgilerin sütunlar ve satırlar halinde düzenlendiği bir tablo veya belge (TAOAL).	İsim	Fr. *tableau* > T. Tablo Ar.Teblo تابلو

Vazo	T. Çiçek koymak için kullanılan, cam, toprak, porselen vb. maddelerden ve çeşitli madelerden yapılan, türlü, boyut ve biçimlerde olabilen kap (TS). Ar. Süslemeler için çiçeklerin konulduğu seramik veya benzeri malzemeden yapılmış bir kap (TAOAL).	İsim	İt. *vaso* > T. Vazo Ar. Vaze فازة

4.3.18. Batıdan Gelen Somut Kelimeler:

Kelime	**Anlam bilgisi**	**Dil bilgisel görevi**	**Ses ve yapısal durumu**
Numara	T. Bir şeyin bir dizi içindeki yerini gösteren sayı, rakam (TS). Ar. Basit sayılardan birini ifade etmek için kullanılan sembol; bir şeyin ya da bireyin bir gruptaki sırasını belirten sayı (TAOAL).	İsim	İt. *numero* > T. Numara Ar. Nimre نمرة
Stil	T. Üslup, biçem (TS). Ar. Tarz ve şekil; kumaştan dokunan (TAOAL).	İsim	Fr. *style* > T. Stil Ar. Styl ستايل

4.3.19. Batıdan Gelen Diğer Kelimeler:

Fatura	T. Satılan bir malın cinsini, miktarını ve fiyatını bildirmek için satıcının alıcıya verdiği hesap pusulası (TS). Ar. Satıcıdan alıcıya çıkarılan ürünleri, miktarları ve fiyatı gösterir ticari bir belge (TAOAL).	İsim	İt. *fattura* > T. Fatura Ar. Fatura فاتورة
Kamp	T. Çadır, baraka vb. eğreti araçlardan oluşturulan, konak yeri. Bir yerde konaklama (TS). Ar. Gezginlerin, kaşiflerin veya mültecilerin geçici olarak kalmak amacıyla çadır kurdukları yer (TAOAL).	İsim	Fr. *camp* > T. Kamp Ar. Kamb كامب
Kart	T. Düzgün kesilmiş ince karton parçası, kimliği belirten belge (TS). Ar. Bir kişi veya konu ile ilgili bazı bilgilerin yazıldığı küçük kağıt parçası veya benzeri şey (TAOAL).	İsim	Fr. *carte* > T. Kart Ar. Kart كارت
Kod	T. Bir bilginin simgesi, bir bilgiye ulaşmak için kullanılan simge dizisi, şifre (TS). Ar. Bireyler, gruplar veya kurumlar arasındaki etkileşimde veya şeyleri, bilgileri ve görüşleri temsil etmek için kullanılan sembollerde özel kurallar veya sistemlerin bir koleksiyonu (TAOAL).	İsim	Fr. *code* > T. Kod Ar. Kod كود

Kontrol	T. Denetleme, bir şeyin gerçeğe ve aslında uygunluğuna bakma (TS). Ar. Takip ve gözlem; bir şeyi araştırmak için dikkatlice inceleme (TAOAL).	İsim	Fr. *contrôle* > T. Kontrol Ar. Kontrol كنترول
Marka	T. Bir ticari malı, herhangi bir nesneyi tanıtmaya, benzerinden ayırmaya yarayan özel ad veya işaret, resim veya harfle yapılan işaret (TS). Ar. Tüccarların malları ve kazançları üzerine koydukları işaret (TAOAL).	İsim	İt. *marca* > T. Marka Ar. Marka ماركة
Model	T. Resim, heykel vb. yapılırken baka baka benzetilmeye çalışılan nesne veya kimse, örnek (TS). Ar. Taklit edilecek veya modellenecek bir şeyin örneği (TAOAL).	İsim	Fr. *modèle* > T. Model Ar. Model موديل
Sprey	T. Çok ince damlacıklar durumunda püskürtülen sıvı (TS). Ar. Sıvılardan püsküren veya sıçrayan şey (TAOAL).	İsim	İng. *spray* > T. Sprey Ar. Spray سبراى

4.3.20. Türkçe ve Arapçada Kullanılan Farsça Kelimeler:

Kelime	**Anlam bilgisi**	**Dil bilgisel görevi**	**Ses ve yapısal durumu**
Çanta	T. Hafif malzemeden yapılıp büyüklüğüne göre para, evrak, yiyecek vb. koyup taşımaya yarayan kap (TS). Ar. Eşyaların ve yiyeceklerin taşındığı kap veya araç (TAOAL).	İsim	Far. *ça'nta* > T. Çanta Ar. Şanṭa شنطة
Çorap	T. Pamuk, yün vb. nden örülen, ayağa giyilen giyecek (TS). Ar. Ayak giysisi (TAOAL).	İsim	Far: *cūrāb* > T. Çorap Ar. Şarāb شراب
Çorba	T. Sebze, tahıl, et vb. ile hazırlanan sıcak, sulu içecek (TS). Ar. Et ve sebzeler gibi malzemelerin su içinde kaynatılmasıyla yapılan sıvı yemek (TAOAL).	İsim.	Far. *cūrāb* > T. Çorba Ar. Şurba شوربة
Günah	T. Dinî bakımından suç sayılan iş veya davranış, kabahat (TS). Ar. Suç, yapılmaması gereken davranış, suça eğilim veya suç işleme isteği (TAOAL).	İsim	Far. *gunāh* > T. Günah Ar. Cunāḥ جناح
Kepçe	T. Sulu yiyecekleri karıştırmaya ve dağıtmaya yarayan, uzun saplı, yuvarlak ve derince kaşık (TS). Ar. Emeği yemek için kullanılan kaşık	İsim	Far. *kefçe* > T. Kepçe Ar. Kebşe كبشة

	veya benzeri şey (TAOAL).		
Köfte	T. Genellikle çekilmiş etten, bazen de tavuk, balık veya patatesten yapılan türlü biçimlerde pişirilen yemek (TS). Ar. Kıyma, soğan ve baharatlar eklenerek hazırlanan ve parmak şeklinde veya disk şeklinde şekillendirilen et yemeği, ya ızgara ya da kızartma şeklinde pişirilmesi (TAOAL).	İsim	Far. *küfte* > T. Köfte Ar. kūfte كفتة
Kütüphane	T. Kitaplık, kitap satılan dükkân, kitabevi (TS). Ar. Kullanılmıyor (TAOAL).	İsim	Ar. *kutub* + *Far. hane* > T. Kütüphane Ar. Kutub كتب
Nazlı	T. Kolayca gönlü olmayan, ısrar bekleyen, özen isteyen, nazik (TS). Ar. Naziklik, yumuşaklık ve zarafet ile karakterize olan bir doğaya sahip (TAOAL).	Türkçede türemiş bir kelime: *nāz* + TT. *-lı* Sıfat	Far. *nāz* T. Nazlı Ar. Nazli نظلى
Pembe	T. Beyaza biraz kırmızı karıştırılmasıyla oluşan açık renk (TS). Ar. Genellikle kırmızı ile beyaz arasında yer alan, soluk bir kırmızı tonunda olan bir renk (TAOAL).	İsim	Far. *penbe* > T. Pembe Ar. Bembe بمبه
Saray	T. Hükümdarların veya devlet başkalarının oturduğu büyük yapı (TS). Ar. Büyük, ferah, geniş ve lüks bir ev (TAOAL).	İsim	Far. *serāy* > T. Saray Ar. Serāya سرايا
Sepet	T. Saz, kamış, ince dal veya tellerden hasır biçiminde örülerek yapılan, genellikle sapı olan, yiyecek ve eşya taşımak için kullanılan kap (TS). Ar. Arapçada ağaç veya plastik vb. çubuklardan yapılmış, içine şeyler konmuş bir kap (TAOAL).	İsim	Far. *seped* > T. Sepet Ar. Sebet سَبت
Taze	T. Bozulmamış, bayatlamamış olan, kuru olmayan (TS). Ar. Yeni olan, son zamanlarda yapılan (TAOAL).	Sıfat	Far. *tāze* > T. Taze Ar. Ṭāza طازة
Tembel	T. İş görmeyi, çalışmayı sevmeyen, çaba göstermekten kaçan (kimse) (TS). Ar. İlgisiz, çalışmaya veya çaba sarf etmeye isteksiz olan kişi (TAOAL).	Sıfat	Far. *tenbel* > T. Tembel Ar. Tembel تمبل، تنبل
Terzi	T. Giysi biçip diken kimse, dikişçi (TS). Ar. Kıyafet üreticisi, giyisi yapımda bulunan kişi (TAOAL).	İsim	Far. *derzi* > T. Terzi Ar. Terzi ترزى

Turşu	T. Tuzlu suda sirkede bırakılarak özel bir kıvrama getirilmiş sebze veya meyve (TS). Ar. Salatalık, zeytin gibi şeyler tuzlanır, üzerine sirke dökülür ve yenir (TAOAL).	İsim.	Far. *turşī* > T. Turşu Ar. Turşī تورشی

4.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Bu araştırmada, "ULUTÖMER Türkçe Öğretim Seti A1 Ders Kitabı'nda yer alan ortak kelimeler anlamsal bağlamında değişikliğe uğramış mıdır?" sorusu, araştırmanın dördüncü sorusunu oluşturmaktadır.

Bu bölümde Arapça ile Türkçe bağlamında kullanılan ortak kelimelerin anlamları bakımından durumları irdelenmiştir. Tespit edilen kelimelerin bir kısmının her iki dilde aynı anlamda kullanıldığı, bazılarının ise yazılışlarının aynı ancak anlamlarının farklı olduğu tespit edilmiştir. Yalancı eş değer olarak adlandırılan bu kelimeler; biçim olarak aynı görünseler de anlam açısından farklılık gösterirler. Bu nedenle de, özellikle A1 seviyesindeki öğrenciler, bu kelimeleri genellikle karıştırabilmektedirler. Bu kelimelerin kullanımı öğrenciler için bir yönden zorluk yaratmaktadır. Ancak Arapça kökenli kelime olduğundan dolayı da kolay kolay unutulmamaktadır. Aşağıda ULUTÖMER Türkçe Öğretim Seti A1 Ders Kitabı'nda tespit edilen yalancı eş değer sözcükler şöyledir:

4.4.1. Türkçe ve Arapçada Kullanılan Yalancı Eş Değerler:

Kelime	**Anlam bilgisi**	**Dil bilgisel görevi**	**Ses ve yapısal durumu**
Acaba	T. Merak, kararsızlık veya kuşku anlatan bir söz (TS). Ar. Şaşkınlık duygusunu karşılamak için kullanılan bir kelimedir (TAOAL).	İsim	T. Acabā Ar. Acebā عجبا
Cetvel	T. Doğru çizgileri çizmeye yarayan, dereceli veya derecesiz, tahtadan, pşastikten, madenden yapılmış araç, çizgilik (TS). Ar. Program (Ders programı, toplantı programı vs.) (TAOAL).	İsim	T. Cetvel Ar. Cedvel جدول
Diyar	T. Ülke, dünya, yurt (TS). Ar. Evler (çoğul) (TAOAL).	İsim	T. Diyar Ar. Diyār دیار
Hasret	T. Özlem (TS). Ar. Şiddetli pişmanlık, şiddetli üzüntü (TAOAL).	İsim	T. Hasret Ar. Ḥasret حسرة
Hayran	T. Çok beğenen, hayranlık duyan kimse (TS). Ar. Arapçada şaşkın anlamına gelir	İsim	T. Hayrān Ar. Ḥayrān حیران

	(TAOAL).		
Hazır	T. Bir iş yapmak için gereken her şeyi tamamlamış olan, anık, müheyya (TS). Ar. Mevcut ve var olan kişi (TAOAL).	İsim	T. Hāzır Ar. ḥāżir حاضر
Lokanta	T. Yemek pişirilip satılan yer, aşevi, restoran (TS). Ar. Otel (TAOAL).	İsim	T. Lokanta Ar. lokanda لوكاندة
Macera	T. Serüven, avantür (TS). Ar. Geçenler, olanlar (TAOAL).	İsim	T. Mācerā Ar. Mācerā ماجرى
Mezun	T. Bir okulu bitirerek diploma almış (kimse), yetkili (TS). Ar. Nikâh yapan kişi, yetkili (TAOAL).	İsim	T. Mezun Ar. Meʾẕūn مأذون
Mısr	T. Buğdaygillerden, bu bitkinin koçan üzerindeki taneli ürünü (TS). Ar. Bir ülke, Mısır Arap Cumhuriyeti (TAOAL).	İsim	T. Mısr Ar. Miṣr مصر
Misafir	T. Konuk (TS). Ar. Gerek yurt içi, gerekse yurt dışında yolculuk yapan kişi (TAOAL).	İsim	T. Misafir Ar. Musāfir مسافر
Müsait	T. Uygun, elverişli (TS). Ar. Yardımcı (TAOAL).	İsim	T. Müsait Ar. Musāʿid مساعد
Sohbet	T. Dostça, arkadaşça konuşarak hoş bir vakit geçirme, söyleşi (TS). Ar. Grup, cemaat, toplum (TAOAL).	İsim	T. Sohbet Ar. ṣuḥbet صحبة
Şarkı	T. Tonlama değişiklikleriyle çeşitli duygular uyandıran uyumlu, ezgili insan sesleri dizisi, melodi, müzik parçası (TS). Ar. Doğu yönü (TAOAL).	İsim	T. Şarkı Ar. Şarḳī شرقى
Tahta	T. Çeşitlli işlerde kullanılmak üzere düz, enlice, uzun ve az kalın biçimde işlenmiş ağaç parçası (TS). Ar. Sınıftaki sıra (TAOAL).	İsim	T. Tahta Ar. Taḫte تخته
Teklif	T. Yapması için birinden bir iş isteme, önerme, öneri, bir şey sunmak (TS). Ar. Görev verme, görevlendirme (TAOAL).	İsim	T. Teklif Ar. Teklīf تكليف

4.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Bu çalışmada "ULUTÖMER Türkçe Öğretim Seti A1 Ders Kitabı'nda Türkçe ve Arapça unsurlarından oluşan kelimeler var mıdır?" sorusu, araştırmanın beşinci sorusunu oluşturmaktadır. Bu ders kitabında hem Türkçe hem de Arapçada kullanılan ortak kelimeler

arasında her iki dilin unsurlarından oluşan türemiş ve birleşik kelimeler tespit edilmiştir. Bu kelimeler şöyledir:

4.5.1. Türemiş Kelimeler:

Kelime	Anlam bilgisi	Dil bilgisel görevi	Dil bilgisel Yapısı
T. Falcı Ar. Fāl عراف	T. Fala bakmaya kendine geçim yolu yapan kimse (TS). Ar. Geleceği tahmin etme veya görünmeyeni bilme yeteneğine sahip olduğunu iddia edenler, ruhban, astrolog (TAOAL).	İsim	Bu kelime Ar. *fal* ve TT. *-cı* ekinden oluşmaktadır.
T. Faydalı Ar. Fāʾide مفيد	T. Yararlı (TS). Ar. Kendisinden iyilik ve fayda sağlayan şey (TAOAL).	Sıfat	Bu kelime Ar. *fāʾide* ve TT. *-lı* ekinden oluşmaktadır.
T. İtfaiyeci Ar. İṭfāʾiyye رجل المطافى	T. Yangın söndürme kuruluşunda görevli kimse, yangıncı (TS). Ar. Yangın söndürmek için yetiştirilmiş kişi anlamına gelen bir isimdir (TAOAL).	İsim	Bu kelime Ar. *itfaiye* ve TT. *-ci* ekinden oluşmaktadır.
T. Kahvaltı Ar. ḳahve قهوةآلتى	T. Genellikle sabahları yenilen hafif yemek (TS). Ar. Sabahleyin ilk öğün yemeği yeme (TAOAL).	İsim	Bu kelime Ar. *kahve* ve TT. *altı* kelimesinden oluşmaktadır.
T. Keyifli Ar. Keyf منشرح، مرح	T. Keyfi yerinde, neşeli (TS). Ar. Zevk ve mutluluk getiren şey (TAOAL).	Sıfat	Bu kelime Ar. *keyif* ve TT. *-li* ekinden oluşmaktadır.
T. Lezzetli Ar. Leẕẕet لذيذ	T. Tadı güzel (TS). Ar. Sevilen lezzetli şey, lezzetli tatlılıkta olan (TAOAL).	Sıfat	Bu kelime Ar. *lezzet* ve TT. *-li* ekinden oluşmaktadır.
T. Muhasebeci Ar. Muḥāsebe محاسب	T. Sayman (TS). Ar. Şirketin defterlerini tutan ve mali kayıtlarının doğruluğunu kontrol eden kişi (TAOAL).	İsim	Bu kelime Ar. *muhasebe* ve TT. *-ci* ekinden oluşmaktadır.
T. Salatalık Ar. Salata صالاتلق	T. Hıyar (TS). Ar. Kabakgiller ailesinden bir bitki, tırmanıcı veya sürüngen gövdesi olan, sarı çiçekleri ve içi sulu, nemlendirici özelliklere sahip uzunca bir sebze (TAOAL).	İsim	Bu kelime Ar. *salata* ve TT. *-lık* ekinden oluşmaktadır.
T. Şiddetli Ar. Şidde شديد	T. Etkisi çok olan, zorlu (TS). Ar. Güçlü, zor olan (TAOAL).	Sıfat	Bu kelime Ar. *şiddet* ve TT. *-li* ekinden oluşmaktadır.
T. Tecrübeli Ar. Ttecribe ذو تجربة	T. Tecrübesi olan, görmüş geçirmiş (TS). Ar. Bir konuda geniş bilgi ve deneyime	Sıfat	Bu kelime Ar. *tecrübe* ve TT. *-li* ekinden

	sahip olan, bilgisiyle bir şeyi anlatan kişi (TAOAL).		oluşmaktadır.
T. Zararlı Ar. Żarar مضر	T. Zarar veren, zararı dokunan, muzır (TS). Ar. Dair kişi veya şeye zarar veya istenmeyen durumlar veren (TAOAL).	Sıfat	Bu kelime Ar. *zarar* ve TT. *-lı* ekinden oluşmaktadır.

4.5.2. Birleşik Kelimeler:

Kelime	**Anlam bilgisi**	**Dil bilgisel görevi**	**Dil bilgisel Yapısı**
T. Acele etmek Ar. ʿAcele يستعجل	T. Çabuk davranmak, ivmek (TS). Ar. Bir şeyi hızlı bir şekilde yapmak ve tamamlamak anlamına gelen bir fiildir (TAOAL).	Fiil	Bu kelime, Arapça *'acele* ve Türkçe *et-* kelimelerinin birleşmesiyle oluşmuştur.
T. Cumartesi Ar. Cumʿa جمعه ايرتسى	T. Haftanın altıncı günü, Cuma ile Pazar arasındaki gün (TS). Ar. Haftanın günlerinden biri, Cuma ve Pazar arasında olan (TAOAL).	İsim	Bu kelime Ar. *cuma* ve TT. *ertesi* kelimesinden oluşmaktadır.
T. Devam etmek Ar. Devām دوام ايتمك	T. Başlanmış bir işi sürmek, sürekli, düzenli gitmek (TS). Ar. Bir şeyin geçip giden ilerlemesi, tamamlanması veya devam etmesi, bunda ısrar etme anlamına gelen bir fiildir (TAOAL).	Fiil	Bu kelime, Arapça *'devam* ve Türkçe *et-* kelimelerinin birleşmesiyle oluşmuştur.
T. Dua etmek Ar. Duʿāʾ دعاء ايتمك	T. Tanrıya yalvarmak (TS). Ar. Allah'ın günahları bağışlaması için Allah'a yalvarma (TAOAL).	Fiil	Bu kelime, Arapça *'dua* ve Türkçe *et-* kelimelerinin birleşmesiyle oluşmuştur.
T. Hareket etmek Ar. Ḥareket حركت ايتمك	T. Kıpırdatmak, kımıldamak, devinmek, yola çıkmak (TS). Ar. Bir yerden başka bir yere geçmek, dinlenme durumundan çıkmak anlamına gelen bir fiildir (TAOAL).	Fiil	Bu kelime, Arapça *'hareket* ve Türkçe *et-* kelimelerinin birleşmesiyle oluşmuştur.
T. Hazırlamak Ar. Ḥāżir حاضرلمق	T. Bir şeyi kullanılacak, yararlanılacak duruma getirmek, bir şeyi gerçekleştirmek (TS). Ar. Şeyleri düzenlemek veya hazırlamak, belirli bir amaç için ayarlamak (TAOAL).	Fiil	Bu kelime, Arapça *'hazır* ve Türkçe *la-* kelimelerinin birleşmesiyle oluşmuştur.
T. İkram etmek Ar. İkrām إكرام ايتمك	T. Konuğu bir şeyle ağırlamak, konuğa bir şey sunmak (TS). Ar. Herhangi durumda bulunan kişilere bir şeyi vermek veya sunmak	Fiil	Bu kelime, Arapça *'ikram* ve Türkçe *et-* kelimelerinin

	(TAOAL).		birleşmesiyle oluşmuştur.
T. İptal etmek Ar. İbṭāl إبطال ايتمك	T. Kullanıştan kaldırmak, bozmak (TS). Ar. Bir şeyin olmasını engellemek, oluşmasını durdurmak veya etkisiz hale getirmek anlamına gelen bir fiildir (TAOAL).	Fiil	Bu kelime, Arapça *'iptal* ve Türkçe *et-* kelimelerinin birleşmesiyle oluşmuştur.
T. Kaydetmek Ar. Ḳayd قيد ايتمك	T. Yazmak, bazı önemli noktaları tespit etmek, hatırlamak için yazmak, not etmek (TS). Ar. Bir şeyi bir deftere veya kağıda yazmak anlamına gelen bir fiildir (TAOAL).	Fiil	Bu kelime, Arapça *'kayıt* ve Türkçe *et-* kelimelerinin birleşmesiyle oluşmuştur.
T. Memnun olmak Ar. Memnūn ممنون اولمق	T. Sevinmek, sevinç duymak (TS). Ar.Mutlu olmak ve sevinç ve neşe hissetmek anlamına gelen bir fiildir (TAOAL).	Fiil	Bu kelime, Arapça *'memnun* ve Türkçe *ol-* kelimelerinin birleşmesiyle oluşmuştur.
T. Meşhur olmak Ar. Meşhūr مشهور اولمق	T. Tanınmak, ün kazanmak, ün almak (TS). Ar. Geniş çapta bilinir veya tanınır olmak anlamına gelen bir fiildir (TAOAL).	Fiil	Bu kelime, Arapça *'meşhur* ve Türkçe *ol-* kelimelerinin birleşmesiyle oluşmuştur.
T. Muayene etmek Ar. Muʿāyene معاينة ايتمك	T. Bir kimsenin hasta olup olmadığını veya hastalığının nerede olduğunu araştırmak (TS). Ar. Doktorun hastanın durumunu inceleyerek hastalığın sebebini belirlemesi anlamına gelen bir fiildir (TAOAL).	Fiil	Bu kelime, Arapça *'muayene* ve Türkçe *et-* kelimelerinin birleşmesiyle oluşmuştur.
T. Muayene olmak Ar. Muʿāyene معاينة أولمق	T. Hekimce bakılmak (TS). Ar. Doktora hastalığı baktırmak anlamına gelen bir fiildir (TAOAL).	Fiil	Bu kelime, Arapça *'muayene* ve Türkçe *ol-* kelimelerinin birleşmesiyle oluşmuştur.
T. Müdür olmak Ar. Mudīr مدير اولمق	T. Bir yerde müdür olarak çalışmak (TS). Ar. İşlerin yönetimini üstlenmek, örneğin ortaklıklarda, resmi dairelerde ve ofislerde görevleri yürütmek anlamına gelen bir fiildir (TAOAL).	Fiil	Bu kelime, Arapça *'müdür* ve Türkçe *ol-* kelimelerinin birleşmesiyle oluşmuştur.
T. Nefret etmek Ar. Nufur نفرت ايتمك	T. Birine veya bir şeye karşı nefret duygusuyla dolu olmak (TS). Ar. Bir şeyi ve kişiyi istememek,	Fiil	Bu kelime, Arapça *'nefret* ve Türkçe *et-*

	reddetmek veya hoşlanmamak anlamına gelen bir fiil anlamına gelir (TAOAL).		kelimelerinin birleşmesiyle oluşmuştur.
T. Rahatlamak Ar. Rāḥat راحتلامق	T. Rahata kavuşmak, sakinleşmek (TS). Ar. Rahatlık bulmak veya sağlamak anlamına gelen bir fiil anlamına gelir (TAOAL).	Fiil	Bu kelime, Arapça *'rahat* ve Türkçe *la-* kelimelerinin birleşmesiyle oluşmuştur.
T. Rica etmek Ar. Recā رجاء ايتمك	T. Dilemek (TS). Ar. Bir şeyi arzulamak ve istemek anlamına gelen bir fiil anlamına gelir (TAOAL).	Fiil	Bu kelime, Arapça *'rica* ve Türkçe *et-* kelimelerinin birleşmesiyle oluşmuştur.
T. Takip etmek Ar. Taʿḳīb تعقيب ايتمك	T. Yetişmek, yakalamak, veya bulmak amacıyla birinin arkasından gitmek, bir şeyi izlemek (TS). Ar. Birisinin ardından yürümek veya ona yetişmek, izlerini takip etmek veya ona benzemek anlamına gelen bir fiil anlamına gelir (TAOAL).	Fiil	Bu kelime, Arapça *'takip* ve Türkçe *et-* kelimelerinin birleşmesiyle oluşmuştur.
T. Tebrik etmek Ar. Tebrīk تبريك ايتمك	T. Kutlamak (TS). Ar. Bir olaydan dolayı bir kişiyi memnuniyetle karşılaması için dilekte bulunarak hitap etmek anlamına gelen bir fiil anlamına gelir (TAOAL).	Fiil	Bu kelime, Arapça *'tebrik* ve Türkçe *et-* kelimelerinin birleşmesiyle oluşmuştur.
T. Teklif etmek Ar. Teklīf تكليف ايتمك	T. Öne sürmek, önermek, evlenme, arkadaşlık isteğinde bulunmak (TS). Ar. Bir fikri, bir konuyu veya benzer bir şeyi göz önünde bulundurmak için önermek anlamına gelen bir fiildir anlamına gelir (TAOAL).	Fiil	Bu kelime, Arapça *'teklif* ve Türkçe *et-* kelimelerinin birleşmesiyle oluşmuştur.
T. Tercih etmek Ar. Tercīḥ ترجيح ايتمك	T. Yeğlemek (TS). Ar. Bir şeyi öne çıkarmak ve güçlendirmek anlamına gelen bir fiil anlamına gelir (TAOAL).	Fiil	Bu kelime, Arapça *'tercih* ve Türkçe *et-* kelimelerinin birleşmesiyle oluşmuştur.
T. Teslim etmek Ar. Teslīm تسليم ايتمك	T. bir şeyi sahibine vermek, bir şeyin kullanımını bırakmak, terk etmek (TS). Ar. Başkasına bir şeyi vermek ve iletmek anlamına gelen bir fiil anlamına gelir (TAOAL).	Fiil	Bu kelime, Arapça *'teslim* ve Türkçe *et-* kelimelerinin birleşmesiyle oluşmuştur.
T. Teşekkür etmek Ar. Teşekkur	T. Hoşnutluğunu anlatmak (TS). Ar. Bir kişiye minnettarlık gösterme ve onu övme anlamına gelen bir fiil.	Fiil	Bu kelime, Arapça *'teşekkür* ve Türkçe *et-*

تشكر ايتمك	(TAOAL).		kelimelerinin birleşmesiyle oluşmuştur.
T. Ziyaret etmek Ar. Ziyāre زيارة ايتمك	T. Birini ve yeri görmeye gitmek (TS). Ar. Zevk almak amacıyla bir yeri veya kişiyi ziyaret etme veya bir ihtiyacı karşılama amacıyla gitme anlamına gelen bir fiil anlamına gelir (TAOAL).	Fiil	Bu kelime, Arapça *'ziyaret* ve Türkçe *et-* kelimelerinin birleşmesiyle oluşmuştur.

4.5.3. Dil Bilgisel Terimler:

Kelime	**Anlam bilgisi**	**Dil bilgisel görevi**
T. Adet Ar. ʿAded عدد	T. Sayı. Dil bilgisi açısından matematiksel sayılar anlamına gelir (TS). Ar. Hazırlanan şeyin miktarı veya ölçüsü (TAOAL).	Arapça kökenli basit bir isim. Bu kelime, Arapçada *aded* olarak telâffuz edilir.
T. Fiil Ar. Fiʿl فعل	T. Olumlu veya olumsuz olarak çekimli durumda zaman kavramı taşıyan veya zaman kavramı ile birlikte kisi kavramı veren kelime, eylem (TS). Ar. Dilbilgisinde bir olayı ve zamanını belirten bir kelime (TAOAL).	Arapça kökenli basit bir isim. Arapça telâffuzunda *fiʿl* olarak telâffuz edilir.
T. Harf Ar. Ḥarf حرف	T. Dildeki bir sesi gösteren ve alfabeyi oluşturan işaretlerden her biri (TS). Ar. Arap dilinde kelimelerin oluştuğu, yirmi sekiz harfli harf grubunun her biri, hece harfleri olarak adlandırılır (TAOAL).	Arapça kökenli basit bir isim. Arapça telâffuzunda *h* harfi, gırtlaksı bir ses *ḥ* ح olarak okunur.
T. İsim Cümlesi Ar. Cumle-ismiye جملة أسمية	T. Yüklemin türüne göre cümle çeşitlerinden biridir (TS). Ar. İsim yüklemi ve isim öznesi içeren cümle çeşidi (TAOAL).	Ar. *isim* + *cumle* + T. *-si* Bu kalıp Arapçada *cumle ismiyye* olarak sesletilir.
T. İşaret zamiri Ar. Żamīr-işāret ضمير الإشارة	T. Adları gösterme yoluyla belirten zamir; gösterme zamiri (TS). Ar. Gösterme zamiri (TAOAL).	Ar. *işaret* + *zamir* + TT. *-i* İşaret kelimesi Arapçada *işare* şeklinde zamir, kelimesi ise *żamīr*/*damir* olarak sesletilir. Arapçada *damir işara* olarak kullanılır.
T. Kalıp cümlesi Ar. Cumle-ḳālib الجملة فى شكل القالب	Kalıp cümleleri, atasözü, deyimler ve günlük hayatta kullanılan kalıplaşmış cümleler gibi olur (TS). Ar. Belirli bir dilbilgisi veya iletişim kurallarına uygun olarak yapılmış, genellikle örnek vermek veya durumu açıklamak amacıyla kullanılan	Ar. *kalıp* + *cumle* + TT. *–si* Arapçada *cumle fişekl kalip* olarak kullanılır.

	standart bir cümle (TAOAL).	
T. Kelime Ar. Kelime كلمة	T. Anlamlı ses veya ses birliği, söz, sözcük (TS). Ar. Dair tekil anlamı ifade eden ve konumla ilgili olan kelime veya kelime öbeği, örneğin, edatların bir parçası olan tek bir harf (TAOAL).	Arapçadan Türkçeye geçen bir kelimedir.
T. Sıfat Ar. Ṣifa صفة	T. Bir adı, nitelik, nicelik, yer, sıra vb. bakımından niteleyen, belirten kelime, ön ad (TS). Ar. Bir şeyin süsleme ve nitelikleri bakımından içinde bulunduğu durum (TAOAL).	Arapça kökenli basit bir isim. Bu kelime, Arapçada *sifa* şeklinde sesletilir.
T. Şahıs zamiri Ar. Żamīr-Ṣaḫṣi ضمير الشخصى	T. Kişi zamiri (TS). Ar. Cümlede kişileri belirten zamirlerin çeşidi (TAOAL).	Ar. *şahıs* + *zamir* + TT. *-i* Şahıs kelimesi Arapçada *şahs* şeklinde, zamir kelimesi ise *żamīr*/*damir* olarak sesletilir. Bu kalıp Arapçada *damir şahsi* olarak kullanılır

4.5.4. Diğer Kelimeler:

T. Emir Ar. Emr أمر	T. Belirli bir davranışta bulunmaya zorlayıcı söz, buyruk, buyuru, ferman (TS). Ar. Bir kişiye bir şey yaptırmak; daha yüksek bir makamdan gelen zorunlu bir talep (TAOAL).	*Emir* Arapça kökenli bir isim Emir, Arapça telâffuzunda *emr* şeklinde okunur.
T. Hâl Ar. Ḥāl حال	T. Durum (TS). Ar. Diğerlerinin yerleştiği her şey; durum; pozisyon (TAOAL).	Arapça kökenli basit bir isim.
T. İmkan Ar. İmkān إمكان	T. Yararlanılan uygun şart veya durum, olanak (TS). Ar. Kabiliyet, yapabilirlik, kapasite (TAOAL).	Arapça kökenli bir isim.
T. Sebep Ar. Sebeb سبب	T. Dil bilgisi açısından, sebep ve sonuç cümleleri, cümle oluşumunda sebep zarfının sorusuna cevabı bildirir (TS). Ar. Başka bir şeye ulaşmayı sağlayan veya onun gerçekleşmesine yol açan her şey; akıl veya gerçekte bir sebebe yol açan şey (TAOAL).	Arapça kökenli bir isim
T. Tekrar Ar. Tekrār تكرار	T. 1. Aynı olayın, işin, hareketin yeniden ortaya çıkışı, tekrarlanması; 2. Bir konuşma veya yazıda aynı düşünceyi, kelimeyi birçok defa söyleme (TS). Ar. Bir şeyin ya da bir olayın birçok kez tekrarlanması (TAOAL).	Arapça kökenli bir isim.

4.6. Ders Kitaplarında Ortak Kelimelerin Kullanımına İlişkin Öğrenci Görüşleri

Bu araştırmanın amacı, anadili Arapça olan, özellikle Mısırlı öğrencilerin Türkçe öğreniminde kullanılan Bursa Uludağ Üniversitesi ULUTÖMER'in Türkçe Öğretim Seti A1 Ders Kitabı'nda yer alan Arapça ve Türkçe kelimelerin varlığını tespit etmek ve bu kelimelerin eğitimi kolaylaştırmaya olan katkısını irdelemektir. Bu kelimelerin fonetik, morfolojik ve semantik açıdan durumun incelenmesi de amaçlanmıştır.

Veri toplamak amacıyla kullanılan bu anket, Bursa Uludağ üniversitesi ULUTÖMER'de Ana dili Arapça olan 14 öğrenci ile gerçekleştirilmiş olup, detaylar grafiklerde belirtilmiştir.

4.6.1. Türkçe Öğrenme Üzerine Genel Sorular:

Tablo 1

"Türkçe öğrenme amacınız nedir?" sorusu ile ilgili öğrencilerden elde edilen cevaplar

Öğrencilerin cevapları :

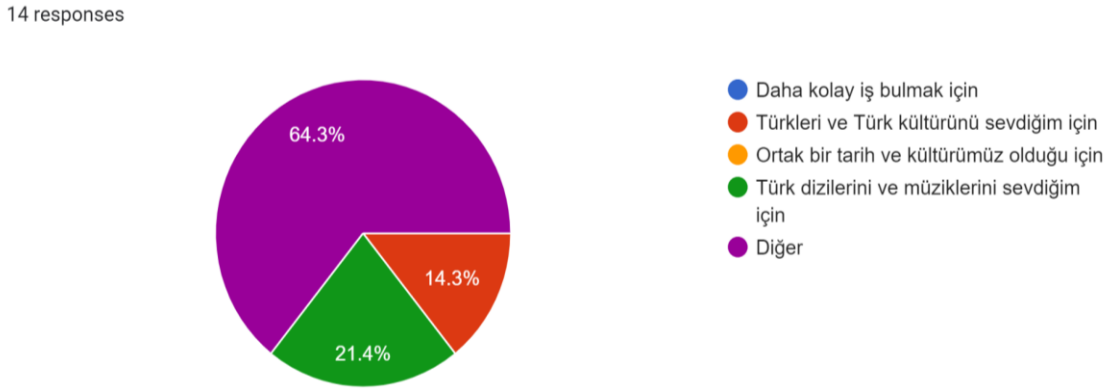
Üniversiteyi okumak için. Ve türkçe sevdiğim için
Yüksek lisans yapmak için
B1
Üniversite okumak
Üniversitede okumak için
Yükses lisans yapmak için
Yükses lisans yapmak için
Çalışma
Okumak için
Üniversitesi gidiyorum
Üniversitesi okumak için
Üniversite kabul etmek için
Eğitim
Tercüman olmak için

Öğrencilerin Türkçe öğrenme amaçları ile ilgili soruya verilen cevaplar göz önünde bulundurulduğunda, bu çalışmaya katılanların çoğunluğunu oluşturan on iki öğrenci, üniversitede hem lisans hem de yüksek lisans eğitimi almak amacıyla ULUTÖMER'de Türkçe

öğrenmektedir. Geri kalan katılımcıların 2'si ise çalışmak amacıyla ULUTÖMER'de Türkçe eğitim almaktadır.

Tablo 2

"Neden Türkçe öğrenmeyi tercih ettiniz?" sorusu ile ilgili öğrencilerden elde edilen cevaplar

Öğrencilerden gelen cevaplar incelendiğinde ankete katılım sağlayan öğrencilerin %64.3'ü ankete yazılmayan diğer sebepleri olup %21,4'ü Türk dizilerini ve müziklerini sevdikleri için ve %14,3'ü ise Türkleri ve Türk kültürünü sevdikleri için Türkçe öğrenmeyi tercih etmişlerdir.

Tablo 3

"Türkçe öğrenirken aşağıdaki dil becerilerinde ne gibi güçlükler çektiniz? Açıklayınız." sorusu ile ilgili öğrencilerden elde edilen cevaplar

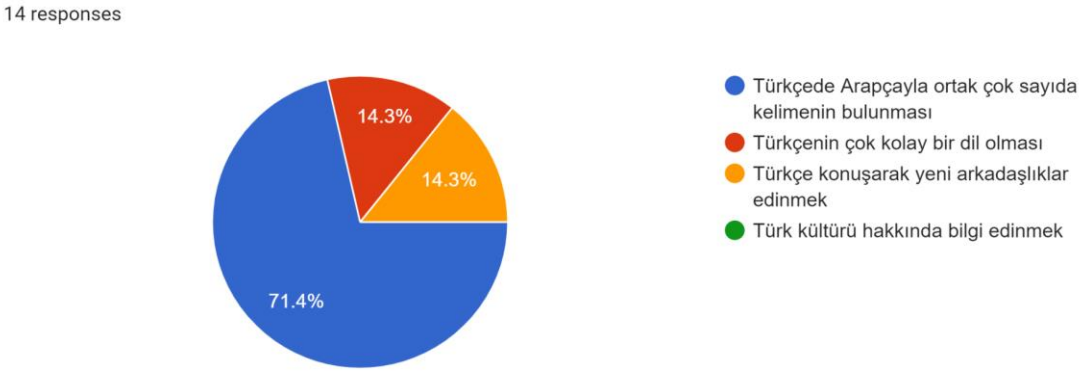
Öğrencilerin cevapları:
Konuşma
Yazma.
Konuşma, dinleme, biraz zor çünkü biraz farklı arabça.
Karşılaştığım en zor şey dil bilgisi çünkü biraz farklı, bu yüzden dil bilgisini kullanarak konuşmak biraz zor
Okurken bazı kelimeler yeni ve çok uzun ve bunları ilk seferde doğru okumak benim için zor
İlk başta konuşmam ve yazmam çok iyi değildi çünkü hep dizileri izliyordum yani sadece dinliyordum
Fiile yapılan eklemelerin miktarı

Cumla kurmak
إيصال المعلومات
Türklerle ilişkiler kurdum ve çok diziler izledim bu yüzden konuşmayı güçlendirdi. Diğer tarafta, kitab okumayı sevmem bu yüzden az kelimeler biliyorum.
Konuşma

Öğrencilerden elde edilen cevaplar incelendiğinde, çoğunluğun görüşüne göre dil becerilerinde en fazla zorluk yaşadıkları alan konuşma becerisi olarak belirlenmiştir. Dil becerilerindeki ikinci sırayı ise yazma ve okuma almaktadır.

Tablo 4

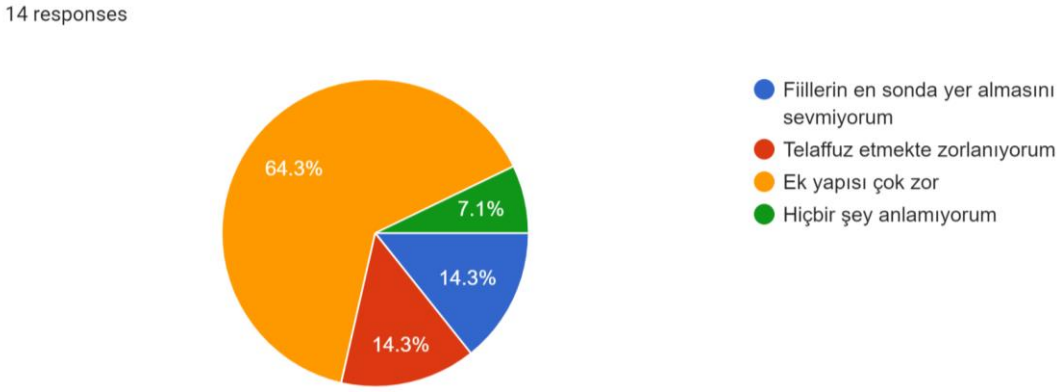
"Türkçenin en çok hangi yönünü seviyorsunuz?" sorusu ile ilgili öğrencilerden elde edilen cevaplar

Grafik incelendiğinde, öğrencilerin %71.4'ünün Türkçenin Arapça ile ortak çok sayıda kelime içerdiğini, %14.3'ünün Türkçenin çok kolay bir dil olduğunu ve geri kalan %14.3'ünün ise Türkçe konuşarak yeni arkadaşlıklar edinmenin önemli olduğunu belirttiği görülmektedir. Bu bağlamda, öğrencilerin çoğunluğunu oluşturan kesimin Türkçeyi sevmesindeki en büyük etkenin Türkçenin Arapça ile ortak çok sayıda kelime içermesi olduğu söylenebilir.

Tablo 5

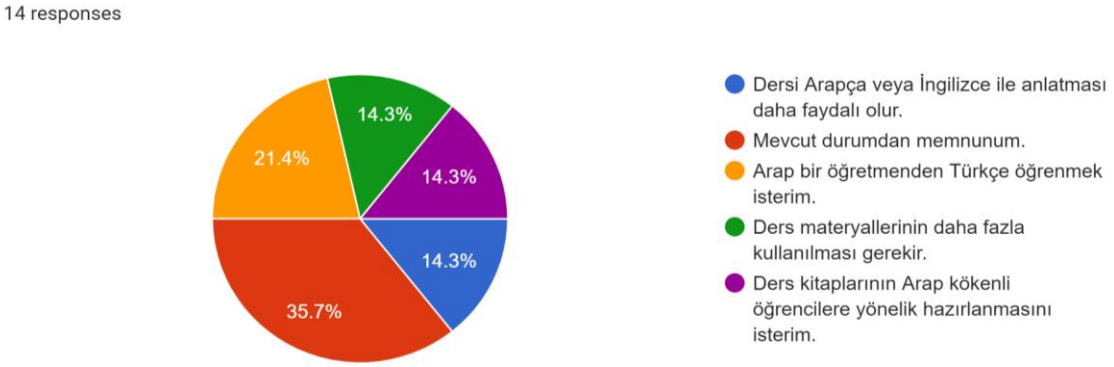
"Türkçe öğrenirken en çok hangi konuda zorlanıyorsunuz?" sorusu ile ilgili öğrencilerden elde edilen cevaplar

Grafik incelendiğinde, öğrencilerin %64.3'ünün Türkçenin ek yapısının çok zor olması, %14.3'ünün telaffuz etmekte zorlanmaları, %14.3'ünün fiillerin en sonda yer alması ve diğer %7.1'inin ise hiçbir şey anlamamak konusunda sıkıntı yaşadığı anlaşılmaktadır.

Tablo 6

Türkçe öğrenirken, sizin için Türkçenin en çok hangi özelliği kolaylaştırıcıdır? sorusu ile ilgili öğrencilerden elde edilen cevaplar

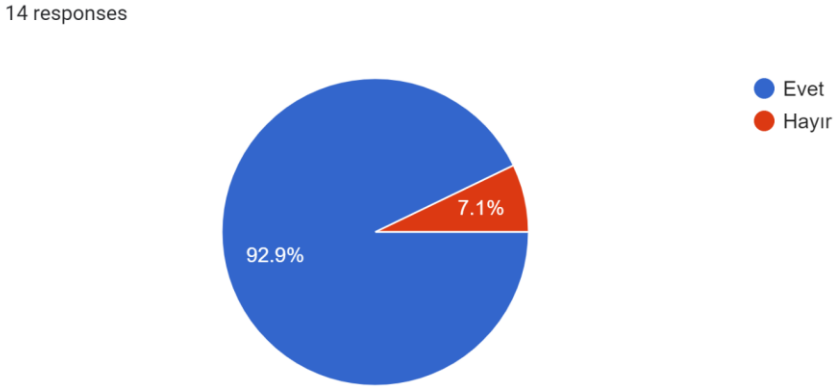

Grafik incelendiğinde bu çalışmaya katılan öğrencilerin %35.7'sinin mevcut durumdan memnun olduğu, %21.4ünün Arap bir öğretmenden Türkçe öğrenmek istediği, %14.3'ünün ders materyallerinin daha fazla kullanılması gerektiğini söylediği, %14,3'ünün ders kitaplarının Arap kökenli öğrencilere yönelik hazırlanmasını istediği, diğer %14.3'ünün ise dersin Arapça veya ingilizce olarak anlatılmasının daha faydalı olduğunu düşündüğü anlaşılmaktadır.

4.5.2. Türkçe Ders Kitabı'nda Yer Alan Ortak Kelimeler Üzerine Sorular:

Tablo 7

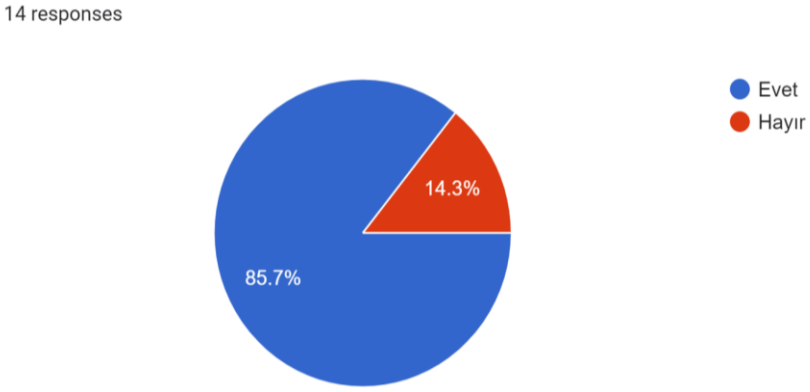
"Yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitaplarında Arapça kelimelerin yer alması Türkçe öğrenmenizde sizin için faydalı oluyor mu?" sorusu ile ilgili öğrencilerden elde edilen cevaplar

Grafik incelendiğinde katılımcıların %92,9'unun yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitaplarında Arapça kelimelerin yer almasını Türkçe öğreniminde faydalı bulduğu, %7.1'inin ise faydalı bulmadığı anlaşılmaktadır.

Tablo 7

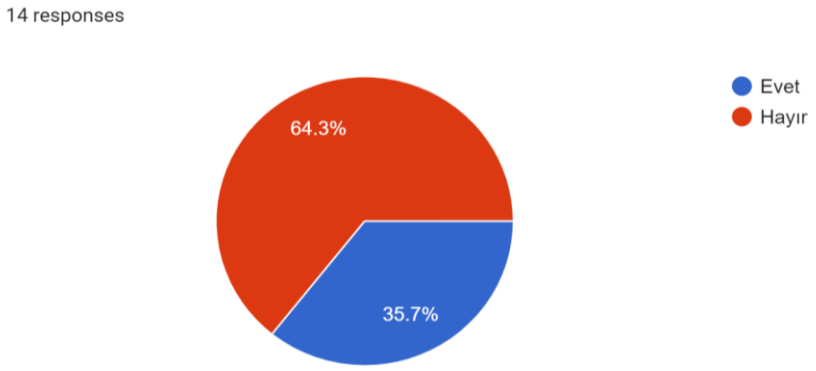
"Yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitaplarında Arapçadaki Türkçe kelimelerin yer alması Türkçe öğrenmenizde sizin için faydalı oluyor mu?" sorusu ile ilgili öğrencilerden elde edilen cevaplar

Grafik incelendiğinde katılımcıların %85,7'sinin yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitaplarında Arapça kökenli Türkçe kelimelerin yer almasını Türkçe öğreniminde faydalı buldukları, %14.3'ünün ise faydalı bulmadıkları anlaşılmaktadır.

Tablo 8

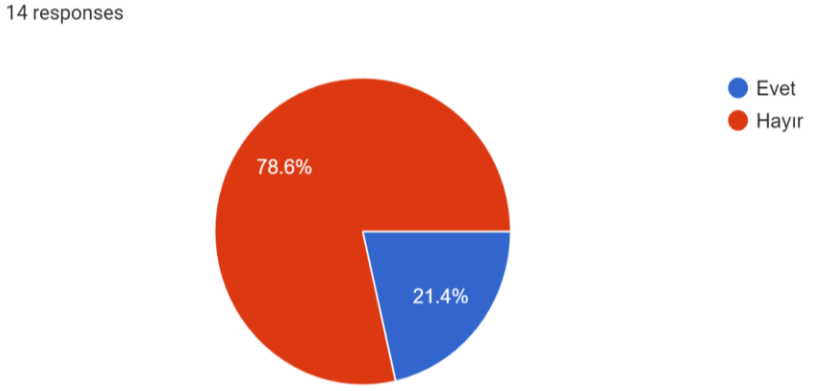
"Yabancılara Türkçe öğretimi için hazırlanan ders kitaplarında yer alan 'kuvvet, hayvan, mevsim, coğrafya, ağustos, kalp, patates, salep, ilaç, ihtiyaç, günah, garaj' gibi kelimelerin telaffuzunda ünsüzler açısından güçlük yaşıyor musunuz?" sorusu ile ilgili öğrencilerden elde edilen cevaplar

Grafik incelendiğinde katılımcıların %64.3'ünün yabancılara Türkçe öğretimi için hazırlanan ders kitaplarında yer alan *"kuvvet, hayvan, mevsim, coğrafya, ağustos, kalp, patates, salep, ilaç, ihtiyaç, günah, garaj"* gibi kelimelerin telaffuzunda ünsüzler açısından güçlük yaşamadığı, %35,7'nin ise güçlük yaşadığı anlaşılmaktadır. Güçlük yaşayan katılımcılardan biri, kelimelerin telâffuzunun biraz farklı olduğu için güçlük yaşadığını belirterek soruya yanıt verdi.

Tablo 9

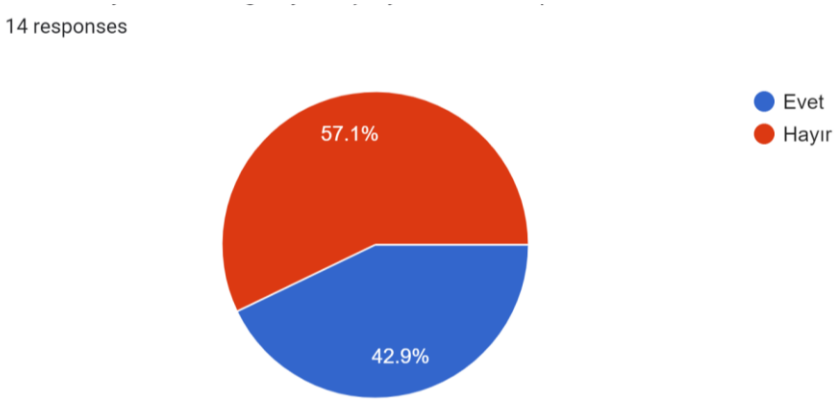
Soru: "Yabancılara Türkçe öğretimi için hazırlanan ders kitaplarında yer alan 'muz, kebap, salep, kayıt, fayda, hanım, köprü, akıl' gibi kelimelerin telaffuzunda ünlüler açısından güçlük yaşıyor musunuz?" sorusu ile ilgili öğrencilerden elde edilen cevaplar

Grafik incelendiğinde katılımcıların %78.6'sının yabancılara Türkçe öğretimi için hazırlanan ders kitaplarında yer alan "muz, kebap, salep, kayıt, fayda, hanım, köprü, akıl" gibi kelimelerin telaffuzunda ünlüler açısından güçlük yaşamadığı, %21.4'ünün güçlük yaşadığı anlaşılmaktadır. Güçlük yaşayan katılımcılardan biri, kelimelerin telâffuzunun biraz farklı olduğu için güçlük yaşadığını belirterek soruya yanıt verdi.

Tablo 10

"Yabancılara Türkçe öğretimi için hazırlanan ders kitaplarında yer alan 'diyar, macera, mezun, cetvel, hayran, mısır' gibi yazılışı aynı ancak Arapçada anlamları farklı olan yalancı eşdeğer kelimelerin kullanılmasında zorluk yaşıyor musunuz?" sorusu ile ilgili öğrencilerden elde edilen cevaplar

Grafik incelendiğinde katılımcıların %42.9'unun yabancılara Türkçe öğretimi için hazırlanan ders kitaplarında yer alan *"diyar, macera, mezun, cetvel, hayran, mısır"* gibi yazılışı aynı ancak Arapçada anlamları farklı olan yalancı eşdeğer kelimelerin kullanılmasında zorluk yaşadığı, %57.1'inin ise zorluk yaşamadığı anlaşılmaktadır. Güçlük yaşayan katılımcılardan dört kişi soruya yanıt verdiler. Bu kişilerden ikisi, Türkçe kelimelerin telaffuzunun Arapçadan farklı olduğu için telaffuz etmekte zorlandıklarını belirtirken, diğer iki kişi ise kelimelerin anlamı açısından zorlandıklarını açıkladılar.

Tablo 11

"Size göre yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitaplarında özellikle başlangıç seviyesinde Arapça ile Türkçe ortak kelimeler kullanılmalı mıdır? Açıklayınız." sorusu ile ilgili öğrencilerden elde edilen cevaplar

Hayır

Evet
Evet. Çünkü arabça aynı Türkçesi
Evet, faydalı olacak ve öğrenme sürecini kolaylaştıracak
Türkçe ile Arapça arasındaki kelime benzerliğinin Arap öğrenciler için çok faydalı olduğunu düşünüyorum ancak yabancılar için aynı olduğunu düşünmüyorum.
Evet, bence o şey öğrememizi daha kolaylaştırır
Kitap, ders, telefon, mevsim, halk
Bana göre bu kelimeler öğrenciler için iyi oluyor.
Evet, Dili anlamak kolaylaşacak
Evet lazım
Evet, kolaylaştırmak için motivasyon veriyor ve Türkçe öğrenmesine devam edecek.
Evet
Evet, başlangıç seviyesinde her şey açık olması gerekiyor. Çünkü ilk aşamalarda yanlış bir şey öğrendiğimde akılda kalıyor.

Bu ankete katılım sağlayan öğrencilerin "Size göre yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitaplarında özellikle başlangıç seviyesinde Arapça ile Türkçe ortak kelimeler kullanılmalı mıdır? Açıklayınız" sorusuna yönelik verdikleri cevaplar değerlendirildiğinde katılımcıların çoğunluğunu oluşturan on bir öğrenci, ders kitaplarında Arapça ile Türkçe ortak kelimelerin kullanılmasının Türkçe öğrenim sürecini kolaylaştıracağını düşünerek "evet" olarak yanıt vermişlerdir. Bir katılımcı "hayır" olarak yanıt verirken, diğer iki katılımcı ise soruyu yanlış anlayarak doğru cevap verememişlerdir.

Tablo 12

"Arapçadan Türkçeye geçen telaffuz değişikliklerine uğrayan kelimelerin öğretiminde öğretmenlerin nasıl bir yol izlemelerini isterdiniz? Açıklayınız." sorusu ile ilgili öğrencilerden elde edilen cevaplar

Öğrencilerin cevapları:

Yok
Arapça yazıp dil kursuna dahil etmek

Önce Arapça olduğunu açıklayalım çünkü Türkler arasında telaffuz değişikliği nedeniyle Arapça olduğu bilinmiyor, sonra kelimenin Türkçe kullanımında meydana gelen değişiklikler bilinsin diye yazıyorlar.
Bir sorun olduğunu düşünmüyorum çünkü öğretmenler bu kelimelerin Arapça kökenli olduğunu biliyorlar ve çoğu da Arapça telaffuzlarını biliyor.
Bilgim yok
Diziler, haberler, videolar
Bence başka bir yola gerek yok
Bence günlük hayatta insanlarla uğraşacaklarım, öğrenmem gereken şey
Öğretmenler ilişkilerde yumuşak olmalı
Arapça gibi telaffuz etmek zorundadır.
Bilmiyorum

Bu ankete katılım sağlayan öğrencilerin" Arapçadan Türkçeye geçen telaffuz değişikliklerine uğrayan kelimelerin öğretiminde öğretmenlerin nasıl bir yol izlemelerini isterdiniz? Açıklayınız" sorusuna yönelik verdikleri cevaplar değerlendirildiğinde katılımcıların bazıları, öncelikle öğretmenin derste Arapça telâffuzu ile Türkçe telâffuzunu karşılaştırarak değişiklikleri açıklamasını ve ardından Türkçe telaffuzu üzerinde vurgu yapmasını tercih ettiklerini ifade etmişlerdir. Diğer katılımcılar ise Türkçe dersindeki mevcut durumdan memnun olduklarını ve başka bir yöntem istemediklerini belirtmişlerdir.

Bazı katılımcılar ise fikirleri olmadığı için ya "bilmiyorum" diyerek ya da hiçbir cevap yazmayarak boşluk bırakmışlardır.

Tablo 13

"Ders kitaplarında yalancı eş değerli kelimelerin anlamları öğretilirken hangi anlama geldiğinin açıklanarak öğretilmesi mi yahut metnin içindeki kullanımına göre öğretilmesi mi daha etkili olur? Açıklayınız." sorusu ile ilgili öğrencilerden elde edilen cevaplar

Hangi anlama geldiğini aşıklanarak.
İkisi birlikte
Kelimenin farklı anlamlarından uzaktan yararlanmak, farklı bağlamlarda kullanılıyorsa uzaktan anlamak için her iki yöntemi de kullanmak

Bu iki yöntemin karıştırılmasının en iyisi olacağını düşünüyorum
İkisi de öğretilmesi gerekiyor
Olur
Metindeki kullanımına bağlı olarak
metnin içindeki kullanımına göre öğretilmesi
Beraber
Msna anlat
Metin içindeki kullanımanıa göre.
Hangi anlam geldiğini açıklanarak

Bu ankete katılan öğrencilerin cevapları incelendiğinde katılımcıların 5'i, ders kitaplarında yalancı eşdeğerli kelimelerin öğretilmesinde iki yöntem birlikte takip edilmesinin etkili olacağını düşünüyor. Diğer 5 katılımcı ise, ders kitaplarında yalancı eşdeğerli kelimelerin öğretilmesinde hangi anlama geldiğinin açıklanarak ve metnin içindeki kullanımına göre bu yöntemin takip edilmesinin etkili olacağını düşünüyor. Diğer katılımcılar ise düşüncelerini belirtmediği için faydalı bir yanıt vermemişlerdir.

Tablo 14

"Yalancı eşdeğerli kelimelerin Türkçedeki anlamlarını karıştırmamak için nasıl bir yöntem kullanıyorsunuz? Açıklayınız." sorusu ile ilgili öğrencilerden elde edilen cevaplar

Anlamını anlamaya çalışıyorum..
Bunları örnek olarak kaydedin
Yazma arasındaki farkı bileyim diye tüm kelimeleri yazıyorum ve ardından her kelimeyi harflerine göre, telaffuzunun benzer kelimelerden farklılığını dikkate alarak telaffuz ediyorum ve ardından okurken hangi kelimenin kullanıldığını kontrol ediyorum.
Onu yazıp yanına anlamını yazmak ve benzer kelimeleri ayırt ederek cümle içinde kullanmak, farkın ortaya çıkmasını sağlamak
Bir cümlede koyup anlamı anlıyorum ve ezberleyebilirim
Dürüst olmayan
Tdk sözlüğü

Hiçbir yöntemi takip etmiyorum
Türk arkadaşlarıma soruyorum.
Farklı anlamların açıklanması
اربطها بشيء في عقلي
Diğer kelimlerle kullanıyorum

Katılımcıların cevapları incelendiğinde öğrencilerin çoğunluğunun yalancı eşdeğerli kelimelerin Türkçedeki anlamlarını bildikten sonra cümleler içinde kullanarak doğru bir şekilde ezberlediği görülmektedir. Bu yöntem, kelimelerin anlamlarını karıştırmamalarına yardımcı olmaktadır.

Tablo 15

"Arap kökenli öğrencilere yönelik bir ders kitabı hazırlanırsa bu ders kitabında Türkçe ile Arapça ortak kelimelere yönelik alıştırmalar yer almalı mıdır? Açıklayınız." sorusu ile ilgili öğrencilerden elde edilen cevaplar

Evet
Evet Artık Türk dili Arapça kökenli olduğundan tablolar halinde birleştirilmesi gerekiyor.
Sanırım iyi olacak
Şu anda kullandığımız kitap çok iyi olduğu için buna gerek olmadığını düşünüyorum.
Bence evet
Evet
Evet , daha kolay olacak
Bence gerek yok çünkü neyse kullanılan kelimeler öğreneceğim.
Evet lazım
Hayır
Gerek yok

Bu ankete katılan öğrencilerin cevapları değerlendirildiğinde, katılımcıların çoğunluğunun, Arap kökenli öğrencilere yönelik bir ders kitabının hazırlanması ve içinde Türkçe ile Arapça ortak kelimelere dair alıştırmaların yer alması durumunda öğrenim-öğretim sürecine daha fazla katkı sağlayacağını düşündüğü görülmektedir. Diğer katılımcılar ise, böyle bir ihtiyacın olmadığını düşünerek "hayır" diyerek ifade etmişlerdir.

BEŞİNCİ BÖLÜM
SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

5.1. Sonuç

Türkler, geniş bir coğrafyaya yayılması sonucunda çeşitli medeniyetler ile tanışmışlardır. Bunlardan biri de Arap medeniyetidir. Türkler, İslamiyet'i kabul ettikten sonra bu yeni dinin inançlarını kuvvetlendirmek ve pekiştirmek için Arapça öğrenmeye başlamışlardır. Bunun neticesinde Arapça ile Türkçe arasında büyük bir etkileşim yaşanmış ve hem Arapçaya Türkçe kelimeler hem de Türkçeye Arapçadan pek çok kelime girmiştir.

Günümüzde de Türkçede Arapça kökenli kelimelerin çok sayıda kullanıldığı görülmektedir. Dil bilgisel olarak bu iki dil arasındaki sıkı ilişkiler nedeniyle, özellikle Mısır gibi Arap ülkelerinde Türkçe öğrenme ve öğretme konusunda büyük ilgi bulunmaktadır. Bu nedenle, Mısır'da hem Türkçe öğretim merkezlerinin hem de üniversitelerdeki Türkçe bölümlerinin sayısında büyük bir artış yaşanmıştır. Bu durumdan yola çıkarak, Mısırlı öğrencilere Türkçe öğrenme fırsatını artırmak ve A1 seviyesindeki Mısırlı öğrencilere Türkçeyi kolayca öğretebilmek için - özellikle dil yapısı açısından Türkçe ve Arapça cümleleri arasında farklılıklar bulunmaktadır - iki dil arasındaki ortak kelimelerin belirlenmesi ve öğretilmesi yöntemi tercih edilmektedir.

Bu bağlamda, Türkçenin yabancı dil olarak öğretilme yöntemi, iki dil arasındaki ortak sözcüklerin öğretilmesiyle başlarsa, özellikle Türkçe hakkında hiçbir bilgisi olmayan A1 seviyesindeki Mısırlı öğrencilere hem kolaylık sağlanmış olacak hem de Türkçe öğrenmeye olan ilgileri artırılmış olacaktır. Bu yaklaşımdan hareketle *ULUTÖMER Türkçe Öğretim Seti A1 Ders Kitabı*'nda bulunan ortak Arapçadaki Türkçe ve Türkçedeki Arapça kelimelerin belirlenmesi ve bu amaca yönelik tespit edilen bu ortak kelimelerin işlenmesi, hem A1 seviyesindeki Mısırlı öğrencilere hem de ileriki seviyelerde Türkçe öğrenen öğrenicilere büyük fayda sağlayacağı düşünülmektedir. Bize göre bu yaklaşımın bazı faydaları şunlardır:

1. A1 seviyesindeki Mısırlı öğrencilere Türkçe cümleleri anlamalarını hızlandırmak için ortak kelimelerin kullanımı fayda sağlar.
2. Ortak kelimeleri içeren paragraf ve okuma metinlerinin ana fikri ve anlamı kolayca tahmin edilebilir.
3. Her iki dilde - yani öğrencilerin ana dili ve hedef dili olan Türkçe - kullanılan ortak kelimelerin öğrencilerin hafızalarında hızlıca yer edinmesi ve aktif olarak kullanılması sağlanır.
4. Öğrencilerin hafızalarında aktif halde tuttukları ortak kelimelerin unutulma olasılığı azami dereceye düşürebilir.

5. Her iki dilde kullanılan ortak Arapça bir kelimeye karşılık Türkçedeki eşanlamlı başka bir kelimenin öğrenimine de olanak sağlayabilir.
6. Mısırlı öğrencilerin, özellikle başlangıç seviyesinde, Arapçadan Türkçeye geçerken telaffuz ve anlam açısından değişikliğe uğrayan bazı kelimeleri tanımaları, karışıklıkları önleyebilir.

Bu tespitlerden yola çıkarak *ULUTÖMER Türkçe Öğretim Seti A1 Ders Kitabı*'nda yer alan Mısır'da kullanılan Arapça kelimeler ile Türkçe kelimeler arasında ortak kelimelerin tespiti ve sınıflandırma çalışması, ileride Arap kökenli öğreniciler için hazırlanacak olan ders kitaplarına fayda sağlayacağı kanaatindeyiz. Ortak kelimelerin dikkate alınarak hazırlanacak olan ders kitaplarının da gerek Mısırlı öğrenicilere gerekse diğer ülkelerde yaşayan Arap kökenli öğrenicilere Türkçe öğrenirken hem kolaylık sağlayacak hem de telaffuz ve anlam değişikliğine uğrayan kelimelerin öğrenilmesinde öğreniciler açısından kargaşa yaşanmasının önüne geçilmesine yardımcı olacaktır.

ULUTÖMER Türkçe Öğretim Seti A1 Ders Kitabı'nda yer alan ortak kelimelerin tespiti üzerine yapılan bu çalışma için 428 kelime belirlenmiştir. Arapçadan Türkçeye geçen 228, Türkçeden Arapçaya geçen 14, Batı dillerinden her iki dilde ortak olarak kullanılan 106 kelime, Farsçadan her iki dilde ortak olarak kullanılan 15 kelime ve Arapça ile Türkçe unsurlarından oluşan dil bilgisel 65 kelime tespit edilmiştir. Bu ders kitabında yer alan ortak kelimelerin bazıları, gerek fonetik gerek anlamsal gerekse sesletim açısından değişikliğe uğramışken, bazıları ise hiçbir değişikliğe uğramadan aynı biçimde kullanılmaktadır. Bundan dolayı A1 seviyesinden itibaren iki dilde var olan ortak kelimelerin kullanılması, Türkçe öğreniminin kolaylaştırılması ve hızlandırılması bakımından büyük rol oynamaktadır.

Ortak kelimelerin Türkçe öğreniminde Arap, özellikle de Mısırlı öğrenicilere katkı sağlayıp sağlamadığını göstermesi amaçlanan bu çalışmada uygulanan anket ile ilgili şu sonuçlara ulaşılmıştır:

Bu ankete katılım sağlayan öğrencilere yöneltilen Türkçe öğrenme üzerine genel sorularla ilgili durum şöyledir:

1. Öğrenicilerden gelen yanıtlarda genel olarak dilin dört temel becerisinden özellikle konuşmada güçlük çektikleri belirtilmiştir. Yazma ve okumada da zaman zaman zorlandıkları ifade edilmiştir.

2. Türkçede Arapçayla ortak çok sayıda kelimenin bulunması nedeniyle, bu ankete katılım sağlayan öğrencilerin %71,4'ü, Türkçenin bu yönünü sevdiklerini belirtilmişlerdir. Buna göre

denilebilir ki, ders kitaplarında Arapça ile Türkçe arasında ortak kelimelerin yer alması, anadili Arapça olan öğrencilerin Türkçe öğrenimine katkı sağlayabilir.

3. Bu ankete katılan öğrenicilerin Türkçe öğrenim sürecinde dilbilgisel açıdan en çok zorluk çektikleri konulardan biri, Türkçede eklerin çeşitliliğidir. En çok ek çeşitliliği açısından güçlük çektiğini belirten öğrenciler, telâffuz ve yüklemin cümlenin sonunda yer almasının da güçlükler arasında yer aldığını belirtmişlerdir.

4. Ankete katılanların hemen hemen tamamı, yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitaplarında Arapça kelimelerin yer almasının Türkçe öğrenimine hem katkı sağlayacağını hem de faydalı olacağını düşünmektedir. Keza ders kitaplarında Arapçadaki Türkçe kelimelerin yer almasının da Türkçe öğrenimine katkı ve fayda sağlayacağı belirtilmiştir.

5. Öğrencilerin %35,7'si, Türkçe öğrenimi sürecinde uygulanan yöntemlerden memnun olduklarını ifade etmiştir. Katılımcıların %21,4'ü, Arap bir öğretmenden Türkçe öğrenmenin daha verimli olabileceğini düşünmüştür. Öğrencilerin %14,3'ü ise hem ders materyallerinin daha fazla kullanılması hem de ders kitaplarının Arap kökenli öğrencilere yönelik hazırlanmasının Türkçe öğrenimini daha da kolaylaştırılacağını düşünmüştür. Diğer %14,3'ü ise, derslerin Arapça ve İngilizce olarak anlatılması durumunda Türkçe öğreniminin daha verimli olacağını düşünmüştür.

ULUTÖMER Türkçe Öğretim Seti A1 Ders Kitabı'nda yer alan ortak kelimeler üzerine sorulan sorularla ilgili durum şöyledir:

1. Öğrenicilerin %64,3'ü, yabancılara Türkçe öğretimi için hazırlanan ders kitaplarında yer alan "kuvvet, hayvan, mevsim, coğrafya, ağustos, kalp, patates, salep, ilaç, ihtiyaç, günah, garaj" gibi kelimelerde ünsüzler açısından güçlük yaşamadıklarını belirtmişlerdir. Katılımcıların %35,7'si ise bu kelimeleri Arapçadaki telaffuzundan kaynaklanan bir güçlük yaşadıklarını dile getirmişlerdir.

2. Ankette katılan öğrencilerin % 78,6'sı, yabancılara Türkçe öğretimi için hazırlanan ders kitaplarında yer alan "muz, kebap, salep, kayıt, fayda, hanım, köprü, akıl" gibi kelimelerde ünlüler açısından güçlük yaşamadıklarını belirtmişlerdir. Katılımcıların %21,4'ü ise, bu kelimelerin Arapçadaki telaffuzundan kaynaklanan bir güçlük yaşadıklarını dile getirmişlerdir.

3. Öğrencilerin %57,1'lik büyük kısmının, yabancılara Türkçe öğretimi için hazırlanan ders kitaplarında yer alan "diyar, macera, mezun, cetvel, hayran, mısır" gibi yalancı eşdeğerli

kelimelerin kullanılmasında zorluk yaşamadıklarını belirtmişlerdir. Katılımcıların %42,9'u ise bu kelimelerin Arapçadan farklı anlamlar taşıdıkları için güçlük çektiklerini belirtmişlerdir.

4. ULUTÖMER'de Türkçe öğrenimini gören ve bu çalışmaya katılan ana dili Arapça olan öğrenicilerin çoğunluğu, ders kitaplarında Arapça ile Türkçe ortak kelimelerin kullanılmasının faydalı olacağını ifade etmiştir.

5. Bazı katılımcılar, Arapçadan Türkçeye geçen ve telâffuz değişikliklerine uğrayan kelimelerin öğretimi açısından Arapça telaffuzu ile Türkçe telaffuzu arasında karşılaştırmanın yapılmasını ve ardından Türkçe telaffuzuna vurgunun yapılmasını önermişlerdir. Diğerleri ise, Türkçe dersindeki mevcut durumdan memnun kaldıklarını ifade etmişlerdir.

6. Bazı katılımcılar, ders kitaplarında yer alan yalancı eşdeğerliklerin anlamlarının öğretilmesi konusunda hangi anlama geldiği açıklandıktan sonra metnin içindeki kullanımına göre sunulmasının daha etkili olacağını düşünmektedirler. Diğerleri ise metnin içindeki kullanımına göre açıklanarak daha etkili olacağını ifade etmişlerdir. Öğrencilerin yalancı eşdeğerliklerin Türkçedeki anlamlarını karıştırmamaları için Türkçedeki anlamlarını öğrendikten sonra cümle içinde kullanarak ezberlediklerini ifade etmişlerdir.

7. Bu ankete katılan öğrencilerin çoğunluğu, ana dili Arapça olan öğrencilere özel olarak hazırlanan ders kitaplarında Türkçe ile Arapça ortak kelimelere dair alıştırmaların bulunmasının öğrenim-öğretim sürecine daha fazla katkı sağlayacağını düşünmektedir.

5.2. Tartışma

Türkçenin ve Türk kültürünün yayılması, aynı zamanda Türkiye'nin uluslararası ilişkilerini güçlendirmesinde önemli bir rol oynayan Türkçe öğretimi, yabancı dil olarak önemli bir konuma gelmektedir. Ancak, Türkiye'de yabancılara Türkçe öğretimi üzerine yapılan akademik çalışmaların sınırlı olduğu gözlemlenmektedir. Bu durum, Türkçe öğretiminin gelişimine katkıda bulunabilecek fırsatların kaçırılmasına neden olabilir. Bu alanda çalışmaların çoğu, ya Türkçe dil bilgisinden ya genel olarak yabancılara kelime öğretiminden ya da genel biçimde yabancılara yönelik hazırlanan ders kitaplarını konu edinmiştir.

Bu çalışma, spesifik olarak Mısırlı öğrencilere ve Arapçaya mensup olan kişilere yöneliktir. Mısırlı öğrencilere Türkçe öğrenirken kolaylık sağlaması amaçlandığı için *ULUTÖMER Türkçe Öğretim Seti A1 Ders Kitabı*'nda belirlenen ortak Türkçe-Arapça kelimeler incelendikten sonra sunulmuştur. Mısırlı öğrencilerin Türkçe ile Mısır lehçesi arasındaki ilişkiyi anlamaları, Türkçeye olan ilgilerini artırırken aynı zamanda Türkçe

öğrenmelerini de kolaylaştırır. Bu nedenle, bu tür çalışmaların desteklenmesi ve yabancılara Türkçe öğretiminde dil etkileşimlerinin göz önünde bulundurulması önemlidir. Bu tür çalışmalar, gelecekte belirli bir kitleye yönelik ders kitapları hazırlamada avantaj sağlama potansiyeline sahip olabilir.

Arapçadan Türkçeye ve Türkçeden Arapçaya geçen kelimelerin olduğu aşikârdır. Bu konuda yazılmış pek çok çalışma vardır. Bunlardan biri de M. Othman'ın (2018) "*Arapça Kelimelerin Türkçeye Geçişi Üzerine Bir Süreç İncelemesi 14-17. Yüzyıllar*" adlı araştırmasıdır. Araştırmacı 14-18. yüzyıllardaki Türk-Arap ilişkileri üzerinde durmuş, diller arasında etkileşimleri açıklamış ve her iki dildeki kelimelerin kullanımlarıyla ilgili bilgi vermiştir. Ayrıca Türkçe metinlerde var olan ancak Arapçada bulunmayan kelimeleri de ortaya koymuş ve bunların Arapça kökenli olmasına rağmen Arapçada kullanılmadığını belirtmiştir. Yapılan bu çalışmada da bazı kelimelerin Türkçeye Arapçadan geçip ancak Arapçada kullanılmadıkları örnekler de bulunmaktadır.

Tespit edilen kelimeler içerisinde bazılarının dilbilgisel açıdan değişikliklere uğradıkları, bazılarının ise anlam değişmelerine uğradıkları görülmüştür. A. Elkatrey (2016) de, "*Türkçenin Arapçadan Etkilenmesi - Türkçede Asli Anlamları Dışında Kullanılan Arapça Kelimeler*" adlı araştırmasında Türkçenin, Arapçadan birçok kelime edinirken, bazı kelimelerin orijinal formunda kaldığını, bazılarının ise hem morfolojik hem de semantik bakımından değişikliğe uğradığını belirtmiştir.

Çalışmada tespit edilen yalancı eşdeğerlikler ile ilgili kelimelerin bazı Türkçe öğrenenler açısından kargaşa yaratırken bazıları için bunun büyük bir sorun olmadığı dile getirilmiştir. Ancak bu kelimelerin öğretiminde nasıl bir yol izlenmeli konusunda öğrencilerin verdiği yanıtlarda öğreticilerin bu konuda daha duyarlı olmaları gerektiği belirtilmiştir. Yalancı eşdeğerlikler üzerine R. Hassan Abdullah (2020) tarafından kaleme *"Arapça İle Türkçe Arasındaki Yalancı Eşdeğerliklerin Anlambilim Ve Yorumbilim Teorilerinden Hareketle Kelime Öğretimine Katkısı"* adlı çalışmada da öğretmenlerin bu tür kelimeleri öğretirken daha dikkatli olmaları gerektiği vurgulanmıştır. Bu bağlamda araştırmacı, yalancı eşdeğer kelimeler üzerine odaklanan destek materyallerinin olması gerektiğini ve bu materyallerin bu kelimelerin anlaşılmasında ortaya çıkan zorlukları gidermede önemli bir rol oynayabileceğini düşünmektedir.

Çalışmamızın beşinci alt sorusunu oluşturan "ULUTÖMER Türkçe Öğretim Seti A1 Ders Kitabı'nda kullanılan ortak kelimelerin Arap kökenli öğrencilerin Türkçe öğrenimine etkisi var

mıdır?" sorusunda ulaşılan sonuç, etkisinin olduğu yönündedir. Belli bir dile mensup olan bir kitleye yönelik hazırlanabilecek olan ders kitaplarında ortak kelimelerin kullanımı Türkçe eğitimi sürecini daha da hızlandıracaktır. Özellikle de temel seviyede olan öğreniciler için kelime kadrosunun geniş olması, eğitimi hızlandıracak bir avantaj olarak görülmektedir. Bu düşüncemiz, L. İlter'in (2014) de *"Yabancılara Türkçe Öğretiminde Arapça-Türkçe Ortak Kelimeler Yardımıyla Etkinlik Geliştirme ve Uygulama: Mısır Örneği"* adlı çalışmasını destekler niteliktedir. Araştırmacı, bu çalışmasında Arapça-Türkçe ortak kelimelere dayalı etkinliklerin bir Arap ülkesi ve coğrafyasından öğrenicilerin Türkçe öğrenmedeki başarısını nasıl etkilediğini ortaya koymuştur. Etkinliklerde kullanılan kelimelerin, Arapça-Türkçeden günlük hayatta sıklıkla ortak kullanılan ve A1 seviyesine uygun kelimeler arasından seçilmesine özellikle dikkat edilmesi gerektiğini vurgulamıştır.

5.3. Öneriler

Mısırlı öğrencilerin Türkçe öğrenirken Türk dili ile Mısır lehçesi arasındaki bağlantıyı anlamaları, Türkçeye olan ilgilerini artırmanın yanı sıra bu dili ikinci bir dil olarak öğrenmelerini de kolaylaştırır. Ders materyalleri, Türkçe eğitim sürecinin en başından itibaren önemli bir rol oynar. Bu materyaller, hedef dilde öğrencilerin ihtiyaçlarını karşılamada ve öğrenim-öğretim sürecini kolaylaştırmada büyük bir öneme sahiptir. Ancak, Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen anadili farklı öğrenciler için bu ders kitaplarının ne kadar etkili olduğu meselesinden yola çıkıp harkete geçmek gerekmektedir. Bundan dolayı belli bir dile mensup olan kitleye yönelik ders kitaplarının hazırlanmasının önemini vurgulayarak bu tür çalışmaların yapılması gerektiği kanaatindeyiz. Bize göre;

- Farklı dillere mensup kişilere yönelik özel Türkçe ders malzemelerinin hazırlanması, Türkçe öğrenme sürecinde hem kolaylık hem de katkı sağlayacaktır. Çünkü Türkçe öğrenen farklı dil ailesinden gelen tüm öğrencilere aynı ders malzemeleri ve öğretim setleri kullanmak aynı derecede etkili olmayacaktır.

- Anadili Arapça olan öğrencilere, Arapça ile Türkçe arasında çok sayıda ortak kelimenin bulunmasından faydalanarak, özellikle başlangıç seviyesinden itibaren ayrı ders setlerinin hazırlanması, hem ileri seviyelerde Türkçe öğrenimini kolaylaştırır hem de öğrencilerin kelimeleri kolayca anlamalarını sağlar. Hazırlanacak olan ders kitaplarında bu hususun dikkate alınması gerekir.

- Gerek sosyal gerekse kültürel hayat açısından Mısır ile Türkiye arasında ortaklıklar bulunduğu için, anadili Arapça olan öğrencilere sosyo-kültürel metinler hazırlanıp okutulursa,

Türkçe öğrenme süreci hem zevkli hale getirilebilir hem de öğrenim sürecinde kolaylık sağlanabilir.

Türkiye'nin coğrafi konumu ve uluslararası ilişkileri, bu ülkenin önemli bir konumda bulunmasını sağlamaktadır. Bu durum Türkiye'nin hem diğer ülkelerle olan ilişkilerinin artmasına hem de yabancıların Türkiye'ye gelip eğitim almalarına vesile olmaktadır. Bu avantajlar göz önünde bulundurulduğunda, yabancılara Türkçe öğretimine daha fazla önem verilmesi ve eksikliklerin giderilmesi gerektiği düşünülmelidir. Yeterli destek ve bütçe sağlandığında, Türkçeyi öğretme imkânları daha elverişli hale gelir ve kaliteli bir dil eğitimi sağlanabilir. Türk dilinin öğrenilmesiyle, Türk kültürünün, tarihinin ve geleneklerinin diğer ülke vatandaşlarına aktarılması, Türkiye için olumlu bir gelişme olarak değerlendirilmektedir.

KAYNAKÇA

Hassan Abdullah, R. (2020). Arapça ile Türkçe arasındaki yalancı eşdeğerliklerin anlambilim ve yorumbilim teorilerinden hareketle kelime öğretimine katkısı [Yayınlamamış yüksek lisans tezi]. Hacettepe Üniversitesi, Ankara.

Ağıldere, S. (2010). XVIII. yüzyıl Avrupa'sında yabancı dil olarak Türkçe öğretiminin önemi: Osmanlı İmparatorluğu'nda İstanbul Fransız Dil Oğlanları Okulu (1669-1873). *Turkish studies international periodical for the languages, literature and history of Turkish or Turkic*, 5 (3), 693-704.

Akalın, Ş. (2009). Dünya dili, *Türk Dili*, 687, 195-204.

Akar, A. (2010). Türkçe-Arapça arasındaki sözcük ilişkileri. *Karadeniz Uluslararası Bilimsel Dergi*, 8, 9-16.

Akar, A. (2006). *Türk dili tarihi*. Ötüken Neşriyet..

Aksan, D. (1979). *Her yönüyle dil ana çizgileriyle dilbilim, C 1*. Türk Dil Kurumu Yayınları.

Aldaraghmeh, H. (2020). Yabancılara Türkçe öğretiminde Ana dili Arapça öğrencilere yönelik yapılan çalışmaların üzerinde bir inceleme. *İnternational journal of teaching Turkish as a foreign language*, 3, 1, 8332-1317.

Arslan, M. (2012). Tarihi süreçte Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi-öğrenimi çalışmalar. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2, 9, 167-188.

Aykaç, N. (2002). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminin genel tarihçesi ve bu alanda kullanılan yöntemler. https://yabancilaricinturkce.com/ (Erişim tarihi: 25.03. 2024).

Aykaç, N. (2015). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminin genel tarihçesi ve bu alanda kullanılan yöntemler. *İnternational periodical for the languages, Literature and history of Turkish or Turkic, Turkish Studies*, 10, 3, 161-174.

Aytaç, B. (2021). *Arap lehçelerindeki Türkçe kelimeler*. Türk Dil Kurumu Yayınları.

Banguoğlu, T. (1974). *Türkçenin grameri*. Türk Dil Kurumu Yayınları.

Barın, E. (2004). Yabancılara Türkçe öğretiminde ilkeler. *Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi* (HÜTAD), 1, 19-30.

Birinci, N. (1995). Sırp, Hırvat, Arnavut ve Makedon dilleri üzerine Türkçenin etkisi. *İlim Araştırmalar Dergisi*, 1, 83-84.

Bulut, S. (2010). Atatürk dönemi Türkiye-Mısır ilişkileri (1926-1938). *Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi*, 78, (26), 535-560.

Bölükbaş, F. & Keskin, F. (2010). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde metinlerin kültür aktarımındaki işlevi. *İnternational periodical for the languages, Literature and history of Turkish or Turkic, Turkish Studies*, 5, 4, 221-235.

Coşkun, O. (2017). Yabancı dil öğretiminde eylem odaklı yaklaşım. *Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, 86-98.

Demircan, Ö. (1990). *Yabancı dil öğretim yöntemleri: Dil bilimleri öğrenme ve öğretme yolları, yabancı dil öğretimi yaklaşım ve yöntemleri.* Ekin Eğitim Yayınları.

Demircan, Ö. (2013). *Yabancı dil öğretim yöntemleri.* Der Yayınları.

Deniz, K. & Uysal, B. (2010). Avrupa dilleri öğretimi ortak çerçeve metni ve yurt dışındaki

Türk çocukları için Türkçe ve Türk kültürü öğretim programı. *Türklük Bilimi Araştırmaları Dergisi,* 27, 247-248.

Durmuş, M. (2018). Yabancı/ikinci dil öğretiminde doğal yöntem(ler) ve doğal yaklaşım(lar) üzerine. *Türk Bilgi Dergisi*, 36, 204-206.

Dursunoğlu, H. (2014). Türkiye Türkçesindeki Arapça sözcükler ve bu sözcüklerdeki ses olayları, *İnternational periodical for the languages, Literature and history of Turkish or Turkic, Turkish Studies*, (9), 9,145-155.

Ediskun, H. (1992). *Türk dilbilgisi: sesbilgisi-biçimbilgisi-cümle bilgisi*: Remzi Kitapevi.

Elkatrey, A. (2016). Türkçenin Arapçadan etkilenmesi - Türkçede asli anlamları dışında kullanılan Arapça kelimeler [Yayınlamamış yüksek lisans tezi]. Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Samsun.

Ergin, M. (1977). *Eğitim Enstitüleri-Yüksekokullar ve Temel Bilimler Fakülteleri için Türk dil bilgisi*. Minnetoğlu Yayınları.

Ergün, M. (2015). Mehmet Ali Paşa zamanında Mısır'da eğitimin batılılaşması. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi* (KEFAD), 3, (16), 278-289.

Larsen Freeman, D. ve Anderson, M. (2014). *Dil öğretiminde teknik ve ilkeler* (3. Baskı). (M. Calp, Çev.). Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Yayınları.

Gouny, F. (2017). Mısır Arapçasında Türkçe unsurlar. *Uluslararası Türkoloji Araştırmaları ve İncelemeleri Dergisi* (UluTurkad). 1, (2), 1-20.

Göçen, G. (2023). Yabancılara Türkçe öğretiminde yaklaşım, yöntem ve teknikler. Y. Yılmaz ve Ö. Gangal (Editörler). *Yurtdışında Türkoloji ve Türkçe öğretimi 2* içinde (ss. 217-242), Fenomen ve Rumeliya Yayıncılık.

Gökdayı, H. (2016). Yabancılara Türkçe öğretiminde sözcük öğretimi ve kalıp sözler., *İnternational periodical for the languages, Literature and history of Turkish or Turkic, Turkish Studies, (11)*19, 379-394.

Güneş, F. (2011). Dil öğretim yaklaşımları ve Türkçe öğretimindeki uygulamalar. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 15, 125-126.

Güneş, F. (2013a). Kelimelerin gücü ve zihinsel sözcük. *Siirt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi,* 1, 1-24.

Güneş, F. (2013b). Dil öğretimi ve temel dil yaklaşımları. M. Durmuş ve A. Okur (Editörler), *Yabancılara Türkçe öğretimi* içinde (ss. 37-54), Grafiker Yayınları.

İlter, L. (2014). *Yabancılara Türkçe öğretiminde Arapça-Türkçe ortak kelimeler yardımıyla etkinlik geliştirme ve uygulama: Mısır örneği* [Yayınlamamış yüksek lisans tezi]. Gazi Üniversitesi, Ankara.

İnan, R. ve Öztürk, M. (2015). Değişkenler açısından Araplara Türkçe öğretimi. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 18, 377-392.

İnce, H. (2006). *Türkçede kelime öğretimi* [Yayınlamamış yüksek lisans tezi]. Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu.

İşcan, A. (2011). Türkçenin yabancı dil olarak önemi. *Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Dergisi,* 4, (2), 29-36.

Karaağaç, G. (2008). *Türkçe verintiler sözlüğü*. Türk Dil Kurumu Yayınları.

Karaağaç, G. (2016). *Türkçenin dil bilgisi*. Akçağ Yayınları.

Karatay, H. (2007). Kelime öğretimi, *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, (27)*1, 141-153.

Kaplan, M. (1982). *Kültür ve dil*. Dergah Yayınları.

Kaymaz, Z. (2011). Türkçenin Arapçaya etkileri üzerine bazı tespitler. *İnternational periodical for the languages, Literature and history of Turkish or Turkic, Turkish Studies*, 6, (1), 69-71.

Korkmaz, Z. (2003). *Türkiye Türkçesi grameri (şekil bilgisi).* Türk Dil Kurumu Yayınları.

Memiş, M. & Erdem, M. (2013). Yabancı dil öğretiminde kullanılan yöntemler, kullanım özellikleri ve eleştiriler. *İnternational periodical for the languages, Literature and history of Turkish or Turkic, Turkish Studies*, 8, (9), 307-312.

Osman, H. & Aliyeva Çınar, M. (2024). ULUTÖMER Türkçe öğretim A1 ders kitabının Arap kökenli öğrenicilerin Türkçe öğretimi açısından değerlendirilmesi. P. İpek (Ed.), *Africa 4th international conference on new horizons in science* içinde (ss. 5-6). Casablanca, Academy Global Publishing House.

Othman, M. (2018). Arapça kelimelerin Türkçeye geçişi üzerine bir süreç incelemesi 14-17. yüzyıllar [Yayınlamamış yüksek lisans tezi]. Kırıkkale Üniversitesi, Kırıkkale.

Özger, Y. (2010). Mısır'ın idari ve sosya-ekonomik yapısına dair II. Abdülhamit'e sunulan bir layiha. *International journal of history, history studies dergisi, History Studies Ortadoğu Özel Sayısı*, 321.

Özkan, A., Erdinç, E., Güngör, Ö., Özlem, G., Keklik, E., Karakaş, K., Hamaratlı, E., Özen, N., Etser, O. & Ercanaslan, İ. (2023). *Uludağ Türkçe öğrenim seti A1 ders kitabı*, (Editörler), H. Şahin, Ş. Baştürk, G. Özlem, E. Hamaratlı, A. Özkan, 3. Baskı, Bursa Detay Copy Matbaa & Yayıncılık.

Resulov, A. (1995). Akraba diller ve "yalancı eş değerler" sorunu, *Türk Dili*, 524, 916-924.

Sayılı, A. (2001). Önsöz. *Bilim kültür ve öğretim dili olarak Türkçe* içinde (ss. VII-XVI). Türk Tarih Kurumu yayınları.

The Academy Of Arabic Language sözlüğü

https://www.arabicacademy.gov.eg/ar/search_engine

Tüfekçioğlu, B. (2023). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde sözcük öğretimi - temel kavramlar ve uygulamalar. Y.Yılmaz ve Ö.Gangal (Editörler), *Yurtdışında Türkoloji ve Türkçe öğretimi 2* içinde (ss. 18-34), Fenomen ve Rumeliya Yayıncılık.

TS: *Türkçe sözlüğü* (2005). Türk Dil Kurumu.

Yağmur Şahin, E. (2018). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yaklaşım, yöntem ve teknikler. A. Şahin (Editör), *Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi* içinde (ss. 110-144), 2. Baskı, Pegem Akademi Yayıncılık.

Yaqoob, L. (2021). Diller arası etkileşim: Arapça ve Türkçe örneği. *Karadeniz Uluslararası Bilimsel Dergisi*, 51, 296-310.

Zengin, E. (2017). Türkçenin diğer dillerle etkileşimi ve sonuçları. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 52 (10), 294-297.

Ek 1: Arap Kökenli Öğrenicilerin Karşılaştıkları Ortak Kelimeler Üzerine Düşüncelerinin Anketi

1. Cinsiyetiniz: a) Erkek ( ) b) Kız ( )

2. Yaşınız: .....

3. Ülkeniz: .....

4. Türkçe öğrenme amacınız?

5. Neden Türkçe öğrenmeyi tercih ettiniz?

( ) Daha kolay iş bulmak için

( ) Türkleri ve Türk kültürünü sevdiğim için

( ) Ortak bir tarih ve kültürümüz olduğu için

( ) Türk dizilerini ve müziklerini sevdiğim için

( ) Diğer (Belirtiniz)

_____

6. "Türkçe öğrenirken aşağıdaki dil becerilerinde ne gibi güçlükler çektiniz? Açıklayınız."

a. Konuşma_____

_____

b. Dinleme _____

_____

c. Yazma _____

_____

d. Okuma _____

_____

e. Dil Bilgisi _____

_____

7. Türkçenin en çok hangi yönünü seviyorsunuz?

( ) Türkçede Arapçayla ortak çok sayıda kelimenin bulunması

( ) Türkçenin öğrenilmesi çok kolay bir dil olması

( ) Arkadaş edinmede Türkçenin avantaj sağlaması

( ) Bilgi edinmeye katkı sağlaması

8. Türkçe öğrenirken en çok hangi konuda zorlanıyorsunuz?

( ) Fiillerin en sonda yer almasını sevmiyorum

( ) Telaffuz etmekte zorlanıyorum

( ) Ek yapısı çok zor

( ) Hiçbir şey anlamıyorum

9. Yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitaplarında Arapça kelimelerin yer alması Türkçe öğrenmenizde sizin için faydalı oluyor mu?

Evet ( ) Hayır ( )

10. Yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitaplarında Arapçadaki Türkçe kelimelerin yer alması Türkçe öğrenmenizde sizin için faydalı oluyor mu?

Evet ( ) Hayır ( )

11. Yabancılara Türkçe öğretimi için hazırlanan ders kitaplarında yer alan "kuvvet, hayvan, mevsim, coğrafya, ağustos, kalp, patates, salep, ilaç, ihtiyaç, günah, garaj" gibi kelimelerin telaffuzunda ünsüzler açısından güçlük yaşıyor musunuz?

Evet ( ) Hayır ( )

Yanıtınız "evet" ise ne gibi güçlük çektiğinizi yazınız.

_____
_____
_____
_____

12. Yabancılara Türkçe öğretimi için hazırlanan ders kitaplarında yer alan "muz, kebap, salep, kayıt, fayda, hanım, köprü, akıl" gibi kelimelerin telaffuzunda ünlüler açısından güçlük yaşıyor musunuz?

Evet ( ) Hayır ( )

Yanıtınız "evet" ise ne gibi güçlük çektiğinizi yazınız. _____
_____
_____
_____

13. Yabancılara Türkçe öğretimi için hazırlanan ders kitaplarında yer alan "diyar, macera, mezun, cetvel, hayran, mısır" gibi yazılışı aynı ancak Arapçada anlamları farklı olan yalancı eşdeğer kelimelerin kullanılmasında zorluk yaşıyor musunuz?

Evet ( ) Hayır ( )

Yanıtınız "evet" ise ne gibi güçlük çektiğinizi yazınız.

_____
_____
_____
_____

14. Türkçe öğrenirken, sizin için Türkçenin en çok hangi özelliği kolaylaştırıcıdır?

( ) Dersin Arapça veya İngilizce anlatılması daha faydalı olur.

( ) Mevcut durumdan memnunum.

( ) Arap bir öğretmenden Türkçe öğrenmek isterim.

( ) Ders materyallerinin daha fazla kullanılması gerekir.

( ) Ders kitaplarının Arap kökenli öğrencilere yönelik hazırlanmasını isterim.

15. Size göre yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitaplarında özellikle başlangıç seviyesinde Arapça ile Türkçe ortak kelimeler kullanılmalı mıdır? Açıklayınız.

_____

_____

16. Arapçadan Türkçeye geçen telaffuz değişikliklerine uğrayan kelimelerin öğretiminde öğretmenlerin nasıl bir yol izlemelerini isterdiniz? Açıklayınız

_____

_____

17. Ders kitaplarında yalancı eş değerli kelimelerin anlamları öğretilirken hangi anlama geldiğinin açıklanarak öğretilmesi mi yahut metnin içindeki kullanımına göre öğretilmesi mi daha etkili olur? Açıklayınız

_____

_____

18. Yalancı eş değerli kelimelerin Türkçedeki anlamlarını karıştırmamak için nasıl bir yöntem kullanıyorsunuz? Açıklayınız.

_____

_____

19. Arap kökenli öğrencilere yönelik bir ders kitabı hazırlanırsa bu ders kitabında Türkçe ile Arapça ortak kelimelere yönelik alıştırmalar yer almalı mıdır? Açıklayınız.

_____

_____

Ek 2: Öz Geçmiş

ÖZ GEÇMİŞ

Adı-Soyadı : HebatAllah Osman

Bildiği Yabancı Dil : Türkçe ve İngilizce

Öğrenim Gördüğü Kurumlar

Lise	: 2011-2013	Ömer İbn Elkhatab Lise Okulu.
Lisans	: 2014-2017	Ayn Şams Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyat Bölümü
Yüksek Lisans	: 2021-2024	Bursa Uludağ Üniversitesi Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Bilim Dalı.

Çalıştığı Kurumlar

Katıldığı Bilimsel Toplantılar

• Latın America 8th İnternational conference on scientific researches.

Yayınlar

- (2024) (Minara Aliyeva Çınar ile birlikte) "Türkçe Öğrenen Arap Kökenli Öğrenicilerin Ders Kitaplarında Karşılaştıkları Ortak Kelimeler Üzerine Düşünceleri", *Latın Amerıca 8th Internatıonal Conference On Scıentıfıc Researches, May 1 - 5, 2024 – Havana.*
- (2024) (Minara Aliyeva Çınar ile birlikte) "ULUTÖMER Türkçe Öğretim Seti A1 Ders Kitabının Arap Kökenli Öğrenicilerin Türkçe Öğretimi Açısından Değerlendirilmesi", *Africa 4th İnternational Conference on New Horizons in Science, January 19-21 2024, Casablanca.*